

**BİLECİK YÖRESİ
SÖZ VARLIĞI**

Doç. Dr. Muharrem ÖZDEN

BİLECİK YÖRESİ SÖZ VARLIĞI
Doç. Dr. Muharrem Özden
ISBN: 978-625-6579-63-7

Paradigma Akademi Yayınları
Sertifika No: 69606

Paradigma Akademi Basın Yayın Dağıtım
Fetvane Sokak No: 29/A
ÇANAKKALE
e-mail: fahrigoker@gmail.com

Yayın Yönetmeni
Nevin SUR

Dizgi&Kapak
Himmet AKSOY

Matbaa
Meydan Baskı Fotokopi
Sertifika No: 70835

Kitaptaki bilgilerin her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu Kitap T.C. Kültür Bakanlığında alınan bandrol ve
ISBN ile satılmaktadır. Bandrolsüz kitap almayınız.

Kasım 2023

Paradigma Akademi

İçindekiler

Söz Başı.....	i
Sözlük Hakkında	iii
Sözlük	xii
Kaynakça	209

Sözlük

a	1	t	188
b	17	u	196
c	31	ü	198
ç	37	v	200
d	45	y	202
e	58	z	207
f	67		
g	71		
h	91		
ı	105		
i	109		
k	115		
l	133		
m	137		
n	147		
o	151		
ö	153		
p	157		
r	167		
s	169		
ş	184		

Söz Başı

Doğu mitolojisinde geçen “Kaknüs” adlı bir kuş vardır. Öleceği vakit çalı çırpı toplayıp, kanat çırpışlarıyla onları tutuşturarak kendini yakan sonra külleri arasında meydana gelen yumurtayla yeniden doğan kuş. Efsanede bu kuşun ömrü bin yıldır. Tıpkı Anadolu’nun bin yıllık Türk yurdu oluşu gibi, tıpkı Selçukludan Osmanlı’ya Osmanlı’dan modern Türkiye Cumhuriyetine uzanan Türk tarihi gibi. Bilecik de işte böyle bir yeniden doğuşlar şehridir. Tıpkı çağlar ötesinden haykıran Yunus Emre’nin “Her dem yeniden doğarız, bizden kim usanası” dediği gibi bir kuruluşlar ve dirilişler şehridir Bilecik. Buram buram tarih kokan bu bölgenin söz varlığıyla ilgili bir çalışmanın bu güne kadar yapılmaması da ayrıca bu alanla ilgilenen çalışmacılar açısından düşündürücüdür. Bu yüzden çalışmamızın Türk Kültürü için önemli bir kazanım olduğu düşüncesindeyiz.

Türkiye’de ilk olarak Türk Dil Kurumu tarafından “Halk Ağzından Söz Derleme Dergisi” adıyla sonra da “Derleme Sözlüğü” olarak genişletilen bu alanla ilgili sözlükçülük çalışmaları birçok müstakil ağız kitapları ve derleme sözlüğüne katkı veren makaleler yoluyla genişletilmiştir. Biz de bu zincirin boş bir halkasını doldurmak için “Bilecik Yöresi Söz Varlığı” adlı eserimizi oluşturmaya çalıştık. Ayrıca bu eserle ileride hazırlanacak bir Ağız Atlası için kaynak oluşturmayı hedefledik.

Tarihi, coğrafi ve kültürel yapısına bağlı zengin bir söz varlığı barındıran Bilecik yöresi, bu değerini gün geçtikçe kaybetmektedir. Değişik zamanlarda birçok yerde kayıt altına alınmış ve erozyona uğramış sözcükleri bu eserde toplamaya çalıştık. Bu sözlük çalışmamızda 2000 yılında bitirmiş olduğumuz yüksek lisans çalışmamız “Bilecik İli Söğüt İlçesi ve Köyleri Ağız Araştırması”, 2009 yılında bitirmiş olduğumuz doktora çalışmamız “Bilecik İli Ağız

İncelemesi”, Hem yüksek lisans hem de doktora çalışması esnasında bölgede yaptığımız serbest derlemeler ve derleme sözlüğünde bulunan bölgeyle ilgili sözcükler dâhil edilmiştir.

Bu eserin temel sözlü verim kaynağını Derleme Sözlüğü’nde bölgeyle ilgili kullanılan sözcükler, “Bilecik İli Söğüt İlçesi ve Köyleri Ağız Araştırması” isimli yüksek lisans tezi ve “Bilecik İli Ağız İncelemesi” isimli doktora tezi için topladığımız materyaller ve sesli alan derlemelerimiz oluşturmuştur. Başlangıhta böyle bir sözlük düşünülmediği halde daha sonra gitgide artan hacim ve bunların toplu olarak araştırmacıların ve meraklılarının bilgisine sunulma gereği bizi böyle bir çalışmaya sevk etmiştir. Ağız çalışmalarımız sırasında yöreye ait kimi sözcüklerin artık kullanılmadığını, hatta yaşlıların kullandığı kimi sözcüklerin torunları tarafından bilinmediğini üzülerек gördük. Bu durum, sözlü verimlerin kayıt altına alınmasının önemini göstermesi açısından çok önemlidir.

Bundan 22 yıl önce başladığımız bölgeyle ilgili derleme çalışmalarımız sonucunda ortaya çıkan bu söz varlığı külliyyatının hem bölge için hem de Türk Halk Kültürü için önemli bir kaynak oluşturduğu kanaatini taşımaktayız. Derlemelerimiz esnasında bizlere her türlü konuda yardımlarını esirgemeyen yerel yöneticilerimize ve güler yüzleriyle bizleri misafir eden tüm kaynak kişilerimize şükranlarımızı sunuyoruz.

Doç. Dr. Muharrem ÖZDEN

Edirne/2023

Sözlük Hakkında

Yaklaşık **4.000** kelimenin yer aldığı bu sözlük oluşturulurken şu hususlara dikkat edilmiştir.

1. Madde başı sözcükler koyu renkle yazılmıştır:

durlangıç Durulmuş sıvı. (DS.1605:Arıcaklar, Gölpazarı-Bilecik)

durna Turna kuşu. Turnagillerden, Avrupa ve Kuzey Afrika'da toplu olarak yaşayan, göçebe, iri bir kuş (*Grus grus*) (DS.1606:Kasımlar, Gölpazarı-Bilecik)

ıngırız Zayıf, cılız, hastalıklı. (DS.2478: Namrun, Söğüt-Bilecik)

ıraf Raf, üstüne öteberi koymak için duvara veya bir dolabın içine tutturulmuş, uzun tahta veya metal levha. (BİAİ.497:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

ırahat Rahat, üzüntüsüz ve sıkıntısız olan, huzurlu. (BİAİ.752: Yenipazar, Selim-Bilecik)

malık İnce çam ağacı. (DS.3114:Pazarlık, Bozüyük-Bilecik)

maltak Kuzunun boynuna takılan tasma. (DS.3115: Osmaneli-Bilecik)

mamak Genellikle gül goncası. (DS.3116: Gölpazarı-Bilecik)

mambarak Çatıya çıkmak için tavana yapılan küçük kapak. (DS.3116:Bilecik)

2. Taranan Derleme Sözlüğü ve bölgeyle ilgili diğer kaynak sözlükler kısaltmalarla gösterilmiş, sayfa numarası kullanılanlarda sayfa numarası ve belirtilmiş ise derlendiği yöre adı yazılmıştır. Derleme sözlüğünden alınan kelimelerde sırasıyla sayfa numarası, köy, ilçe ve şehir adı yazılmıştır.

kaplıç Kaplumbağa. Kaplumbağalardan, çok sert ve kemiksi bir kabuk içinde yaşayan, ağır ağır yürüyen, dört ayaklı, sürüngen hayvan (*Testudo*). (DS.2636:Çalkara, Söğüt-Bilecik)

kaptan Kaftan, çoğu ipekten yapılan, bir çeşit uzun, süslü üst giysisi. (BİAİ.573: Bilecik, Deresakar-Bilecik)

karagöz Börülce. Fasulyeye benzer bir bitki (*Vigna sinensis*). (DS.2644:Ağlan, Osmaneli-Bilecik)

karakılçık Kılçıkları siyah olan kırmızı ya da beyaz sert taneli buğday. (DS.2647: Bilecik)

kargın Suların çoğalarak taşmış, kabarmış durumu. (DS.2660: Söğüt-Bilecik)

kasan İnce samanlı, cılız buğday. (DS.2674: Zeyve, Söğüt-Bilecik)

kaş [1] Bağ ve bahçelerde toprak yıgarak yapılan sınır, set. (DS.2678: *Bilecik*)

kaş [2] Ocağın kemeri. *Ocağa kaş çevirmek her ustanın işi değildir.* (DS. 2678: *Bozüyük-Bilecik*)

kaşık çalımı Ortalığı kararmaya başladığı, akşam yemeği zamanı. (DS.2680: *Zeyve, Söğüt-Bilecik*)

onarmak Bir işi özenle yapmak, başarmak. (DS.3283: *Dodurga, Bozüyük-Bilecik*)

onur Kibir, çalım. (DS. 3286: *Pazarcık-Bilecik*)

onurga Çatının en yüksek yerini köşelere bağlayan yatay direkler. (DS.3286: *Söğüt-Bilecik*)

oran Anlayış. (DS.3288: *Gümele, Söğüt-Bilecik*)

3. Kaynak sözlüklerden yapılan alıntılarda metin dışı (serbest derlemeler) "BYSD" kısaltması ile gösterilmiştir:

anız Ekinin biçildikten sonra toprakta kalan sapı. (*BYSD-Bilecik*)

annat Buğday saplarını toplamak için kullanılan üç çatalı bir alet ismi. (*BYSD-Bilecik*)

başıgabak Başında örtü olmayan kadın veya şapkasız erkek için kullanılan sıfat. (*BYSD-Bilecik*)

bayam Badem. (*BYSD-Bilecik*)

birikme Düğün esnasında toplanma, eğlenme. (*BYSD-Bilecik*)

bulgur Dolu yağışı. (*BYSD-Bilecik*)

corlak Çıplak. (*BYSD-Bilecik*)

çevre Pullu, işlenmiş örtü, mendil. (*BYSD-Bilecik*)

çoğu Yağmurdan önceki bulutların durumu. (*BYSD-Bilecik*)

4. Derleme Sözlüğü'ndeki sistemden farklı olarak alıntı yapılan kelimelerde transkripsiyon işareti sadece hece kayıplarını gösterme kaygısıyla veya anlam kargaşasını önlemek amacıyla (:) işaretiyle gösterilmiştir:

a:cik Azıcık, çok az, biraz. (*BİAİ.495:İnhisar, Hisarcık-Bilecik*)

a:min şapdirmek Dua ettirmek. (*BİAİ.596:Söğüt, Çaltı-Bilecik*)

anga:re Angarya, bir kimseye veya bir topluluğa zorla, ücret vermeden yaptırılan iş, yükümlü. (*BİAİ.440:Bozüyük, Bozalan-Bilecik*)

apsa:ne Hela, aptasane. (DS.290: *Büyükyenice, Osmaneli-Yenice-Bilecik*)

asge: Asker, orduda görev yapan erden generale kadar herkes. (*BİAİ.564:Söğüt; SİVKAA.51:Küre*)

aşa: Aşağı. (*SİVKAA.36:Hamıtabat-Bilecik*)

a:şam Akşam. (DS.350: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik*)

a:şamacak Akşamaya kadar, bütün gün boyunca.

(BİAİ.601:Söğüt,Zemzemiye)

a:şamlek Akşamleyin, akşam saatlerinde, akşam olduğunda, akşam saati, akşam vakti. (BİAİ.691:Osmaneli,Ağlan)

a:şamnayn Akşamleyin, akşam saatlerinde, akşam olduğunda, akşam saati, akşam vakti. (BİAİ.651:Gölpazarı,Çengeller)

ba:miye Bamyaya, ebegümecigillerden, sıcak ve ılıman yerlerde yetişen bir bitki. (BİAİ.651:Gölpazarı,Çengeller-Bilecik)

besa:ne Besihane, besi yapılan yer. (BİAİ.585:Söğüt,Tuzaklı-Bilecik)

beyit sö:lemek Türkü söylemek. (BİAİ.646:Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

beyle:ce Bir üzüm çeşidi. (BİAİ.669:Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik;BYSD-Bilecik)

5. Bir sözcüğün kullanımı yaygın olarak birçok yerde tespit edilmişse bunlar noktalı virgül işareti ile sıralanmıştır:

faraz Horoz, tavukgillerden, tavuğun erkeği olan kümes hayvanı. (BİAİ. 521:Söğüt,Hamidabat-Bilecik;SİVKAA: Hamidabat-Bilecik)

fennus Gemici feneri. (DS.1844:Söğüt; Yenipazarı,Gölpazarı-Bilecik)

met Bir çocuk oyunu. Çelik çomak oyunu. (BİAİ.622:Söğüt,Çaltı-Bilecik;BYSD-Bilecik)

özek Arabalarda ön ve arka dingili birbirine bağlayan uzun ağaç direk. (DS.3371: Çukurhisar,Söğüt; Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

löküs Tüple çalışan bir aydınlatma aracı, lüks.

(BİAİ.532:İnhisar,Çayköy-Bilecik; BİAİ.668:Gölpazarı, Çukurören-Bilecik)

do:ruk Tepe en yüksek yer, uç.

(DS.1564:Arcaıklar,Gölpazarı;Pazarcık;Bozüyük; Akköy,Söğüt-Bilecik;BİAİ.460:Bozüyük,Dodurga-Bilecik)

günülemek Çekememek, kıskanmak.Sevgide veya kendisiyle ilişkili şeylerde bir başkasının ortaklığına, üstün durumda görünmesine dayanmamak. (DS.2231:Söğüt-

Bilecik;BİAİ.528:İnhisar, Kayabalı-Bilecik;SİVKAA:Kayabalı-Bilecik)

6. Bir sözcüğün ses değişimi yoluyla birden çok kullanımı ayrı maddeler halinde gösterilmiştir:

aba Abla, bir kimsenin kendisinden büyük olan kız kardeşi.

(BİAİ.651:İnhisar, Samrı-Bilecik)

able Abla, bir kimsenin kendisinden büyük olan kız kardeşi.

(BİAİ.556:Deresakarı, Kayabalı-Bilecik; SİVKAA.9:Yeşilyurt-Bilecik)

ağaç Ağaç, meyve verebilen, gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki. (BİAİ.527:Söğüt, Oluklu-Bilecik;BİAİ. 520:Söğüt,Hamidabat-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

aac Ağaç, meyve verebilen, gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki. (BİAİ.491:İnhisar, Karaağaç-Bilecik)

avac Ağaç, meyve verebilen, gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki. (BİAİ.681:Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

avaç Ağaç, meyve verebilen, gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki. (BİAİ.681:Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

an İki tarla arasındaki sınır, set şeklindeki ayrıntı. (DS.240: Söğüt ve Çevresi, Söğüt;, Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

ang İki tarla arasındaki sınır, set şeklindeki ayrıntı. (DS.240:Bilecik)

emilcan Kertenkele. Kertenkelelerden, uzun vücutlu, sivri kuyruklu, çevik, böcekçil, küçük sürüngen hayvan (*Lacertus*). (DS.1731: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

emilcen Kertenkele. Kertenkelelerden, uzun vücutlu, sivri kuyruklu, çevik, böcekçil, küçük sürüngen hayvan (*Lacertus*). (DS.1731: Gölpaazarı-Bilecik)

7. Madde başı kelimenin birden fazla olan anlamları için [1], [2], [3]... şeklinde numaralandırılmalar yapılmış, numaralandırılma yapılırken gerçek anlam, yan anlam ve mecazi anlam sıralaması göz önünde bulundurulmamıştır.

ağızlık [1] Dokuma tezgahında mekiğin işlemesi için bırakılan çözgü aralığı. (DS.99: Büyükyenice,Osmaneli-Bilecik)

ağızlık [2] Bir şeyin başladığı yer. (DS.98:Büyükyenice,Osmaneli-Bilecik)

acar [1] Sağlıklı. (BİAİ.601:Söğüt,Zemzemiye-Bilecik)

acar [2] Güzel. (BİAİ.601:Söğüt,Zemzemiye-Bilecik)

acar [3] Atılğan. (BİAİ.601:Söğüt,Zemzemiye-Bilecik)

acar [4] Güçlü. (BİAİ.601:Söğüt,Zemzemiye-Bilecik)

acar [5] Becerikli. (BİAİ.601:Söğüt, Zemzemiye-Bilecik)

acar [6] Çevik. (BİAİ.601:Söğüt,Zemzemiye-Bilecik)

acar [7] Enerjik. (BİAİ.601:Söğüt,Zemzemiye-Bilecik)

acar [8] Şişman. (İnsanlar için kullanılan bir sıfat.) (BYSD-Bilecik)

acımek [1] Acımak, merhamet etmek. (BİAİ.590:Kurtköy-Bilecik)

acımek [2] Tadı acı duruma gelmek. (BİAİ.590:Kurtköy-Bilecik)

adires [1] Adres, bir kimsenin oturduğu yer, bulunak. (BİAİ.724:Pazaryeri, Küçükelmaltı-Bilecik)

adires [2] Bulunak. (BİAİ.724:Pazaryeri, Küçükelmaltı-Bilecik)

afad [1] Acı. (BİAİ.608:Söğüt, Dömez-Bilecik)

afad [2] Ateşlenme. (BİAİ.608:Söğüt,Dömez-Bilecik)

afad [3] Herhangi bir dış etken dolayısıyla duyulan rahatsızlık.
(*BİAİ.608:Söğüt,Dömez-Bilecik*)

Taranan Eserler ve Kısaltmaları

DS “Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2009.

BİAİ Özden, Muharrem, “Bilecik İli Ağız İncelemesi (Ses ve Şekil Bilgisi-Metinler- Söz Varlığı), Paradigma Akademi, Çanakkale, 2015.

SİVKAA Özden, Muharrem; “Bilecik İli Söğüt İlçesi ve Köyleri Ağız Araştırması” Trakya Üni. Sos. Bil. Ens. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Edirne, 2000.

Diğer Kısaltmalar

is. İsim.

sf. Sıfat.

zf. Zarf.

ünl. Ünlem.

mec. Mecaz.

arg. Argo.

Hlk. Halk Ağzı.

Ar. Arapça

Far. Farsça.

Mac. Macarca.

Rum. Rumca.

Sl. Slovence.

Bul. Bulgarca.

Fr. Fransızca.

Alm. Almanca.

Yun. Yunanca.

İng. İngilizce.

İt. İtalyanca.

Pom. Pomakça.

Lat. Latince.

Mlz. Malezya Dili.

Kte. Kökeni tespit edilemeyenler.

tp. Tıp.

den. Denizcilik.

bot. Botanik.

mat. Matematik.

anat. Anatomi.

tar. Tarih.

biy. Biyoloji.

kim. Kimya.

fel. Felsefe.

sp. Spor.

tic. Ticaret.

müz. Müzik.

psikol. Psikoloji.

eğt. Eğitim.

sos. Sosyoloji.

tic. Ticaret.

tiy. Tiyatro.

dbl. Dil bilgisi.

fiz. Fizik.

coğ. Coğrafya.

ask. Askerî

ekon. Ekonomi.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

eski Eskiden kullanılan
sözcükler.

din b. Din Bilgisi.

meteor. Meteoroloji.

fiz. Fizik.

zool. Zooloji.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

İnternet Adresleri

http://4.bp.blogspot.com/-RwiCv3BtJjU/U1axH_sCCcI/AAAAAAAAAhM/enhMkjsMyTs/s1600/Thrace.jpg

<http://nedir.ileilgili.org>

<http://www.nedirnedemek.com/>

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_kisiadlari&view=kisiadlari

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=264

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bati&view=bati

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_atasozleri&view=atasozleri

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&view=bilimsanat

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_metroloji&view=metroloji

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_tarama&view=tarama

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_yazimkilavuzu&view=yazimkilavuzu

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_hemsirelik&view=hemsirelik

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_eczacilik&view=eczacilik

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Trakya>

Sözlük

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

A

aba Abla, bir kimsenin kendisinden büyük olan kız kardeşi.
(BİAİ.651:İnhisar, Samrı-Bilecik)

able Abla, bir kimsenin kendisinden büyük olan kız kardeşi.
(BİAİ.556:Deresakarı, Kayabaltı-Bilecik; SİVKAA.9:Yeşilyurt-Bilecik)

aca Abla. (DS.35: Ahırköy, Söğüt-Bilecik)

acanta Yeni, kullanılmamış olan.
(BİAİ.462:Bozüyük, Dodurğa-Bilecik)

acar [1] Sağlıklı.
(BİAİ.601:Söğüt, Zemizemiye-Bilecik)

acar [2] Güzel. (BİAİ.601:Söğüt, Zemizemiye-Bilecik)

acar [3] Atılğan. (BİAİ.601:Söğüt, Zemizemiye-Bilecik)

acar [4] Güçlü. (BİAİ.601:Söğüt, Zemizemiye-Bilecik)

acar [5] Becerikli.
(BİAİ.601:Söğüt, Zemizemiye-Bilecik)

acar [6] Çevik. (BİAİ.601:Söğüt, Zemizemiye-Bilecik)

acar [7] Enerjik. (BİAİ.601:Söğüt, Zemizemiye-Bilecik)

acar [8] Şişman.
(BYSD-Bilecik)

a:ce Amca.
(DS.35:Pazarcık, Bozüyük-Bilecik)

acı piyam Bir ot ismi.
(BİAİ.696:Osmaneli, Ağlan-Bilecik)

a:cık Azıcık, çok az, biraz. (BİAİ.628: Gölpazarı,Kuşçaören-Bilecik;SİVKAA.17:Çaltı-Bilecik)

a:cık Azıcık, çok az, biraz. (BİAİ.495: İnhisar,Hisarçık-Bilecik)

acımek [1] Acımak, merhamet etmek. (BİAİ.590:Kurtköy-Bilecik)

acımek [2] Tadı acı duruma gelmek. (BİAİ.590:Kurtköy-Bilecik)

aco Amca. (DS.35: Söğüt-Bilecik)

açar Anahtar. (DS.56: Çay,Söğüt-Bilecik)

adamakıl [1] Adamakıllı. (BİAİ.647:Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

adamakıl [2] Gereğinden çok. (BİAİ.647:

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

adamakıl [3] İyice. (BİAİ.647:Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

adamakıl [4] Güzel. (BİAİ.647:Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

adamakıl [5] Bir temiz. (BİAİ.647:Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

adires [1] Adres, bir kimsenin oturduğu yer, bulunak. (BİAİ.724:Pazaryeri,Küçükelmalı-Bilecik)

adires [2] Bulunak. (BİAİ.724:Pazaryeri,Küçükelmalı-Bilecik)

afad [1] Acı. (BİAİ.608: Söğüt,Dömez-Bilecik)

afad [2] Ateşlenme. (BİAİ.608:Söğüt,Dömez-Bilecik)

afad [3] Herhangi bir dış etken dolayısıyla

duyulan rahatsızlık.
(BİAİ.608:Söğüt,
Dömez-Bilecik)

aga Abi. (BİAİ.714:
Yenipazar,Selim-
Bilecik)

ağa:mak Beyazlamak.
(BİAİ.517:Söğüt,Çaltı-
Bilecik)

ağarmak Beyazlamak.
(BİAİ.494:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

ağaç Ağaç, meyve
verebilen, gövdesi
odun veya kereste
olmaya elverişli
bulunan ve uzun yıllar
yaşayabilen bitki.
(BİAİ.527:Söğüt,
Oluklu-Bilecik;BİAİ.
520:Söğüt,Hamidabat-
Bilecik)

aac Ağaç, meyve
verebilen, gövdesi
odun veya kereste
olmaya elverişli
bulunan ve uzun yıllar
yaşayabilen bitki.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.491:İnhisar,
Karaağaç-Bilecik)

avac Ağaç, meyve
verebilen, gövdesi
odun veya kereste
olmaya elverişli
bulunan ve uzun yıllar
yaşayabilen bitki.
(BİAİ.681:Osmaneli,
Yeşilçimen-Bilecik)

avaç Ağaç, meyve
verebilen, gövdesi
odun veya kereste
olmaya elverişli
bulunan ve uzun yıllar
yaşayabilen bitki.
(BİAİ.681:Osmaneli,
Yeşilçimen-Bilecik)

ağırca En güzel.
(BİAİ.605: Söğüt-
Dudaş-Bilecik)

ağız Kere, kez, yol, defa,
sefer. (BİAİ.525:
Söğüt,Oluklu-Bilecik)

ağızlık [1] Dokuma
tezgahında mekiğin
işlemesi için bırakılan
çözgü aralığı. (DS.99:

*Büyükyenice,
Osmaneli-Bilecik)*

ağızlık [2] Bir şeyin başladığı yer. (DS.98:
*Büyükyenice,
Osmaneli-Bilecik)*

ağnanmak Hayvanlar toprakta yatıp yuvarlanmak. (DS.106:
Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

ahancık İşte burada. (BİAİ.704:Osmaneli,
Ericek-Bilecik)

ahar Ahır, evcil büyükbaş hayvanların barındığı kapalı yer, hayvan damı. (BİAİ.582:Söğüt,Geçitli-Bilecik;SİVKAA.56:
Tuzaklı-Bilecik)

aka Ağabey, büyükkardeş. (DS.135:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

akbaş İnce ve sık yapraklı, beyaz çiçekli

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

bir yabancı ot, ayvadana. (DS.142:
Kasımlar,Gölpazarı-Bilecik)

akger Tüyleri alacalı kıl keçisi. (DS.149:
Akköy,Söğüt-Bilecik)

akıllica Akıllı, gerçeği iyi gören ve ona göre davranan. (BİAİ.550:
Deresakarı-Bilecik)

akpa:ze Su, nişasta ve pekmezden yapılan bir tatlı. (DS.160:
*Büyükyenice,
Osmaneli-Bilecik)*

akrap Hayvanların yularlarında yanak kısmına takılan ve hayvanın hızlı yürümesini sağlayan üç veya dört dişli demir parçası. (DS.160:Osmaneli-Bilecik)

alabileşiye Alabildiği kadar. (BİAİ.605:
Söğüt,Dudaş-Bilecik)

alabula İki yüzlü, iki taraflı, şüpheli adam veya iş. (DS.174: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik*)

alaca Siyahla beyaz karışık renk, siyahlı beyazlı. (DS.168: *Osmaneli-Bilecik*)

aladı İpek böceklerinin koza yapmalarından bir hafta, on gün önce, çok yaprak yeme devresi. (DS.182: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik*)

alaf Alev. (DS.182: *Söğüt-Bilecik*)

alafranga Modern, çağdaş. (BİAİ.481: *Bozüyük, Dodurga-Bilecik*)

alagomak Alıvermek, çabucak veya ansızın almak. (BİAİ.612: *Gölpazarı, Çiftlik-Bilecik*)

alva: Alvar, tabırların ve evlerin bahçelerinin etrafına yapılan çit. (SİVKAA.106: *Tuzaklı-Bilecik*)

alvarmak Alıvermek, çabucak veya ansızın almak. (BİAİ.552: *Deresakarı-Bilecik*)

alakabak Palamut, mısırsı yiyen, sesleri taklit eden bir çeşit kuş. (DS.186: *Kasımlar, Gölpazarı-Bilecik*)

ala:keder İlgili, ilgisi bulunan, alakalı, alakadar, müteallik. (BİAİ.663: *Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik*)

alaman Alman, cermen soyundan olan halk, bu halktan olan kimse. (BİAİ.620: *Gölpazarı, Arıcaklar-Bilecik*)

alatlamak Acele etmek. (DS.181: *Kurşunlu, Gölpazarı; Gümele,*

*Sögüt; Oklubalı,
Bozüyük-Bilecik)*

alazlama El, ayak ve yüzün kızarıp şişmesiyle meydana gelen hastalık, yılancık. (DS.206: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik)*

albeş Bir lakap, bir kimseye, bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan ad. (BİAİ. 535: *Deresakarı-Bilecik)*

alcı Alıcı, kendisine bir şey gönderilen. (BİAİ.665: *Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)*

alef Alev. (DS.182: *Büyükyenice, Sögüt-Bilecik)*

alektirik Elektrik, maddenin elektron, pozitron, proton vb,

parçacıklarının hareketleriyle ortaya çıkan enerji türü. (BİAİ.484: *İnhisar, Samrı-Bilecik)*

alemir Alaimisema, gökkuşağı. (DS.192: *Zeyve, Borcak, Sögüt-Bilecik)*

algısız Sevimsiz, hoş olmayan. (DS.214: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik)*

alımlı [1] Anlayışlı. (DS.218: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik)*

alımlı [2] Hassas. (DS.218: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik)*

alımlı [3] Alınan. (DS.218: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik)*

alımlı [4] Onurlu. (DS. 218: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik)*

alıvan Alıverin. (BİAİ.
502:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

allanemir Gökkuşağı,
düşmekte olan yağmur
damlacıklarında güneş
ışınlarının kırılıp
yansmasıyla
gökyüzünde oluşan
yedi renkli, kemer
biçimindeki görüntü.
(BİAİ.678:Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)

alov Telefon,
konuşmaları ileten ve
yansıtan düzenek.
(BİAİ.601:Söğüt,
Zemzemiye-Bilecik)

altıbarınak Bir giysi.
(BİAİ.669:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

alva: [1] Çit. (BİAİ.478:
Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

alva: [2] Bahçe duvarı.
(BİAİ.478:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

alva:lı Gözetim altında
olan *Alva:lı* goyun.
(BİAİ.570:Söğüt,
Hamidabat-Bilecik)

alvar Tahta bahçe
duvarı, çit.
(DS.234:Bilecik)

alyeşil Alaimisema,
gökkuşağı. (DS.192:
Büyükyenice,
Osmaneli-Bilecik)

ama:net Emanet, birine
geçici olarak bırakılan
ve teslim alınan kişice
korunması gereken
eşya. (BİAİ.569:Söğüt,
Hamidabat-Bilecik)

amanı Amanın!. (BİAİ.
464:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

amelat Ameliyat, hasta
üzerinde tedavi
amacıyla uygulanan
kesme ve dikme
işlemi, cerrahi
müdahale, operasyon.
(BİAİ.510:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

amıca Amca, babanın erkek kardeşi. (BİAİ.592:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

a:min şapdırmak Dua ettirmek. (BİAİ.596:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

an İki tarla arasındaki sınır, set şeklindeki ayrıntı. (DS.240:Söğüt ve Çevresi,Söğüt; Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

ang İki tarla arasındaki sınır, set şeklindeki ayrıntı. (DS.240:Bilecik)

anadan dovma Anadan doğma, çıplak. (BİAİ.443:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

ana:ta: Anahtar, kilidi açıp kapamak için kullanılan araç, açar, açkı. (BİAİ.562:Söğüt,Küre-Bilecik)

andak Sonra, daha ileri bir zamanda,

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

müteakiben, önce karşıtı. (BİAİ.599:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

andan Ondan, ondan sonra. (BİAİ.602:Söğüt, Zemezmiye-Bilecik)

andan so:naca:zım Ondan, ondan sonra. (BİAİ.602:Söğüt, Zemezmiye-Bilecik)

andık Sırtlan. (DS.259: Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik)

anga:re Angarya, bir kimseye veya bir topluluğa zorla, ücret vermeden yaptırılan iş, yükleniti. (BİAİ.440:Bozüyük,Bozalan-Bilecik)

anız Ekinin biçildikten sonra toprakta kalan sapı. (BYSD-Bilecik)

anmak Açıklamak, söylemek, anlatmak: *Bu söylediğimi hiç kimseye anma sakın.*

(DS.275:Büyükyenice,
Osmaneli-Bilecik)

annandırmak Hayvanlar
toprakta yatıp
yuvarlanmak.
(DS.107:Bilecik)

annanmak Hayvanlar
toprakta yatıp
yuvarlanmak.
(DS.107:Büyükyenice,
Osmaneli-Bilecik;BİAİ.
632:Osmaneli,Medetli-
Bilecik)

annat Buğday saplarını
toplamak için
kullanılan üç çatalı
bir alet ismi.
(BYSD-Bilecik)

annıgabak Alnının
ortası. (BİAİ.678:
Osmaneli,Çerkeşli-
Bilecik)

annık İki tarla
arasındaki sınır, set
şeklindeki ayrıntı.
(DS.241:Pazarcık,
Bozüyük,Kaynarca,
Osmaneli-Bilecik)

anteri Erkek gömleği,
frenk gömleği, mintan.
(DS. 281:Büyükyenice,
Osmaneli-Bilecik)

anzahra: [1] Ejderha,
türlü biçimlerde
tasarlanan korkunç
bir masal canavarı,
ejder, dragon.
(BİAİ.574:Sögüt,
Borcak-Bilecik)

anzahra: [2] Ejderha,
büyük ve zehirli yılan.
(SİVKAA.59:Borcak-
Bilecik)

apelle Hoparlör, elektrik
dalgalarını ses
dalgasına çeviren ve
gerektikçe sesi
yükselten alet.
(BİAİ.239:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

apelye Hoparlör, elektrik
dalgalarını ses
dalgasına çeviren ve
gerektikçe sesi
yükselten alet.
(BİAİ.239:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

appale Hoparlör, elektrik dalgalarını ses dalgasına çeviren ve gerektikçe sesi yükselten alet. (*BİAİ.239:Osmaneli,Medetli-Bilecik*)

apıldamak Emekleyerek gitmek. (*BİAİ.632:Osmaneli,Medetli-Bilecik*)

apış apış yürümek
Bacakları ayrıık biçimde yürümek. (*BİAİ.678:Osmaneli,Çerkeşli-Bilecik*)

appa Dede, büyükbaba. (*DS.14:Büyükyenice,Osmaneli-Bilecik*)

apsa:ne Hela, aptasane. (*DS.290:Büyükyenice,Osmaneli-Bilecik*)

aptez Abdest.
Müslümanların, belli ibadetleri yapabilmek için bir düzen içerisinde bazı organları yıkayıp

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

bazılarını mesh etme yoluyla yaptıkları arınma. (*SİVKAA.14:Geçitli-Bilecik*)

aralamak Derlemek, toplamak, yerleştirmek. (*DS.295:Büyükyenice,Osmaneli-Bilecik*)

ardılmak Abanmak, yaslanmak, dayanmak, yüklenmek. (*DS.304:Büyükyenice,Osmaneli-Bilecik*)

ardulmak Eğilmek, bir yana doğru eğik duruma gelmek. (*BİAİ.439:Osmaneli,Borcak-Bilecik*)

arıç Araba oku. (*DS.314:Büyükyenice,Osmaneli-Bilecik*)

arnaç Yamaç. (*DS.329:Bilecik*)

artım Artık, artan, bir şey harcadıktan

sonra artan bölümü.
(BİAİ.679:Osmaneli,
Yeşilçimen-Bilecik)

asar Kayalık tepe.
(DS.340:Kasımlar,
Gölpazarı-Bilecik)

asfat Asfalt, siyah renkte
şekilsiz bir cins bitüm,
ana maddesi katran
olan ve yolların
kaplanmasında
kullanılan karışım.
(BİAİ.500:İnhisar,
Koyunlu-Bilecik)

asge: Asker, orduda
görev yapan erden
generale kadar herkes.
(BİAİ.564:Söğüt;
SİVKAA.51:Küre-
Bilecik)

asmahardam yimek İyi
şeyler yemek. (BİAİ.
713:Yenipazar, Selim-
Bilecik)

astum Astım, bronşların
daralmasından ileri
gelen nefes darlığı.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.484:İnhisar,
Samrı-Bilecik)

aşa: Aşağı. (SİVKAA.36:
Hamitabat-Bilecik)

a:şam Akşam. (DS.350:
Büyükyenice,
Osmaneli-Bilecik)

a:şamacak Akşama
kadar, bütün gün
boyunca. (BİAİ.601:
Söğüt, Zembemiyeye-
Bilecik)

a:şamlek Akşamleyin,
akşam saatlerinde,
akşam olduğunda,
akşam saati, akşam
vakti. (BİAİ.691:
Osmaneli, Ağlan-
Bilecik)

a:şamnayn Akşamleyin,
akşam saatlerinde,
akşam olduğunda,
akşam saati, akşam
vakti. (BİAİ.651:
Gölpazarı, Çengeller-
Bilecik)

aşar Aşağı, bir şeyin alt bölümü, zir, yukarı karşıtı. (BİAİ.714: *Yenipazar, Selim-Bilecik*)

aşay Aşağı, bir şeyin alt bölümü, zir, yukarı karşıtı. (BİAİ.720: *Yenipazar, Yukarboğaz-Bilecik*)

aşık Diz, kaval, baldır ve uyluk kemiğinin birleştiği yer. (BİAİ.530: *İnhisar, Kayabalı-Bilecik*)

aşıracı Abartılı söz söyleyen kişi. (BİAİ.641: *Gölpazarı, Bayat-Bilecik*)

aşmak Açmak. (SİVKAA.29: *Tuzaklı-Bilecik*)

aşşam Akşam, gündüzün son ve gecenin ilk saatleri, akşam vakti. (BİAİ.649: *Gölpazarı, Çengeller-Bilecik*)

at Alt, bir şeyin yere bakan yanı, zir, üst karşıtı. (BİAİ.632: *Osmaneli, Medetli-Bilecik*)

atgılı gundura Bir ayakkabı çeşidi. (BİAİ.709: *Osmaneli, Boyunkaya-Bilecik*)

atık Artık, bir şey harcandıktan sonra artan bölümü. (BİAİ.492: *İnhisar, Hisarcık-Bilecik; SİVKAA.13: Çaltı-Bilecik*)

atılıp gatılmak Kötü davranılmak. (BİAİ.729: *Pazaryeri-Bilecik*)

atince Latince, latin dili, bu dille yazılmış olan. (BİAİ.621: *Gölpazarı, Arıcaklar-Bilecik*)

atlemek Ayıklamak, bir şeyin içinden, işe yaramayan, gereksiz veya istenmeyen taneleri ayırıp çıkarmak, temizlemek.

(BİAİ.495:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

atta: Hatta, bile, hem de,
üstelik, ayrıca. (BİAİ.
549:Deresakarı-Bilecik)

av [1] Ağ, iplik, sicim, tel
vb, ince şeylerden
kafes biçiminde
yapılmış örgü.
(BİAİ.494:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

av [2] Pantolonun ağı.
(BİAİ.506:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

avallamak Afallamak,
şaşırmak. (BİAİ.649:
Gölpazarı,Çengeller-
Bilecik)

avara Kötü, istenilen,
beğenilen nitelikte
olmayan, hoş
gitmeyen, fena, iyi
karşıtı. (BİAİ.529:
İnhisar-Bilecik;SİVKAA.
34:Kayabalı-Bilecik)

avet Evet, olumlu
cümlelerde anlamı

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

pekiştiren bir söz.
(BİAİ.668:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

avgıç Bezelye, börülce
gibi taneleri yenen bir
ot. (DS.381:İnönü,
Söğüt-Bilecik)

a:vı Avlu, bir yapının
veya yapı grubunun
ortasında kalan üstü
açık, duvarla çevrili
alan, hayat, bahçe.
(BİAİ.605:Söğüt,Dudaş
-Bilecik;SİVKAA.74:
Geçitli-Bilecik)

aviç Avuç, elin iç tarafı.
(BİAİ.521:Söğüt,
Hamidabat-Bilecik)

avişlamak Avuçlamak,
avuç ile tutmak. (BİAİ.
720:Yenipazar,
Yukarıboğaz-Bilecik)

avız Doğuran ineğin
sütünden yapılan bir
çeşit tatlı. (BİAİ.590:
Kurtköy-Bilecik)

avızlık Doğuran ineğin sütünden yapılan bir çeşit tatlı. (BİAİ.686: *Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik*)

avlay Bahçe etrafındaki çevirme. (BİAİ.677: *Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik*)

avta Hafta, birbiri ardınca gelen yedi günlük dönem. (BİAİ.723: *Yenipazar, Belkese-Bilecik*)

avubba Büyükbaba, torunu olan yaşlı erkek. (BİAİ. 575: *Söğüt, Tuzaklı-Bilecik*)

ayaklı Yüksek boylu, iri, bakımlı hayvan. (DS.403: *Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik*)

ayallamak Ayarlamak, bir ölçünün doğruluğunu belli bir örneğe göre düzeltmek, doğrulamak.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.672: *Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik*)

ayazlık Balkon, bir yapının genellikle dışarıya doğru çıkmış, çevresi duvar veya parmaklıkla çevrili bölümü. (BİAİ.677: *Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik*)

ayçek Birleşikgillerden, sarı renkli çiçeği çok iri olan, yurdumuzda çok yetiştirilen bir bitki, günçiçeği, günebakan, gündöndü, günâşık (*Helianthus annuus*). (BİAİ.720: *Yenipazar, Yukarı Boğaz-Bilecik*)

aydırmamak Ayık durmamak. (BİAİ.669: *Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik*)

aygıt Alet, malzeme, çeşitli küçük sanat dallarında kullanılan araç, avadanlık.

(DS.414:Aksutekke,
Bozüyük-Bilecik)

ayın aydını Dolunay,
ay'ın tam bir daire
olarak dolgun, parlak
görüldüğü evre, ayın
on dördü, bedir.
(BİAİ.439:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

ayinga Tütün konulan
kap. (BİAİ.718:
Yenipazar,Kümbet-
Bilecik)

a:yile Aile, evlilik ve kan
bağına dayanan, karı,
koca, çocuklar,
kardeşler arasındaki
ilişkilerin oluşturduğu
toplum içindeki en
küçük birlik. (BİAİ.
549:Deresakarı-Bilecik)

a:yle Aile, evlilik ve kan
bağına dayanan, karı,
koca, çocuklar,
kardeşler arasındaki
ilişkilerin oluşturduğu
toplum içindeki en
küçük birlik.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.665:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

aykırı Yamaç, yan.
(DS.422:İncirli,
Gölpazarı-Bilecik)

aykırtmak Saptırmak,
yoldan çıkarmak.
(DS.424:Gümele,
Sögüt-Bilecik)

aylak İşsiz, avare.
(SİVKAA.40:
Yakacık-Bilecik)

aynacıklı Yünden
örülmüş erkek çorabı.
(DS.426:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

ayrık Buğdaygillerden,
kökü hekimlikte idrar
söktürücü olarak
kullanılan yabancı bir
bitki (*Agropyrum*
repens). (BİAİ.696:
Osmaneli,Ağlan-
Bilecik)

azelmek Azalmak, az
denecek bir miktara

inmek. (BİAİ.587:
Söğüt, Tuzaklı-Bilecik)

azmak Akarsu

kenarlarında
yağmurdan sonra
tarlalarda, yollarda
görülen küçük su
birikintisi, gölcük, su
toplanan çukurcuk.
(DS.441:Çukurhisar,
Ahirköy, Söğüt-Bilecik)

B

ba: Bağ, bir şeyi başka bir şeye veya birçok şeyi topluca birbirine tutturmak için kullanılan ip, sicim, şerit, tel vb, düğümlenebilir nesne. (BİAİ.661:Gölpazarı, Kasımlar-Bilecik)

ba:cık Ayakkabı bağı. (BİAİ.709:Osmaneli, Boyunkaya-Bilecik)

ba:ça Bahçe, sebze, meyve, çiçek veya ağaç yetiştirilen yer. (BİAİ.589:Kurtköy-Bilecik)

baçça Bahçe, sebze, meyve, çiçek veya ağaç yetiştirilen yer. (BİAİ.449:Bozüyük, Delielmacık-Bilecik)

ba:çe Bahçe, sebze, meyve, çiçek veya ağaç yetiştirilen yer. (BİAİ.459:Bozüyük, Günyarık-Bilecik)

badılcan Patlıcan, patlıcangillerden, kalın saplı, uzunca yapraklı otsu bitki. (BİAİ.449:Bozüyük, Delielmacık-Bilecik)

badırdamak Çekişmek, kavga etmek. (DS.468: Ahırköy,Söğüt-Bilecik)

bagas Aptal, alık, sersem. (DS.471: Söğüt-Bilecik)

bagaz [1] Yabancı, başka bir milletten olan, başka devlet uyruğunda olan (Kimse), bigâne, ecnebi. (BİAİ.641: Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

bagaz [2] Aptal, alık, sersem. (DS.471: Gölpazarı-Bilecik)

bah Evet, peki, olur, öyle anlamında edat: -Kız

*güzel mi? –Bah, -
Bayrama gidecek
misin? –Bah. (DS.486:
Hisarcık,Osmaneli;
Kümbet,Gölpazarı-
Bilecik)*

bahalı Pahalı, fiyatı
yüksek olan, ucuz
karşıtı. (BİAİ.599:
Söğüt,Çaltı-Bilecik)

ba:lı Pahalı, fiyatı
yüksek olan, ucuz
karşıtı. (BİAİ.448:
Bozüyük,Delielmacık-
Bilecik)

bahar Zeytin çekirdeği ve
ceviz büyüklüğündeki
kavun. (DS.487:
Osmaneli-Bilecik)

bakanak Toynak, at,
eşek, keçi, koyun tek
tırnaklı hayvanların
tırnağı. (BİAİ.537:
İnhisar,Yakacık-
Bilecik;SİVKAA.25:
Yakacık-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

bakıncak Balta. (DS.492:
Bakraz,Bozüyük-
Bilecik)

bakraç Bakır, bakraç,
kova, helke. (BİAİ.593:
Söğüt,Çaltı-Bilecik)

bala Bulaşık bezi.
(DS.496:Bilecik)

balaban Şişman, gürbüz
(kimse, çocuk). (DS.
496:İnönü,Söğüt-
Bilecik)

ba:lama gundura Bir
ayakkabı çeşidi.
(BİAİ.709:Osmaneli,
Boyunkaya-Bilecik)

balay Bari anlamında
kullanılan bir kelime.
(BYSD-Bilecik)

ba:lcan Patlıcan,
patlıcangillerden, kalın
saplı, uzunca yapraklı
otsu bitki.
(BİAİ.506:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

ba:li Bari, hiç olmazsa, hiç değilse, o hâlde, öyleyse. (BİAİ.536: *İnhisar, Yakacık-Bilecik*; SİVKAA.8: *Kayabalı-Bilecik*)

ba:lik Bari, hiç olmazsa, hiç değilse, o hâlde, öyleyse. (BİAİ.489: *İnhisar, Karaağaç-Bilecik*)

balle Balya, çember ve demir tellerle bağlanmış ticaret eşyası, denk. (BİAİ.527: *Sögüt, Oluklu-Bilecik*)

balye Balya, çember ve demir tellerle bağlanmış ticaret eşyası, denk. (BİAİ.444: *Bozüyük, Dodurga-Bilecik*)

balyo Banyo, yapılarda, içinde yıkanılan bölüm. (BİAİ.445: *Bozüyük, Günyarık-Bilecik*)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

banya Banyo, yapılarda, içinde yıkanılan bölüm. (BİAİ.509: *İnhisar, Çayköy-Bilecik*)

ba:miye Bamya, ebeğümeçigillerden, sıcak ve ılıman yerlerde yetişen bir bitki. (BİAİ.651: *Gölpazarı, Çengeller-Bilecik*)

banagaşı Bir yemek ismi. (BİAİ.463: *Bozüyük, Dodurga-Bilecik*)

bankanot Banknot, kağıt para. (BİAİ.439: *Bozüyük, Bozalan-Bilecik*)

bara Burası, bu yer, bura. (BİAİ.494: *İnhisar, Hisarcık-Bilecik*)

baraba: Beraber, birlikte, bir arada. (BİAİ.442: *Bozüyük, Dodurga-Bilecik*; SİVKAA.42: *Kayabalı-Bilecik*)

barba: Beraber, birlikte,
bir arada. (BİAİ.512:
İnhisar, Tozman-Bilecik)

barac Baraj, suyu
toplama, sulama ve
elektrik üretme
amacıyla akarsu
üzerine yapılan bent.
(BİAİ.726:Pazaryeri,
Günyurdu-Bilecik)

baray Buraya. (BİAİ.722:
Yenipazar, Yukarıboğaz
-Bilecik)

ba:raz dönmek
Korumak için
beklemek. (BİAİ.439:
Bozüyük, Bozalan-
Bilecik)

barda Burada. (BİAİ.
723:*Yenipazar,*
Belkese-Bilecik)

basak Basamak, bir yere
çıkarken veya bir
yerden inerken basılan
ve art arda gelen,
birbirine belirli
aralıkları olan düz
yüzeylerden her biri.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.475:*Bozüyük,*
Dodurga-Bilecik)

bastun Baston,
yürürken dayanmaya
yarayan, ağaç veya
metalden yapılan araç.
(BİAİ.446:*Bozüyük,*
Günyarık-Bilecik)

ba:şam Bu akşam.
(BİAİ.629:*Gölpazarı,*
Kuşçaören-Bilecik;
SİVKAA.72:Kayabalı-
Bilecik)

başıbozuk Sivil, askerî
olmayan, üniforma
veya özel giysi
giymemiş olan.
(BİAİ.442:*Bozüyük,*
Dodurga-Bilecik)

başıgabak Başında örtü
olmayan kadın veya
şapkasız erkek için
kullanılan sıfat.
(BYSD-Bilecik)

başşak Başak, arpa,
buğday, yulaf vb,
ekinlerin tanelerini
taşıyan kılçıklı başı.

(BİAİ.440:Bozüyük-
Bozalan-Bilecik)

baştak [1] Başbuğ.
(DS.565:Gümele,
Söğüt-Bilecik)

baştak [2] Başboş, işsiz
güçsüz, yaramaz,
haylaz (çocuk). (DS.
565:Bozüyük-Bilecik)

batdi batdi Bir çocuk
oyunu. (BİAİ.593:
Söğüt, Çaltı-Bilecik)

battal Bakımsız, özen
gösterilmemiş,
bakılmamış.
(BİAİ.567:Söğüt,
Hamidabat-Bilecik)

başa gına akşamı
Düğünden önceki kına
akşamı. (BİAİ.489:
İnhisar, Karaağaç-
Bilecik)

bayam Badem.
(BYSD-Bilecik)

bayır bacak Verimsiz,
bakımsız. (BİAİ.599:
Söğüt, Çaltı-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

baylamak Su taşımak.
(DS.581:Söğüt-Bilecik)

baylemek Bağlamak, bir
şeyi bir yere veya bir
şeye tutturmak. (BİAİ.
581:Söğüt, Geçitli-
Bilecik)

baylemek Bağlamak.
(SIVKAA.45:Geçitli-
Bilecik)

baylon Naylon, dayanıklı
ve esnek döküm
maddesi. (BİAİ.599:
Söğüt, Çaltı-Bilecik)

bebeklik Gelincik çiçeği.
(DS.590:Bozüyük-
Bilecik)

becene [1] Uzak. (BİAİ.
529:İnhisar, Kayabaltı-
Bilecik)

becene [2] İssiz, kimse
bulunmayan veya az
kimse bulunan, تنها.
(BİAİ.529:İnhisar,
Kayabaltı-Bilecik)

becene [3] Yaban. (BĪĀĪ. 529:Īnhisar,Kayabalı-Bilecik)

becene [4] Yüksek. (SĪVKAA.13:Kayabalı-Bilecik)

becenelik Bataklık. (DS. 592:Bozüyük-Bilecik)

bedavan Bedava, karşılıksız, parasız, emeksiz, caba. (BĪĀĪ.663:Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

be:ka:r Çiftlik işlerinde çalışan işçi, rençber. (DS.601: Borcak, Söğüt-Bilecik)

be:ki Belki. (SĪVKAA.37: Hamitabat-Bilecik)

bekmet Peksimet, pişirildikten sonra dilimler hâlinde kesilerek ısı ile kurutulmuş, uzun süre dayanabilen ekmek. (BĪĀĪ.442:

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

Bozüyük,Dodurga-Bilecik)

beksemet Peksimet, pişirildikten sonra dilimler hâlinde kesilerek ısı ile kurutulmuş, uzun süre dayanabilen ekmek. (BĪĀĪ.442: Bozüyük,Dodurga-Bilecik)

belemek Bulaştırmak (*gana belemiş*), bulaşmasına yol açmak. (BĪĀĪ.58: Söğüt,Geçitli-Bilecik)

belenarı Apaçık, açıkça, eksiksiz. (BĪĀĪ.438: Bozüyük,Bozalan-Bilecik)

belen Sirt, bayır, yamaç, dağ eteği. (DS.611: Çay,Söğüt-Bilecik)

belere kalmak Ansızın korkmak, korku ile bakakalmak, gözlerini açıp bakakalmak: *Beni*

görünce belere kaldı.
(DS.614:Bilecik)

belli Devamlı, sürekli,
bitmeyen, kesintiye
uğramayan. (BİAİ.607:
Söğüt,Dömez-Bilecik;
BİAİ.637:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

bengilmek Uyku
sırasında kişinin ani
bir uyarı ile irkilmesi.
(BİAİ.632:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

berekit Bereket, bolluk,
gürlük, ongunluk,
feyiz, feyezana. (BİAİ.
585:Söğüt,Tuzaklı-
Bilecik)

bertirmek İncinmek,
çarpma, sıkışma,
burkulma vb,
etkenlerle vücudun bir
yeri ağrı verir duruma
gelmek. (BİAİ.511:
İnhisar,Çayköy-Bilecik)

besa:ne Besihane, besi
yapılan yer. (BİAİ.585:
Söğüt,Tuzaklı-Bilecik)

beyit söylemek Türkü
söylemek. (BİAİ.646:
Gölpazarı,Bayat-
Bilecik)

beyle:ce Bir üzüm
çeşidi. (BİAİ.669:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik;BYSD-Bilecik)

bıça: Bıçak, bir sap ve
çelik bölümden oluşan
kesici araç. (BİAİ.617:
Vezirhan,Kayabeli-
Bilecik)

bıçkınmak Burkulmak,
acımak. (DS.658:
Söğüt-Bilecik)

bıdıklamak Küçük
parçalara ayırmak.
(BİAİ.682:Osmaneli,
Yeşilçimen-Bilecik)

bıldır Geçen, bir önceki;
(*bıldır sene*). (BİAİ.485:
İnhisar,Samrı-Bilecik)

bıldırkı Geçenki; (*bıldırkı
sene*). (BİAİ.585:Söğüt,
Tuzaklı-Bilecik)

bına: Pınar, yerden kaynatarak çıkan su, kaynak. (BİAİ.608: Söğüt, Dömez-Bilecik; SİVKAA.11:Yakacık-Bilecik)

bıyık çıka:mak
Sebzelerin uçlarının uzaması. (Yalık domatizi, tepeleri böle bıyık çıkarıo) (BİAİ.645: Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

bıza: Buzağı, yeni doğmuş, ana sütüyle beslenen sığır yavrusu. (BİAİ.449: Bozüyük, Delielmacık-Bilecik)

bızay Buzağı, yeni doğmuş, ana sütüyle beslenen sığır yavrusu. (BİAİ.556: Deresakarı-Bilecik-Bilecik)

bi:cik Biricik, eşi, benzeri, ikincisi olmayan ve çok sevilen, tek, yegâne.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.512:İnhisar, Tozman-Bilecik; SİVKAA.21:Çaltı-Bilecik)

bidelemek Çorabın taban kısmını pide biçiminde örüp bırakmak, konçsuz çorap örmek. (DS.684: Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

bidımma Çok az, alışılmış olandan, umulandan veya gerekenden eksik olarak. (BİAİ.677: Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik)

bileme [1] Bileği taşı. (BİAİ.579:Söğüt, Tuzaklı-Bilecik)

bileme [2] Bile, da, de, dahi. (BİAİ.579:Söğüt, Tuzaklı-Bilecik)

bilene Bile, da, de, dahi. (BİAİ.491: İnhisar, Karaağaç-Bilecik)

bilezik bozmak Bilezik almak. (BĪĀĪ.579: Söğüt, Tuzaklı-Bilecik)

billa: Bin lira. (BĪĀĪ.585:Söğüt, Tuzaklı-Bilecik)

billu:r Bardak. (DS.694-695:Pazarcık, Bozüyük-Bilecik)

bindallı Bir giysi çeşidi. (BĪĀĪ.709:Osmaneli, Boyunkaya-Bilecik)

binek Ekmeğin hamur halindeyken konduğu tahta. (BĪĀĪ.525:Söğüt, Oluklu-Bilecik; BĪĀĪ.637:Gölpazarı, Çukurören-Bilecik)

bir çala Bir aralık: *bir çala yanımdan geçtiğini gördüm.* (DS.698:Gökçesu, Yarhisar-Bilecik)

bire:leş Birer tane. (BĪĀĪ.574:Söğüt, Borcak-Bilecik; SĪVKAA.67: Borcak-Bilecik)

birikme Düğün esnasında toplanma, eğlenme. (BYSD-Bilecik)

birman Bir giysi çeşidi. (BĪĀĪ.676:Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik)

bitek Verimli. (DS.708: Büyükyenice-Bilecik)

biyo: Bu defa. (SĪVKAA.74:Borcak-Bilecik)

bo: Bohça, içine çamaşır, elbise vb, koyup sarılan dört köşe kumaş. (BĪĀĪ.637:Gölpazarı, Çukurören-Bilecik)

bocu Su kabı. (BĪĀĪ.593: Söğüt, Çaltı-Bilecik)

bocur Şakayık, kırmızı renkli bir çiçek. (DS.716:Pazarcık, Bozüyük-Bilecik)

bocut [1] Su kabı. (BĪĀĪ.637:Gölpazarı, Çukurören-Bilecik)

bocut [2] Çam ağacı
veya topraktan
yapılmış küçük testi,
yuvarlak, kulpsuz
testi. (DS.719:
Arcaklar, Gölpazarı;
Tozman, Söğüt-Bilecik)

boduç Çam ağacı veya
topraktan yapılmış
küçük testi, yuvarlak,
kulpsuz testi. (DS.718:
Yenipazar, Gölpazarı;
Söğüt; Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

boğ [1] Bayramlarda ve
düğünlerde gelin kıza
hediye götürme adeti.
(BİAİ.575:Söğüt,
Tuzaklı-Bilecik)

boğ [2] Bohça.
(DS.716:Akköy,
Söğüt; Yenipazar,
Gölpazarı-Bilecik)

boğlama Boyuna,
kulağa, başa sarılan
sargı, örtü, yazma,
çatki. (DS.729:
Akköy, Söğüt-Bilecik)

bol bulamaç Çok, fazla,
gereğinden,
alışılmıştan çok, aşırı
olan, ziyade.
(BİAİ.662:Gölpazarı,
Kasımlar-Bilecik)

borda Burada. (SIVKAA.
25:Kayabalı-Bilecik)

boşlamak Bırakmak,
vazgeçmek. (DS.743:
Gölpazarı-Bilecik)

bourmak Bağırmak,
yüksek ve gür ses
çıkarmak. (BİAİ.628:
Gölpazarı, Kuşçaören-
Bilecik)

boz yer Bozkır. (DS.753:
Kasımlar, Gölpazarı-
Bilecik)

bozşabla Adaçayı.
Ballıbabagillerden,
yurdumuzda çok
yetişen tüylü ve
beyazımtırak
yaprakları olan güzel
kokulu bir bitki, dağ
çayı (*Salvia officinalis*).

(DS.752:Tekke,
Bozüyük-Bilecik)

bozşapla Adaçayı.
Ballıbabagillerden,
yurdumuzda çok
yetişen tüylü ve
beyazımtırak
yaprakları olan güzel
kokulu bir bitki, dağ
çayı (*Salvia officinalis*).
(DS.752:Tekke,
Bozüyük-Bilecik)

bödek Orta büyüklükte
manda yavrusu, yeni
doğmuş manda
yavrusu. (DS.461:
Bozüyük-Bilecik)

bölce [1] Börülce.
Fasulyeye benzer bir
bitki (*Vigna sinensis*).
(DS.730:Çamköy,
Söğüt-Bilecik)

bölce [2] Kuru fasulye.
(BYSD-Bilecik)

bö:le Böyle. (SİVKAA.92:
Kayabalı-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

bölme Ada. (DS.768:
Büyükyenice-Bilecik)

börtdürmek Haşlamak,
bir şeyi kaynar suya
daldırmak. (BİAİ.687:
Osmaneli, Yeşilçimen-
Bilecik)

börtlen Böğürtlen,
gülğillerden, bahçe
çitlerinde, yol
kenarlarında
kendiliğinden yetişen
dikenli ve çok yıllık bir
çalı, diken dutu, it
üzümü. (BİAİ.549:
Deresakarı-Bilecik-
Bilecik)

börül Yarı pişmiş,
güneşte kalarak yarı
kurumuş, iyice
olgunlaşmamış sebze,
meyve. (DS.772:
Akköy, Söğüt-Bilecik)

böyük Büyük. (SİVKAA:
Geçitli-Bilecik)

böyün Bugün, içinde
bulunulan gün. (BİAİ.
529:İnhisar, Kayabalı-

*Bilecik;SİVKAA:
Kayabalı-Bilecik)*

buba Baba, çocuğu olan
erkek, peder.
(BİAİ.454:Bozüyük,
Günyarık-Bilecik)

bucuk [1] Köşe, bucak.
(DS.775:İnönü,
Söğüt-Bilecik)

bucuk [2] Uç. (DS.775:
İnönü,Söğüt-Bilecik)

bucuk [3] Açı. (DS.775:
İnönü,Söğüt-Bilecik)

buğun Horoz ötmesi.
(DS.781:İnhisar,
Söğüt-Bilecik)

bulama Bir tür yemek.
(BİAİ.608:Söğüt,
Dömez-Bilecik)

bulamaş Bulamaç, bir
tür yemek. (BİAİ.682:
Osmaneli,Yeşilçimen-
Bilecik)

bulgur Dolu yağışı.
(BYSD-Bilecik)

bungunluk Sıkıntı,
darlık. (DS.793:Zeyve,
Söğüt-Bilecik)

bu:ru bu:ru gokmak
Güzel güzel kokmak.
(BİAİ.440:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

burulgan [1] Hortum.
(DS.802:Söğüt-Bilecik)

burulgan [2] Akarsuda
bulunan girintide
oluşan suyun dönme
hareketi.
(BYSD-Bilecik)

buyday Buğday.
(SİVKAA:Geçitli-Bilecik)

buylu Sabanın kıvrık
yerine konulan ve
toprağı dağıtmaya
yarayan çatal.
(DS.807-808:Arıcaklar,
Gölpazarı-Bilecik)

buynuz Boynuz, bazı
hayvanların başında
bulunan, tırnaksı bir
maddeden, uzun,
kıvrık veya çatalı

korunma organı.
(BİAİ.625:Osmaneli,
Soğucakpınar-Bilecik)

boyunduruk Öküzleri
kağnı ve sabana ikili
biçimde yanyana
durmalarını
sağlayarak kullanıldığı
alete güç aktarmaya
yarayan meşe
gövdesinden şekil
verilerek yapılan
parça. (BYSD-Bilecik)

bübü Hala. (DS.677:
Gümüle,Söğüt-Bilecik)

bük [1] Dönemeç.
(DS.815:Tarpak,
Söğüt-Bilecik)

bük [2] Akarsuya yakın
bahçeler. (DS.815:
Gümele,Söğüt-Bilecik)

bükme Ekmek, tahıl
unundan yapılmış
hamurun fırında,
sacda veya tandırda
pişirilmesiyle yapılan
yiyecek. (BİAİ.647:

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

Gölpazarı,Bayat-
Bilecik)

büküm İpeğin işlendiği
bir safha. (BİAİ.586:
Söğüt,Tuzaklı-Bilecik)

büngüldek Kaynak,
pınar. (DS.823:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

bürgün Öbürgün. (BİAİ.
502:İnhisar,Çayköy-
Bilecik)

bürkme [1] Eğlentili
kadın toplantısı.
(DS.827:Karaağaç,
Gölpazarı-Bilecik)

bürkme [2] Gelinin takı
merasimi. (BİAİ.678:
Osmaneli,Çerkeşli-
Bilecik)

bürüncük Bir başörtüsü.
(BİAİ.608:Söğüt,
Dömez-Bilecik)

bürüncük otu Bir ot
çeşidi. (BİAİ.308:
Osmaneli,Ağlan-
Bilecik)

bürünmek Giyinmek.

(BİAİ. 604:Sögüt,
Dudaş-Bilecik)

büsküt Bisküvi, un, süt,

şeker veya tuzla
yapılan ince, gevrek
pasta türü. (BİAİ.265:
Gölpazarı,Kasımlar-
Bilecik)

bütü Bütün, eksiksiz,

tam, parçalanmamış.
(BİAİ.273:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

büve: Biber,

patlıcangillerden yeşil
renkli, hem sivri hem
dolma biber olarak
adlandırılan taze veya
kurutularak yenen bir
bitki. (BİAİ.253:
Gölpazarı,Çengeller-
Bilecik)

büvek [1] Köşe, bucak.

(DS.775:Büyükyenice-
Bilecik)

büvek [2] Uç. (DS.775:

Büyükyenice-Bilecik)

büvek [3] Aç1. (DS.775:

Büyükyenice-Bilecik)

C

cacur Hıyar.

Kabakgillerden, uzun, iri meyveli, sürüngen, bir yıllık otsu bir bitki (*Cucumis sativus*). (DS.840:Bozüyük-Bilecik)

cağa Büyük bez veya

deri torba, tuluk. (DS.841:Akköy,Söğüt; Karaağaç,Gölpazarı-Bilecik)

camal Kümbet denilen

ısınma aracı. (DS.853:Pazarcık,Bozüyük-Bilecik)

cambıt Bağ bozulduktan

sonra yetişen küçük taneli, döküntü üzüm. (DS.853:Zeyve,Söğüt; Gölpazarı-Bilecik)

camekan Vitrin,

pencere, göstermelik, satılık şeylerin sergilendiği camlı bölme veya yer. (BİAİ.23:Bozüyük, Günyarık-Bilecik)

can evi Yüreğin

altındaki bölge, göğsünün üstü. (BİAİ.229:Osmaneli, Medetli-Bilecik)

candarma Jandarma,

yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli, yasa ve nizamların koyduğu hükümlerin yürütülmesini ve bunlara dayanan hükümet emirlerinin yerine getirilmesini sağlayan silahlı askeri kuvvet. (BİAİ.325:Osmaneli,Boyunkaya-Bilecik)

candırma Jandarma,

yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli, yasa ve nizamların koyduğu hükümlerin yürütülmesini ve

bunlara dayanan hükümet emirlerinin yerine getirilmesini sağlayan silahlı askeri kuvvet. (BİAİ.341: *Yenipazar, Belkese-Bilecik*)

capan Japon, Japonya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse. (BİAİ.62: *İnhisar, Hisarcık-Bilecik*)

capanya Japonya. (BİAİ.59: *İnhisar, Karaağaç-Bilecik*)

caraklamak Acıyla bağırmak. (BİAİ.338: *Yenipazar, Yukariboğaz-Bilecik*)

cartdak Cart diye. (BİAİ.338: *Yenipazar, Yukariboğaz-Bilecik*)

carttik carttuk Uyduruk müzik için kullanılan bir tabir. (BİAİ.82: *İnhisar, Tozman-Bilecik*)

cavur Gavur, dinsiz. (BİAİ.189: *Sögüt, Çaltı-Bilecik*)

caz Dügünlerde çalınan müzik, başlangıçta Kuzey Amerika zencilerinin müziği iken sonraları bütün dünyada benimsenen bir müzik türü. (BİAİ.310: *Osmaneli, Borcak-Bilecik*)

cellatlık İdamlık. (BİAİ.146: *Sögüt, Küre-Bilecik*)

cemi Cami, müslümanların hep birlikte namaz kılmak ve ibadet etmek için toplandıkları yer. (BİAİ.259: *Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik*)

ceniz Gelin olan kızın, babasının evinden götürdüğü eşya. (DS.875: *Bilecik*)

cera:t Vücuttaki iltihaplanma. (BİAİ.320: *Osmaneli, Erice*)

ceréz Çerez, asıl yemekten sayılmayan, salata, ezme, salam, peynir, zeytin veya yaş /kuru yemiş gibi şeyler. (BİAİ.282: Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik)

ceva:hir Değerli taş, mücevher. (BİAİ.139: Deresakarı-Bilecik)

cevur Gavur, dinsiz. (BİAİ.189:Söğüt, Çaltı-Bilecik)

ceyran Elektrik, maddenin elektron, pozitron, proton gibi parçacıklarının hareketleriyle ortaya çıkan enerji türü. (BİAİ.110:Deresakarı-Bilecik)

cıbrı [1] Küçük tahta fıçı. (DS.893:Bozüyük-Bilecik)

cıbrı [2] Bir unvan. (BİAİ.240:Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

cıdavı Huysuz. (BİAİ.240:Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

cıdırlı atlısı Çarçabuk gidip geri gelen. (DS.898:Bilecik)

cıhcıh Salyangoz. (DS.905:Söğüt-Bilecik)

cıkcık Salyangoz. (DS.905:Borcak, Bozüyük-Bilecik)

cımbıt Bir üzüm çeşidi. (BİAİ.275:Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

cıngan Çingene, Hindistan'dan çıktıkları söylenen, dünyanın çeşitli yerlerinde göçebe veya yerleşik olarak yaşayan bir topluluk veya bu topluluktan olan kimse. (BİAİ.35: Bozüyük, Dodurga-Bilecik; SİVKAA: Küre-Bilecik)

cıplacık Çırılçıplak.

(BYSD-Bilecik)

cırğa Zayıf, ince. (DS.

928:Akköy,Söğüt-
Bilecik)

civci Kümes

hayvanlarının
yumurtadan yeni
çıkışmış yavrusu, civciv.
(BİAİ.138:

Deresakarı-Bilecik)

cibindirik Cibinlik,

sineklik: Sivrisinekten
ve başka böceklerden
korunmak için yatağın
üstüne ve yanlarına
gerilen çadır biçiminde
tül. (BİAİ.276:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

cibre Üzüm posası.

(BİAİ.296:Osmaneli,
Yeşilçimen-Bilecik)

cice [1] Büyük anne.

(DS.957:Pazarlık,
Bozüyük-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

cice [2] Anneanne,

annenin annesi. (BİAİ.
138:Deresakarı-Bilecik)

cice [3] Babaanne,

babanın annesi.
(BYSD-Bilecik)

cicili Süslü. (BİAİ.51:

Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

cigara Sigara, ince

kağıda, kıyılmış tütün
sarılarak hazırlanan,
silindir biçiminde, bir
ucundan yakılarak
öbür ucundan dumanı
içer çekilen nesne.
(BİAİ.317:Osmaneli,
Büyükyenice-Bilecik)

cilet Jilet, ince çelikten

yapılmış iki yanı
keskin tıraş bıçağı.
(BİAİ.83:İnhisar,
Tozman-Bilecik)

cille Hile. (DS.967:

İnhisar,Söğüt-Bilecik)

cillik Ağustos böceği.

(DS.927:Söğüt-Bilecik)

cimildemek

Yorgunluktan ötürü
kas ve damarlardaki
seğirme, çekme.
(BYSD-Bilecik)

cincana otu Bir ot ismi.

(BİAİ.308:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

cip cip suyu Pekmez

için çiğnenen üzümün
son suyu. (BİAİ.296:
Osmaneli, Yeşilçimen-
Bilecik)

cirağ Sıkska. (DS.983:

Söğüt-Bilecik)

cirtlem Damla. (DS.986:

Gümele, Söğüt-Bilecik)

civiz Ceviz, cevizgillerin

örnek bitkisi olan,
uzun ömürlü, gövdesi
kalın, kerestesi
değerli, yurdumuzda
çok yetişen ağaç.
(BİAİ.60:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

ciye: Ciğer, akciğer,
yürek ve karaciğerin

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

oluşturduğu takım.
(BİAİ.239:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

cizmak Çizmek. (BİAİ.
320:Osmaneli, Ericek-
Bilecik)

com com su Çok fazla
su. (BİAİ.332:
Yenipazar,
Selim-Bilecik)

combak Küçük göl.
(DS.997:Akköy, Söğüt-
Bilecik; BİAİ.285:
Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)

combur combur sa:mak
Çok fazla sağmak.
(BİAİ.132: Deresakarı-
Bilecik)

cop Jop, kalın, kısa
değnek. (BİAİ.121:
Söğüt, Tuzaklı-Bilecik)

coplan Büyük, derin
dere. (DS.993:İncirli-
Bilecik)

corlak Çıplak.
(BYSD-Bilecik)

cukcu Cıvcıv. (BİAİ.138:
Deresakarı-Bilecik)

cuku Kümes
hayvanlarının
yavrusu, cıvcıv.
(DS.1022:Arıcaklar,
Gölpazarı-Bilecik)

cumay Cuma, haftanın
altıncı günü. (BİAİ.
215:*Gölpazarı,*
Arıcaklar-Bilecik)

cumey Cuma, haftanın
altıncı günü. (BİAİ.
341:*Yeniipazar,*
Belkese-Bilecik)

cura:lacık Sıvı şekilde.
(BİAİ.294:*Osmaneli,*
Yeşilçimen-Bilecik)

curu Özleşmemiş
koyulaşmamış sulu
(yemeklik hk.). (DS.
1019:*Zeyve,Söğüt;*
Bozüyük-Bilecik;BİAİ.
290:*Osmaneli,*
Yeşilçimen-Bilecik)

curuf Posa, suyu alınmış
her tür yiyecek

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

maddesinin artığı.
(BİAİ.109:*Deresakarı-*
Bilecik)

cücüklemek

Filizlenmek, yeşermek.
(DS.1024:*Pazarcık,*
Bozüyük-Bilecik)

Ç

çabık Çabuk, alışıldan
veya gösterilenden

daha kısa bir
zamanda, tez, yavaş
karşıtı. (BİAİ.169:
Söğüt, Geçitli-Bilecik)

çağıl Harç ve çamur
kullanılmadan
örülmüş taş duvar.
(DS.1035:
Bektemir-Bilecik)

çakıl Pide. (DS.1043:
İncirli, Gölpazarı-
Bilecik)

çakır tiken Bir diken
türü. (BİAİ.308:
Osmaneli, Ağlan-
Bilecik)

çakma top Bir çocuk
oyunu. (BİAİ.185:
Söğüt, Çaltı-Bilecik)

çala Olmamış meyve.
(DS.1034:Söğüt-Bilecik)

çalık Şalvar ağının bir
modeli, çarpık, verev

kesilmiş. (BİAİ.75:
İnhisar, Çayköy-Bilecik)

çalkamak Çalkalamak.
(BİAİ.248:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)

çalkazan Geveze. (DS:
851:Gümele, Söğüt-
Bilecik)

çalmak Yoğurdu
mayalamak. (BİAİ.
228:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

çalpara Dibi dar ağzı
geniş kap. (DS.1061:
Osmancık-Bilecik)

çam pülçü: Bir oya ismi.
(çam pülçüğü) (BİAİ.
308:Osmaneli, Ağlan-
Bilecik)

çamır Çamur, su ile
karışıp, bulaşır ve
içine batılır duruma
gelmiş toprak, balçık.
(BİAİ.48:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

- çamsımak** Bir işte zayıflayan ve olasılığı uzaklaştıran durum. (BİAİ.228:Osmaneli, Medetli-Bilecik)
- çanga** Kova, küçük bakraç. (DS.1069: Bozcaarmut,Bozüyük-Bilecik)
- çangalaşmak** Münakaşa etmek. (SİVKAA: Tuzaklı-Bilecik)
- çapaçul** Bakımsız, dağınık. (BİAİ.275: Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)
- çapak balığı** Sazan ve yayın balığı yavrusu. (DS.1073:Osmaneli-Bilecik)
- çapul çapul** Bir yürüyüş şekli. (BİAİ.89:Söğüt, Çaltı-Bilecik)
- çara** Memeli hayvanların kızgınlık zamanlarında ve doğumları yaklaşınca dişilik

- organlarından akan sıvı. (DS.1079: Çukurhisar,Söğüt-Bilecik)
- çatı** İp, urgan, kordon. (DS.1089:Bilecik)
- çavık** Giysinin (şalvar) ağ bölümünün şekli. (BİAİ.80:İnhisar, Çayköy-Bilecik)
- çavış** Bir üzüm çeşidi. (BİAİ.271:Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)
- çavırlmak** Çağırılmak. (BİAİ.302:Osmaneli, Ağlan-Bilecik)
- çayba:çe otu** Bir ot ismi. (BİAİ.308:Osmaneli, Ağlan-Bilecik)
- çaykavuş** Sırasız. (DS.1097:Söğüt-Bilecik)
- çeğiz evi** Gelinin çıktığı ev. (DS.1107: Yenipazar,Gölpazarı-Bilecik)

çekel Çift değneğinin kalın tarafına geçirilerek pulluk veya sabandaki çamuru sıyırmaya yarayan üçgen biçimindeki metal parça.
(BYSD-Bilecik)

çekelez Sincap. (DS. 1109:Arıcak,Kasımlar, Gölpazarı;Zeyve, Söğüt-Bilecik)

çeki [1] Boyunduruğu oka bağlayan ağaç çivi. (DS.1112: Osmaneli-Bilecik)

çeki [2] Düğünlerde verilen hediyenin ilan edilmesi. (BİAİ.300: Osmaneli,Ağlan-Bilecik)

çekişmek Tartışmak, kızmak, ağız kavgası yapmak. (BİAİ.242: Gölpazarı,Bayat-Bilecik;SIVKAA:Küre-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

çembe: [1] Baş örtüsü, kadınların başlarını ve saçlarını örtmek için kullandıkları örtü, eşarp.
(BİAİ.262:Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik)

çembe: [2] İç başörtüsü
(BYSD-Bilecik)

çemkirmek Bağırarak, kavga etmek. (BİAİ.242: Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

çenber Kadın başörtüsü, yemeni, yazma.
Fatmanın çenberi düşmüş. (DS. 1128: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

çencire Tencere, içinde yemek pişirilen, kapaklı, genellikle metal kap. (BİAİ.280: Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

çeniz Çeyiz, gelin için hazırlanan her türlü eşya. (BİAİ.26:

*Bozüyük, Dodurga-
Bilecik)*

çepellik Çamurlu, kirli yer. (DS.1142:Söğüt-Bilecik)

çepin Küçük çapa. (DS.1143:Akköy, Borcak, Namrı, Söğüt; Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

çepiş Bir yaşındaki keçi yavrusu. (DS.1100: Borcak, Söğüt-Bilecik)

çevre Pullu, işlenmiş örtü, mendil. (BYSD-Bilecik)

çifit Öte beri, eşya. (BİAİ.240:Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

çıkı Yemek taşımak için hazırlanan küçük bohça. (BİAİ.72: İnhisar, Çayköy-Bilecik)

çıkılamak Çıkı haline getirmek, bohçalamak. (SİVKAA:Küre-Bilecik)

çıkılayvarmak Yemek bohçası hazırlamak. (BİAİ.144:Söğüt, Küre-Bilecik)

çıkırık Yün eğirmekte kullanılan bir alet. (BİAİ.76:İnhisar, Çayköy-Bilecik)

çıkıtmak Çıkartmak. (BİAİ.248:Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

çıklata Çikolata, kakaodan yapılan ve bazen içine şeker, süt ve değişik meyveler katılan yiyecek. (BİAİ.265:Gölpazarı, Kasımlar-Bilecik)

çıkırık goşmak Dokuma için aleti hazırlamak. (BİAİ.229:Osmaneli, Medetli-Bilecik)

çımkınmak Kaşınmak. (BİAİ.228:Osmaneli, Medetli-Bilecik)

çımkışmak Kaşınmak.
(BİAİ.228:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

çınnamak Çınlamak.
(BİAİ.17:Bozüyük,
Günyarık-Bilecik)

çırakman Geceleri
meydanda yakılan
ateş. (DS.1185:
Harman,Söğüt;
Yenipazar,Gölpazarı-
Bilecik)

çıyrdak Kışın yaprağını
dökmeyen, yanarken
ses çıkaran dikenli bir
ot. (DS.1201:Bilecik)

çiit Pamuk tohumu.
(BİAİ.301:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

çekel [1] Küçük çapa.
(DS.1109:Karaağaç,
Gölpazarı-Bilecik)

çekel [2] Öğendirenin alt
ucundaki demir
sıyırığı. (DS.1109:
Borcak,Söğüt;

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

*Pazaryeri,İlyasbey-
Bilecik)*

çift değneği Öküzleri
yönlendirmek veya
uyarmak için ince
uzun, genellikle
karaçalı gövdesinden
fırınlanarak
sertleştirilmiş uzun
sopa. (BYSD-Bilecik)

çikin Çirkin. (SİVKAA:
Hamitabat-Bilecik)

çilte [1] Şilte, döşek,
üstünde oturlan,
yatılan, içi yünle,
pamukla doldurulmuş
döşek. (BİAİ.28:
Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

çilte [2] Abadan
yapılmış geniş şalvar.
(DS.1220:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

çimcik [1] İki parmak
ucuyla alınan miktar,
tutam. (toz şeyler hk.)
(DS.970:Bilecik)

çimcik [2] Kare şeklinde kesilen hamurun iki köşesinden sıkıştırarak yapılan bir çeşit makarna. (DS. 1221:Domaniç-Bilecik)

çimmek Yıkanmak. (DS.1224:Söğüt-Bilecik)

çinçinek Kelebek. (DS.1227:Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

çink Serçe kuşu. (DS. 1226:Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

çinnemek Çiğnemek. (BİAİ.274:Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

çintmek Aşık oyununda büyük aşıkla küçük aşıkları vurmaktır. (DS. 1231:Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

çipez Yumuşayarak bozulmuş ipek kozası. (DS.1232:Bilecik)

çirişlemek İplik yapmaya hazırlamak.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.229:Osmaneli, Medetli-Bilecik)

çirmak Çağırarak, söylemek. (BİAİ.26: Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

çita:ri Bir elbise. (BİAİ. 89:Söğüt, Çaltı-Bilecik)

çitmek Yünü küçük parçalara ayırmak. (BİAİ.152:Söğüt, Hamidabat-Bilecik)

çivtetelli Çiftetelli, göğüs ve göbek titreterek, gerdan kırarak oynanan bir oyun. (BİAİ.274: Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

çiy Çiğ, pişmemiş veya az pişmiş. (BİAİ.30: Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

çiylemek Çiğlemek. (BİAİ.303:Osmaneli, Ağlan-Bilecik)

çoğu Yağmurdan önceki bulutların durumu.
(BYSD-Bilecik)

çom Nazarlık. (DS.1264:
*Kaynarca, Osmaneli-
Bilecik*)

çorbu Çorba, sebzeyle veya etle hazırlanan sıcak, sulu içecek.
(BİAİ.653:Söğüt,
Çaltı-Bilecik)

çotuk Esmer, siyaha çalan koyu buğday rengi. (BİAİ.672:
*Gölpazarı, Bayat-
Bilecik*)

çotul Nohutu kavurarak yapılan bir tür kuruyemiş.
(BYSD-Bilecik)

çouncası Çoklukla.
(BİAİ.306:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

çourmak Çağırarak, birinin gelmesi için yüksek sesle söylemek, seslenmek.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.299:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

çoutdurmak

Çağirttirmek, çağırma işini yaptırmak.
(BİAİ.301:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

çovalmak Çoğalmak, azken çok olmak, artmak. (BİAİ.618:
Kurtköy-Bilecik)

çör Küçük yara, bere.
(DS.1291:Hisarcık,
Söğüt-Bilecik)

çötün Cılız, zayıf. (*insan veya hayvan hk.*) (DS.1297:Borcak,
Söğüt-Bilecik)

çövür Bağ veya dut fidanlarının köklüleri.
(DS.1298:Aliköy,
Söğüt-Bilecik)

çuklata Çikolata, kakaodan yapılan ve bazen içine şeker, süt ve değişik meyveler katılan yiyecek.

(BİAİ.695:Gölpazarı,
Kasımlar-Bilecik)

çunbuldamak Su içine
taş atıldığı zaman ses
çıkarmak. (DS.1015:
Gölpazarı-Bilecik)

çuvak Hareketli, yer
değiştirebilen,
devingen, kıpırdak.
(BİAİ.672:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)

çücü Dokuma için
kullanılan bir alet.
(BİAİ.528:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

D

da: Daha, şimdiye kadar, henüz, olana dek. (BİAİ.465: *Bozüyük, Günyarık-Bilecik*)

dada Bebek, bir aylıktan iki yaşına kadar olan çocuk. (DS.1317: *Bozüyük; Kaynarca, Osmaneli-Bilecik*)

da'lı Tatlı, şeker tadında olan. (BİAİ.674: *Gölpazarı, Bayat-Bilecik*)

daban Taban, bir yerin gezinilen, ayakla basılan yüzü. (BİAİ.520: *İnhisar, Koyunlu-Bilecik*)

dafa Bardak. (DS.1321: *Bozüyük-Bilecik*)

dakı Takı, kadınların ziynet eşyası. (BİAİ.702: *Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik*)

dakım Takım, bir işte veya bir yerde kullanılan eşya veya aletlerin tamamı, meslek, davranış, durum yönünden birbirine uyanların oluşturduğu topluluk. (BİAİ.742: *Osmaneli, Ericek-Bilecik*)

daklaşmak Sataşmak. (DS.1332: *Dömez, Söğüt-Bilecik*)

dal başça:z Tek başına. (BİAİ.632: *Söğüt, Zemzemiye-Bilecik*)

dalınbaz Davlumbaz, ocak etekliği. (DS.1340: *Tuzaklı, Söğüt-Bilecik*)

dalmık Çalı çırpı. (DS.1346: *Namrı, Söğüt-Bilecik*)

dam Ahır. (DS.1347: *Borcak, Akköy, Söğüt-*

*Bilecik;SİVKAA:Küre-
Bilecik)*

dan çarpmak İmalı söz söylemek. (DS.1357: *Gölpazarı-Bilecik)*

dana Tane, adet, herhangi bir sayıda olan şey (BİAİ.529: *Çayköy,İnhisar-Bilecik)*

dandini Saf (insanlar için kullanılan bir insan niteleyicisi). (BİAİ.486: *Bozüyük,Dodurga-Bilecik)*

dane Başörtüsü, yemeni, yazma. (DS.1358: *İnönü,Söğüt-Bilecik)*

da:ra Darı, buğdaygillerden, tohumları gereğinde besin olarak kullanılan kuraklığa dayanıklı bitki. (BİAİ.468: *Bozüyük, Delielmacık-Bilecik)*

daraba Tahtadan yapılmış bahçe duvarı.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.713: *Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik)*

darabazan Bir oya ismi. (BİAİ.731: *Osmaneli, Ağlan-Bilecik)*

darattırmak Tarattırmak, kurşunlamak. (BİAİ.462: *Bozüyük, Dodurga-Bilecik)*

darazlamak Toprağı iki defa sürmek. (DS.1368: *İncirli-Bilecik)*

darcan Serçe. (DS.1369: *Çalkara,Söğüt; Osmaneli-Bilecik)*

darı Süpürge tohumu. (SİVKAA: *Hamidabat-Bilecik)*

darılca Serçe. (DS.1369: *Kasımlar, Gölpazarı-Bilecik)*

darılcan Serçe. (DS.1369: *Karaağaç, Gölpazarı-Bilecik)*

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

darlık Yoksulluk,

sefalet, fakirlik.

(BİAİ.757:Yenipazar,

Kümbet-Bilecik)

dava: Davar, küçükbaş

hayvan. (BİAİ.694:

Gölpazarı,Kasımlar-

Bilecik)

davgana İnce, dar

boyunlu küçük esti,

toprak sürahi. (DS.

1379:Söğüt-Bilecik)

davlum Çarık yapmak

için uzunlamasına

kesilen ham deri. (DS.

1380:Söğüt-Bilecik)

davul oca: Düğünlerde

yakılan büyük ateş.

(BİAİ.483:Bozüyük,

Dodurğa-Bilecik)

dayaklamak Kilitlemek.

(BİAİ.662:Osmaneli,

Medetli-Bilecik)

da:yire Daire, bir

çemberin içinde kalan

düzlem parçası, bir

yapının konut olarak

kullanılan her bir

bölümü, kat. (BİAİ.

594:Söğüt,Hamidabat-

Bilecik)

dazgıran Yüksek ve

çıplak dağlara verilen

ad. (DS.1390:Kasımlar,

Gölpazarı-Bilecik)

deber otu Havuç.

(DS.1428:Tuzaklı,

Söğüt-Bilecik)

debirem Deprem, yer

kabuğunun derin

katmanlarının kırılıp

yer değiştirmesi veya

yanardağların

püskürmesi sırasında

oluşan sarsıntı, yer

sarsıntısı. (BİAİ.753:

Yenipazar,Selim-

Bilecik)

debizlemek Kötülemek,

aşağı görmek. (DS.

1395:Bozüyük-Bilecik)

debreştirmek Gizli,

unutulmuş bir şeyi

meydana çıkarmak,

oraya çıkarmak. (DS.
1394:Gölpazarı-Bilecik)

dedirgeme Şüphe,
tereddüt. (DS.1398:
Zeyve,Söğüt-Bilecik)

dekay Detay, ayrıntı.
(BİAİ.668:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

dekaylı Detaylı, ayrıntılı.
(BİAİ.668:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

dekge:mek Rastlamak.
(BİAİ.58:Söğüt, Geçitli-
Bilecik)

deldak Pamuklu ya da
yünden yapılmış yelek.
(DS.1408:Çaltı,Söğüt-
Bilecik)

deldek Pamuklu ya da
yünden yapılmış yelek.
(DS.1408:Söğüt-Bilecik)

delme [1] Yelek, önü
işlemeli bir çeşit yelek.
(DS.1414: İnönü,
Dudaş,Harman,Söğüt;
Selöz,Arıcaklar,

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

Gölpazarı;Yarhisar-
Bilecik;BYSD-Bilecik)

delme [2] Erkeklerin
çalışırken giydileri
gömlük, işlik. (DS.
1414:Çaltı,Söğüt-
Bilecik;BYSD-Bilecik)

deltak Yelek, önü
işlemeli bir çeşit yelek.
(DS.1414:İncirli-Bilecik)

demnen Deminden.
(BİAİ.700:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

demir gazık Kutup
yıldızı. (BYSD-Bilecik)

dene Tane, adet. (BİAİ.
594:Söğüt,Hamidabat-
Bilecik;SİVKAA:
Kayabalı-Bilecik)

değişik İmece,
yardımlaşma, kırsal
topluluklarda köyün
mecburi veya isteğe
bağlı işlerinin
köylülerce eşit
şartlarda emek birliği
ile gerçekleştirilmesi.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.562:Söğüt,
Hamidabat-Bilecik)

denizirmek Konuşmaya
ve yürümeye ara
vermek. (DS.1424:
Dudaş,Söğüt-Bilecik)

densemek Alay etmek,
beğenmemek. (DS.
1363:Gümele,Söğüt-
Bilecik)

depbermek
Tekmelemek. (BİAİ.
751:Yenipazar,
Selim-Bilecik)

depçeci Sebzeçi.
(BİAİ.469:Bozüyük,
Delielmacık-Bilecik)

depeden geyme Bir tür
giysi. (BİAİ.704:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

depelenmek Çırpınmak,
acı ile hareket etmek.
(BİAİ.536:Söğüt,Çaltı-
Bilecik)

depenaşa: Tepeden
aşağıya. (BİAİ.530:
İnhisar,Çayköy-Bilecik)

depte Çocuk patiği. (DS.
1431:Pazarcık-Bilecik)

deraktur Traktör,
tekerlekleri gevşek
arazide tutunmasını
sağlayacak biçimde
donatılmış, arkasına
römork takılabilen
motoru güçlü araç.
(BİAİ.513:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

derek Direk. (BİAİ.520:
İnhisar,Koyunlu-
Bilecik)

derme Düğünlerde
erkeklerin giydiği bir
giysi. (BİAİ.737:
Osmaneli,Kazancı-
Bilecik)

desdire Testere,
kesilecek malzeme
veya yapacağı işe göre
değişik biçimler alan v
genellikle üçgen
biçiminde dişleri olan

dar ve uzunca çelik
araç. (BİAİ.711:
Osmaneli, Çerkeşli-
Bilecik)

devga:sı Dev karısı. (Bir
masal kahramanı)
(SİVKAA:Yakacık-
Bilecik)

deyelek Diyerek.
(SİVKAA:Geçitli-Bilecik)

deylek Diyerek. (BİAİ.
683:Gölpazarı,
Çengeller-Bilecik)

dıngılmak Devrilmek.
(BİAİ.662:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

dınkılmak Yıkılmak,
devrilmek,
yuvarlanmak.
(DS.1423:Dudaş,
Söğüt-Bilecik)

dırabazan Bir oya ismi.
(BİAİ.713:Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)

dıraz Delikanlı. (DS.
1467:Bozüyük-Bilecik)

dıva: Duvar. (BİAİ.638:
Söğüt,Dömez-Bilecik)

dızılmak Koşmak,
kaçmak, seyirtmek.
(DS.1476:Çukurhisar,
Dudaş,Söğüt-Bilecik)

dide Dede, babanın veya
annenin babası. (BİAİ.
739:Osmaneli,
Büyükyenice-Bilecik)

didmek Parçalamak.
(BİAİ.459:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

diğan Yağ tavası. (DS.
1451:Bakraz,
Bozüyük-Bilecik)

di:ha İşte, orada,
şurada. (DS.1328:
Büyükyenice-Bilecik)

dik çıbık Bir üzüm
çeşidi. (BİAİ.722:
Osmaneli,Yeşilçimen-
Bilecik)

dikme [1] Ağaç, gövdesi
odun veya kereste
olmaya elverişli
bulunan, uzun yıllar

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

yaşayabilen bir bitki.
(BİAİ.652:Gölpazarı,
Arıcaklar-Bilecik)

dikme [2] Budanmış
palamut ve meşe
ağacı. (DS.1488:
Zeyve,Söğüt-Bilecik)

dikolta Kadınların
giydiği iç çamaşırı,
dekolte. (BİAİ.712:
Osmaneli,Çerkeşli-
Bilecik)

dilbe: Güzel, dilber.
(BİAİ.533:İnhisar,
Tozman-Bilecik)

dilli Çok konuşan.
(BİAİ.632:Söğüt,
Zemzemiye-Bilecik)

dimi Bez şalvar. (DS.
1499:Akköy,Söğüt;
Yarhisar,Pazarcık;
Bozüyük-Bilecik)

dine Boynuzları dik ve
sivri olan hayvan.
(DS.1501:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

diñelega:mak Acıdan
donup kalmak. (BİAİ.
758:Yenipazar,
Yukarıboğaz-Bilecik)

dingabak Takla. (DS.
1504:Akköy,Söğüt-
Bilecik)

dipden doruya Aşağıdan
yukarıya. (BİAİ.711:
Osmaneli,Çerkeşli-
Bilecik)

direkmen Doğrudan.
(BİAİ.649:Gölpazarı,
Arıcaklar-Bilecik)

direşmek Karşılıklı ayak
dirmek. (DS.1514:
Gölpazarı-Bilecik)

dişiñe dutcak olmamak
Hiç olmamak. (BİAİ.
642:Gölpazarı-Çiftlik-
Bilecik)

diynemek Dinlemek.
(BİAİ.678:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)

dizme Halk hekimliğinde
küçük çocuğun sırtını
jiletleme. (BİAİ.690:

*Gölpazarı, Büyükbelen-
Bilecik)*

dizme tayı Halk

hekimliğinde küçük
çocuğun sırtını
jiletme zamanı.
(BİAİ.730:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

doga Küçük kulaklı
davar. (DS.1538:
Dodurga, Bozüyük-
Bilecik)

do:gili Tarla kuşu.
(BYSD-Bilecik)

doğdaş Doğurma
kabiliyeti olan.
(DS.1536:Bozüyük-
Bilecik)

dokanmak Dokunmak.
(BİAİ.439:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

dokızan Doksan. (BİAİ.
601:Söğüt, Zemzemiye-
Bilecik)

doktur Doktor, hekim.
(BİAİ.640:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

dokuncu Dokuzuncu.
(BİAİ.508:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

dokuz bacaklı ganneş
Bir ot ismi. (BİAİ.696:
Osmaneli, Ağlan-
Bilecik)

dolama Entari. (DS.
1542:Hisarcık,
Osmaneli-Bilecik)

dolav Dolap, sabit dolap.
(DS.1545:Ahırköy,
Söğüt-Bilecik)

dolayı Etraf, çevre. (DS.
1545:Gökçe, Yarhisar-
Bilecik)

domalak İnsan dışkısı.
(BİAİ.515:Söğüt, Çaltı-
Bilecik)

domata Domates,
patlıcangillerden,
yaprakları tüylü,
çiçekleri salkım
durumunda, vitamince
zengin, kırmızı ürünü
için yetiştirilen bir
bitki. (BİAİ.728:

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

*Pazaryeri, Günyurdu-
Bilecik)*

dombalan Patatese benzeyen ve yenilebilen bir çeşit mantar. (DS.1544: *Pazarcık-Bilecik)*

dombay Manda. (DS.1544: *Söğüt, Hisarcık, Osmaneli, Arıcaklar, Gölpazarı-Bilecik)*

domuz pıtıraı Bir ot ismi. (BİAİ.696: *Osmaneli, Ağlan-Bilecik)*

donçak Kadınların çamaşır yıkayıp, yıkandıkları akarsu kenarındaki kapalı çamaşırhane. (BİAİ.678: *Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik)*

doñuz Domuz, çift parmaklılardan, eti, yağı, derisi veya kılı için beslenen, evcil hayvan. (BİAİ.526: *Söğüt, Oluklu-Bilecik)*

doñuzluk yapmak

Kötülük yapmak, yaramazlık yapmak. (BİAİ.529: *İnhisar, Kayabalı-Bilecik)*

dorangı Dalları kesilmiş olan dikili ağaç. (DS.1564: *Pazarcık-Bilecik)*

do:ruk Tepe en yüksek yer, uç. (DS.1564: *Arıcaklar, Gölpazarı; Pazarcık; Bozüyük; Akköy, Söğüt-Bilecik; BİAİ460: Bozüyük, Dodurga-Bilecik)*

dova: Dua, yakarış. (BİAİ.657: *Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik)*

dovul Davul, büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan, tokmak ve değneklerle çalınan çalgı. (BİAİ.605: *Söğüt, Dudaş-Bilecik)*

doyunmak Doymak. (BİAİ.449: *Bozüyük, Delielmacık-Bilecik)*

dömbek Bir tür çalgı.
Ağızına deri gerilmiş,
çanak biçiminde,
darbukaya benzer bir
tür çalgı, dümbüldek.
(BİAİ.512:İnhisar,
Tozman-Bilecik)

dömbelek Bir tür çalgı.
Ağızına deri gerilmiş,
çanak biçiminde,
darbukaya benzer bir
tür çalgı, dümbüldek
(BİAİ.580:Söğüt,
Geçitli-Bilecik)

dönek [1] Su çevirisi.
(DS.1583:Söğüt;
Büyükyenice-Bilecik)

dönek [2] Yün eğirme
aletinin ismi. (BİAİ.
703:Osmaneli,Ericek-
Bilecik)

döngel Muşmula.
Gülgillerden, 2-3
metre yüksekliğinde
dikenli küçük ağacın
olgunlaşmış
yumuşadıktan sonra
yenilebilen, yuvarlak,
mayhoş, buruk ve beş

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

çekirdekli meyvesi,
döngel, beşbıyık
(*Mespilus germanica*).
(DS.1585:Yarhisar,
Arıcaklar,Köprücek,
Gölpazarı;Borcak,
Söğüt-Bilecik)

döşek Arabanın ön ve
arka tekerlekleri
üzerine konulan tahta,
arabının ön ve arka
yastıkları. (DS.1589:
Çukurhisar,Söğüt-
Bilecik)

dövec Tahta havan ve
eli. (DS.1592:Bilecik)

duma Nezle, grip,
bronşit. (DS.1600:
Pazarcık,Bozüyük;
İnönü,Söğüt-Bilecik)

dumağ Nezle, grip,
bronşit. (DS.1601:
Gölpazarı-Bilecik)

dumay Nezle, Soğuk
almaktan ileri gelen,
burun akması,
aksırma ile beliren
hastalık. (BİAİ.678:

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

*Osmaneli, Çerkeşli-
Bilecik)*

duraga:mak Yorulmak.
(*BİAİ.645:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)*

durlangiç Durulmuş
sıvı. (*DS.1605:
Arıcaklar, Gölpazarı-
Bilecik)*

turna Turna kuşu.
Turnagillerden,
Avrupa ve Kuzey
Afrika'da toplu olarak
yaşayan, göçebe, iri
bir kuş (*Grus grus*).
(*DS.1606:Kasımlar,
Gölpazarı-Bilecik)*

duşuna Rasgele. (*BİAİ.
645:Söğüt-Bilecik)*

dutu Güven belgesi
olarak verilen şey,
rehin. (*DS.1613:
Bozüyük-Bilecik)*

duvak [1] Topraktan
yapılmış tencer.
(*DS.1614:Bilecik)*

duvak [2] Çömlek.
(*DS.1614:Bilecik)*

duvak [3] Küp kapağı.
(*DS.1614:Bilecik)*

dübek Taştan veya
ağaçtan yapılmış
büyük havan. (*BİAİ.
582:Söğüt, Geçitli-
Bilecik)*

dülbent Bir tür
başörtüsü. (*BİAİ.578:
Söğüt, Tuzaklı-Bilecik;
SIVKAA:Geçitli-Bilecik)*

dü:lek Kalın kabuklu
olgun kavun, olgun
ufak kavun.
(*DS.1527:Kasımlar,
Gölpazarı-Bilecik)*

dülümbet Tülbent,
başörtüsü. (*BİAİ.686:
Osmaneli, Yeşilçimen-
Bilecik)*

dümbek Bir tür çalgı.
Ağızına deri gerilmiş,
çanak biçiminde,
darbukaya benzer bir
tür çalgı, dümbüldek.

(BİAİ.602:Sögüt,
Zemzemiye-Bilecik)

dümbey Bir tür çalgı.
Ağızına deri gerilmiş,
çanak biçiminde,
darbukaya benzer bir
tür çalgı, dümbüldek.
(BİAİ.461:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

düñürşü Dünür, eşlerin
baba ve analarının
birbirlerine göre
durumu. (BİAİ.646:
Gölpazarı,Bayat-
Bilecik)

dürme [1] Gelin veya
damat için hazırlanan
bohça. (BİAİ.466:
Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

dürme [2] Hamurdan
yapılan gözleme. (DS.
1634:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

dürü Gelin veya damat
için hazırlanan bohça.
(BİAİ.688:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

düücü Dügüncü. (BİAİ.
516:Sögüt,Çaltı-Bilecik)

düülcük Parça parça
(yemek için kullanılan
bir sıfat) (BİAİ.684:
Osmaneli,Yeşilçimen-
Bilecik)

düüne ga:kışmak
Dügün yapmaya
kalkışmak. (BİAİ.676:
Osmaneli,Çerkeşli-
Bilecik)

düüne okumak
Davetlileri düğüne
çağırarak, davet
etmek. (BİAİ.537:
İnhisar,Yakacak-
Bilecik)

düvelek Araba
tekerleğinin
ortasındaki dingil
yatağı. (DS.1641:
Samrı,Sögüt-Bilecik)

düven Harmanda
ekinlerin sapı ve
tanelerini ayırmak için
kullanılan, önüne
koşulan hayvanlarla

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

çekilen, alt yüzünde
keskin çakmak taşları
dikine çakılı bulunan,
kızak biçiminde araç.
(BİAİ.705:Osmaneli,
Ericek-Bilecik)

düvenselik Boyunduruk
ağacını dövene
bağlayan zincir. (DS.
1641:Tozman,Söğüt-
Bilecik)

düver Uzun ve kalın
direk, mertek. (DS.
1642:Söğüt-Bilecik)

düvlek Araba
tekerleğinin
ortasındaki dingil
yatağı. (DS.1641:
Zeyve,Söğüt-Bilecik)

düvmek Dövmek, dayak
atmak. (BİAİ.510:
İnhisar,Çayköy-Bilecik)

düvülcük Parça, Bir
bütünden ayrılan, ayrı
sayılan veya artakalan
şey. (BİAİ.682:
Osmaneli,Yeşilçimen-
Bilecik)

düvün Düğün, evlenme
veya sünnet
dolayısıyla yapılan
tören, eğlence,
cemiyet. (BİAİ.577:
İnhisar,Çayköy-Bilecik)

düzek Bir tür giysi.
(BİAİ.657:Gölpazarı,
Büyükbelen-Bilecik)

düzen Giysilerin genel
adı, elbise. (DS.1644:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik;BİAİ.548:
Deresakarı-Bilecik)

düzgünnük Köyde
kullanılan makyaj
malzemesi. (BİAİ.676:
Osmaneli,Çerkeşli-
Bilecik)

düzmek Giydirmek.
(BİAİ.700:Osmaneli,
Kazancı-Bilecik)

E

ebe Büyükanne, nine.

(DS. 1649:Dudaş,
Söğüt;Halıköy,
Gölpazarı;Pazarcık,
Dodurga,Bozüyük;
Osmaneli-Bilecik)

ebenik Tarla ve

çayırlarda
kendiliğinden biten bir
ot. (DS.1655:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

eberivermek

Getirivermek.
(DS.1655:Abbaslık,
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

ebermek [1] Getirmek.

(DS. 1655:Gümele,
Söğüt;Ahırköy,
Bözüyük-Bilecik)

ebermek [2] Vermek.

(DS. 1655:Gümele,
Söğüt;Ahırköy,
Bözüyük-Bilecik)

ebes Abes, gereksiz,
yersiz, boş.

(BİAİ.577:Söğüt,
Tuzaklı-Bilecik)

ebezemzem Gökkuşağı.

(DS.1658:Çiftlik,
Osmaneli-Bilecik)

ebizemzem Gökkuşağı.

(DS.1658:Çiftlik,
Osmaneli-Bilecik)

ebrikce Ezerek.

(BİAİ.633: Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

ebrimek Meyveler için

aşırı olgunluktan
dolayı yer yer eziklik
olmak.
(BYSD-Bilecik)

e:bse Elbise, giysi.

(BİAİ.508:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

ece [1] Baba. (DS.1659:

Gölpazarı-Bilecik)

ece [2] Ense. (DS.1659:

Söğüt-Bilecik)

e:ce İyice. (SİVKAA:
Çaltı-Bilecik)

ecer Yeni, acar. (DS.
1660:Bozüyük-Bilecik)

ecık Azıcık. (BİAİ.513:
İnhisar,Tozman-Bilecik)

e:ccık Azıcık. (BİAİ.516:
Sögüt,Çaltı-Bilecik)

ede Büyük kardeş,
ağabey. (DS.1663:
Bayındır-Bilecik)

ediraf Etraf, yanlar,
 taraflar, çevre.
(BİAİ.44:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

efendileşmek
Modernleşmek,
çağdaşlaşmak.
(BİAİ.698:Osmaneli,
Borcak-Bilecik)

efenekli Huzursuz,
tedirgin, rahatsız.
(BİAİ.641:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)

eğrek Dinlenme yeri.
(DS.1682:Gümele,
Sögüt-Bilecik)

eğri iğne Bir nakış
çeşidi. (DS.1684:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

eh andak Tamam, yeter
anlamında kullanılan
bir kelime grubu.
(BYSD-Bilecik)

eh atık Tamam, yeter
anlamında kullanılan
bir kelime grubu.
(BYSD-Bilecik)

ehnen Elle. (BİAİ.516:
Sögüt,Çaltı-Bilecik)

ekmek bai Ekmek
bohçası. (BİAİ.643:
Gölpazarı,Bayat-
Bilecik)

ekmek çekmek Ekmek
yapmak. (BİAİ.578:
Sögüt,Tuzaklı-Bilecik)

ekmek yemek Yemek
yemek. (BYSD-Bilecik)

elberək İki kişi arasında söz getirip götüren.

(*kimse*) (DS.1703:
Gümele,Söğüt-Bilecik)

elbeyli Bir üzüm çeşidi.

(*BİAİ.669:Gölpazarı,
Kasımlar-Bilecik*)

elefdirik Elektrik, maddenin elektron, pozitron, proton vb, parçacıklarının hareketleriyle ortaya çıkan enerji türü.

(*BİAİ.717:Yenipazar,
Kümbet-Bilecik*)

elesfit Bisiklet, tekerlekleri pedal aracılığıyla ayakla döndürülen binek aracı, çiftteker.

(*BİAİ.637:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik*)

eleşip gitmek Oyalanıp gitmek. (*BİAİ.493:*

İnhisar,Hisarcık-Bilecik)

elgensa:ma Gökkuşığı, düşmekte olan yağmur

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

damlacıklarında güneş ışınlarının kırılıp yansımalarıyla gökyüzünde oluşan yedi renkli, kemer biçimindeki görüntü. (*BİAİ.678:Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik*)

ellik Ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç. (*BİAİ.632:Osmaneli, Medetli-Bilecik*)

elma:siye Bir tür kadın giysisi. (*BİAİ.653: Gölpazarı,Çengeller-Bilecik*)

elpeze Deste, demet. *Tütünler elpeze yap da, denge koyarken bozulmasın.* (DS.1727:
Kurşunlu,Gölpazarı-Bilecik)

em Hem. (*BİAİ.716: Yenipazar,Kümbet-Bilecik*)

embel Hayvanları
sürmek için uzun ya
da kısa bir değnek
ucuna geçirilen başsız
çivi, nodul.
(DS.1730:Bilecik)

eme Ama. (BİAİ.628:
Gölpazarı,
Kuşcaören-Bilecik)

emedeni Yıkılmak üzere
olan. (DS.1732:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

emeksiz Emekli
olmayan. (BİAİ.620:
Gölpazarı,Arıcaklar-
Bilecik)

emenmek [1] Gidip
gelmek. (DS.1734:
Söğüt-Bilecik)

emenmek [2] Geri
dönmek. (DS.1734:
Söğüt-Bilecik)

emilcan Kertenkele.
Kertenkelelerden,
uzun vücutlu, sivri
kuyruklu, çevik,
böcekçil, küçük

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

sürüngen hayvan
(*Lacertus*). (DS.1731:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

emilcen Kertenkele.
Kertenkelelerden,
uzun vücutlu, sivri
kuyruklu, çevik,
böcekçil, küçük
sürüngen hayvan
(*Lacertus*). (DS.1731:
Gölpazarı-Bilecik)

emişik Koyunları
geceleyn sağmak.
(BİAİ.465:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

emma: Ama. (BİAİ.619:
Gölpazarı,Arıcaklar-
Bilecik)

emme Ama. (BİAİ.446:
Bozüyük,Günyark-
Bilecik)

emmi Amca. (DS.1740:
Yenipazar,Gölpazarı;
Erenköy-Bilecik)

emsiz Dertsiz, kedersiz,
vurdumduymaz,

savsak. (DS.1741:
Söğüt-Bilecik)

emşik Koyunları
geceleyin sağmak.
(BİAİ.460:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

en Beygir, katır, eşek
gibi hayvanların
damağında ön
dişlerinin arkasında
meydana gelen
şişkinlik. (DS.1743:
Medetli,Osmaneli-
Bilecik)

ena:ta Anahtar, kilidi
açıp kapamak için
kullanılan araç.
(BİAİ.637:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

encek Hayvan yavrusu.
(DS.1744:Gölpazarı-
Bilecik)

eneme [1] Arıtma. (DS.
1750:Gölpazarı-Bilecik)

eneme [2] En iyi, seçme
(DS.1750:Gölpazarı-

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

Bilecik;BİAİ.678:
Gölpazarı-Bilecik)

engascikden Şaka yollu.
(BİAİ.678:Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)

engelez Meyve
ağaçlarının aşısız
(*yabani*) hali.
(BYSD-Bilecik)

engin [1] İyi. (DS.1755:
Gölpazarı-Bilecik)

engin [2] Güzel. (DS.
1755:Gölpazarı-Bilecik)

engin [3] Temiz. (DS.
1755:Gölpazarı-Bilecik)

engin [4] Sağlam. (DS.
1755:Gölpazarı-Bilecik)

enik Kedi, köpek
yavrusu. (DS.1757:
Akköy,Söğüt;
Osmaneli,Pazarcık,
Bozüyük;İncirli-Bilecik)

enkas [1] Şaka. (DS.
1758:Söğüt,İncirli-
Bilecik)

enkas [2] Yalan. (DS. 1758:Söğüt,İncirli-Bilecik)

enki Oradaki, yanındaki, yakınındaki. (DS.1755: Bakraz,Bozüyük-Bilecik)

enkini Bu, şu, o, bunu, şunu, onu. (DS.1759: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

enlik Dağ ya da tepelerin eteklerindeki ufak tarla. (DS.1759: Söğüt-Bilecik)

enseri Çivi, iki şeyi birbirine tutturmak, bir nesneyi bir yere sabitlemek için çakılan, ucu sivri, başlı, metal veya ağaçtan yapılmış ufak çubuk. (BİAİ.608: Söğüt,Dömez-Bilecik)

enteri Genellikle tek parçalı kadın giyeceği. (BİAİ.462:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

eptes Abdest. (BİAİ.508: İnhisar,Çayköy-Bilecik)

eptez Abdest. (BİAİ.508: İnhisar,Çayköy-Bilecik; BİAİ.598:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

erdirmek Yetiştirmek. (BİAİ.642:Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

erende [1] Rende, üzerinde küçük delik ve kesici çıkıntıları bulunan, peynir, soğan, havuç vb.ni ufak parçalara ayırmak için kullanılan mutfak aleti. (DS.1766:Akköy, Söğüt-Bilecik;BİAİ.710: Osmaneli,Hisarcık-Bilecik)

erende [2] Rende, tahta yüzeyleri pürüzsüz duruma getirmek, biçim vermek için marangozların kullandığı araç. (BİAİ.710:Osmaneli, Hisarcık-Bilecik)

erez Kilit. (SIVKAA:
Geçitli-Bilecik)

erezde Kilit, anahtar,
düğme gibi takılıp
çıkarılabilen bir parça
yardımıyla çalışan
kapatma aleti. (BİAİ.
581:Söğüt, Geçitli-
Bilecik)

erfene Piknik, yemek
yemek, eğlenmek için
açık alanda yapılan
günübirlik gezinti.
(BİAİ.678:Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)

erken gece Bir önceki
gece. (BİAİ.604:
Söğüt, Dudaş-Bilecik)

erneşmek Sataşmak.
(DS.1775:Dömez,
Söğüt-Bilecik)

esbap Giysi, her türlü
giyim eşyası, kıyafet.
(BİAİ.462:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

esge: Asker, orduda
görev yapan erden

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

generale kadar herkes.
(BİAİ.723:Yenipazar,
Belkese-Bilecik)

esiran Kazan ya da
teknedeki hamuru
kazımaya ve kesmeye
yarayan bir çeşit araç.
(DS.1688:İncirli,
Gölpazarı-Bilecik)

esirmek Israrla istemek,
çok arzu etmek.
(BYSD-Bilecik)

esnek Delimsek,
delişmen. (DS.1786:
Söğüt-Bilecik)

espit Araba tekerliğinin
çember kısmını
meydana getiren ağaç
parçalardan her biri.
(BYSD-Bilecik)

eşbek Kibirli, burnu
büyük. (DS.1788:
Bozüyük-Bilecik)

eşgeri Açıkça. (BİAİ.678:
Osmaneli, Çerkeşli-
Bilecik)

eşira Öfkeli, sınırlı,
kavgacı. (DS.1793:
Bozüyük-Bilecik)

eşşa: Eşya, türlü
amaçlarla kullanılan,
insan yapısı,
taşınabilir cansız
nesnelerin bütünü.
(BİAİ.576:Sögüt,
Tuzaklı-Bilecik)

eve: Evvel, önce.
(BİAİ.620:Gölpazarı,
Arıcaklar-Bilecik)

eve:denki Önceden.
(BİAİ.544:Sögüt,
Tuzaklı-Bilecik)

evelle: Eskiden.
(BİAİ.506:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

evelsi Eskiden. (BİAİ.
609:Sögüt,Dömez-
Bilecik)

eve:mek Evlendirmek.
(BİAİ.485:İnhisar,
Samrı-Bilecik)

evermek Evlendirmek.
(BİAİ.448:Bozüyük,
Deliemacık-Bilecik)

evikmek Ayırmak. (BİAİ.
632:Osmaneli,Medetli-
Bilecik)

evmek Acele etmek,
acele ettirmek. (DS.
1811:Kitiz,Bozüyük;
Sögüt-Bilecik)

evsemek Tahılın
içindeki yabancı
cisimleri evsecek
denilen kap içinde
savurarak temizlemek.
(DS.1814:Namrı,
Sögüt-Bilecik)

evsik Avlanırken,
avcılarının hayvanlardan
gizlendiği yer, öneze.
(DS.1815:Namrı,
Sögüt-Bilecik)

eye: [1] Eğer. Şart
anlamını
güçlendirmek için
şartlı cümlelerin
başına getirilen
kelime, şayet.

(SİVKAA:Hamidabat-
Bilecik)

eye: [1] Eyer. Binek
hayvanlarının sırtına
konulan, oturmaya
yarayan nesne.

(SİVKAA:Hamidabat-
Bilecik)

eye:lemek Binek
hayvanlarının üstüne
oturmaya yarayan
nesneyi yerleştirmek.
(SİVKAA:Küre-Bilecik)

eylik İyilik. (BİAİ.570:
Söğüt,Hamidabat-
Bilecik)

eyme: Bir yemek çeşidi.
(BİAİ.708:Osmaneli,
Boyunkaya-Bilecik)

eyrek Hayvanların yazın
öğle sıcağında toplanıp
dinlendikleri yer. (DS.
1825:İlyasbey-Bilecik)

eysiran Kazan ya da
teknedeki hamuru
kazımaya ve kesmeye
yarayan bir çeşit araç.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(DS.1688:Dodurga,
Bozüyük;Dudaş,
Söğüt-Bilecik)

eza: Kibrit, bir ucu
sürtünme sonucu
yanabilecek birleşimde
olan küçük tahta veya
karton parçası. (BİAİ.
637:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

ezbe:le:ne furmak
Ezberden Kur'an
okumak. (BİAİ.609:
Söğüt,Dömez-Bilecik)

ezgil Muşmula.
Gülgillerden, 2-3
metre yüksekliğinde
dikenli küçük ağacın
olgunlaşmış
yumuşadıktan sonra
yenilebilen, yuvarlak,
mayhoş, buruk ve beş
çekirdekli meyvesi,
döngel, beşbiyık
(*Mespilus germanica*).
(DS.1829:Bilecik)

F

fak Ufak. (BİAİ.441:
Bozüyük,Bozalan-
Bilecik)

fakıt Vakit, zaman.
(BİAİ.506:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

falle Fanila, genellikle
ince pamuk ipliğinden
dokunmuş, ten
üzerine giyilen iç
çamaşırı. (BİAİ.506:
İnhisar,Çayköy-Bilecik)

fanmak Yıpranmak,
eskimek. (DS.1835:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

fanne Fanila, genellikle
ince pamuk ipliğinden
dokunmuş, ten
üzerine giyilen iç
çamaşırı. (BİAİ. 577:
Söğüt,Tuzaklı-Bilecik)

fara İpek böceğinin
büyüme
dönemlerinden biri.

(BİAİ.661:Gölpazarı,
Kasımlar-Bilecik)

faraz Horoz,
tavukgillerden,
tavuğun erkeği olan
kümes hayvanı. (BİAİ.
521:Söğüt,Hamidabat-
Bilecik;SİVKAA:
Hamidabat-Bilecik)

farımak [1] Yaşlanmak.
(BİAİ.465:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

farımak [2] Kuvvetten
düşmek, kuvvetsiz
kalmak. (DS.1835:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

fasille fizen Sebzeler.
(BİAİ.717:Yenipazar,
Kümbet-Bilecik)

fasine Basma.(DS.1838:
Söğüt-Bilecik)

faşırdamak Ekşimek.
(BİAİ.632:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

- fatoz** Harman
makinasının ismi.
(BİAİ.649:Gölpazarı,
Çengeller-Bilecik)
- feç** Felç, vücudun bir
bölümünde veya
tamamında hareket ve
hissetmenin kalkması,
inme. (BİAİ.629:
Gölpazarı,Kuşcaören-
Bilecik)
- fenç** Felç, vücudun bir
bölümünde veya
tamamında hareket ve
hissetmenin kalkması,
inme. (BİAİ.705:
Osmaneli,Ericek-
Bilecik)
- fegat** Fakat. (BİAİ.724:
Pazaryeri,Küçükelmalı-
Bilecik)
- felefeş** Önemsenmeyen
iş. (DS.1841:
Gölpazarı-Bilecik)
- fellah** Çiftçi,tarımcı.
(SİVKAA:Geçitli-Bilecik)

- fena:** Fener, saydam bir
maddeden yapılmış
veya böyle bir madde
ile donatılmış, içinde
ışık kaynağı bulunan
aydınlatma aracı.
(BİAİ.487:İnhisar,
Koyunlu-Bilecik)
- fennus** Gemici feneri.
(DS.1844:Söğüt;
Yenipazarı,Gölpazarı-
Bilecik)
- fermana** Kadınların
giydiği üzeri işlemeli
yelek. (DS.1847:
Kurşunlu,Gölpazarı-
Bilecik)
- feslikan** Saksıda
yetiştirilen
ballıbabagillerden
yaprakları güzel kokan
bir çiçek, fesleğen.
(DS.1848:Kasımlar,
Gölpazarı-Bilecik)
- feşmanca** Herhangi biri.
(BİAİ.645:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)

fevran Kervan. Uzak yerlere yolcu ve ticaret eşyası taşıyan yük hayvanı katarı. (BİAİ.508:İnhisar, Çayköy-Bilecik)

fevrancı Kervancı. (BİAİ.508:İnhisar, Çayköy-Bilecik)

ficık Ufacık. (BİAİ.676: Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik)

fıldırmak Döndürmek. (DS.1852:Gümele, Söğüt-Bilecik)

fırcalı İyi nitelikli undan yapılan ince uzun ekmek türü, francala. (BİAİ.643: Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

fırlanta Çocukların oynadıkları çember. (DS.1856:Bozüyük-Bilecik)

fışan Rüzgarla karışık yağın kar ya da

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

yağmur. (DS.1859: Sarıhacılar, Gölpazarı-Bilecik)

fıta Önlük. (DS.1861: Pazarcık, Bozüyük-Bilecik)

fızlı Hızlı, çabuk, seri. (BİAİ.462:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

fillemek Kapıyı sürgülemek, kilitlemek. (DS.1866: Saraycık, Bozüyük-Bilecik)

fırange Soba. (DS.1868: Bozüyük-Bilecik)

fırenk [1] Asma kilit. (DS.1869:Bilecik)

fırenk [2] Kapı kilidi. (BİAİ.637:Gölpazarı, Çukurören-Bilecik)

fıta Hindi. (DS.1873: Bozcaarmut, Bozüyük-Bilecik)

fıtil otu Bir ot ismi. (BYSD-Bilecik)

fitil otu gibi olmak Atik,

hızlı olmak.

(BYSD-Bilecik)

foruk İpek böceğinin

koza yapması için

üstüne çıktığı çalı.

(BİAİ.494:İnhisar,

Hisarcık-Bilecik)

fuva Baba. (BİAİ.629:

Gölpazarı,Kuşcaören-

Bilecik)

G

- gabahat** Kabahat,
uygunsuz hareket,
çirkin, yakışsız
davranış, suç, kusur,
töhmüt. (BİAİ.612:
Söğüt, Geçitli-Bilecik;
BİAİ.596:Söğüt,
Hamidabat-Bilecik)
- gaba:t** Kabahat,
uygunsuz hareket,
çirkin, yakışsız
davranış, suç, kusur,
töhmüt. (BİAİ.612:
Söğüt, Geçitli-Bilecik;
BİAİ.596:Söğüt,
Hamidabat-Bilecik)
- gabaya gakmak** İpek
böceğinin büyüme
dönemi. (BİAİ.694:
Gölpazarı, Kasımlar-
Bilecik)
- gaba yel** Lodos.
(BYSD-Bilecik)
- gabıl** Bir şeye isteyerek
veya istemeyerek razı
olma, kabul. (BİAİ.
545:Söğüt, Küre-Bilecik;

SİVKAA:Kayabaltı-
Bilecik)

gabırğa Ege kemiklerinin
oluşturduğu kafes,
kaburga. (BİAİ.546:
Söğüt, Küre-Bilecik)

gabran Kuvvetli, yapılı.
(İnsanlar için
kullanılan bir
niteleyici.) (BYSD-
Bilecik)

gaçamak Mısır unundan
yapılan bir çeşit
yemek, kaçamak.
(BİAİ.763:Pazaryeri,
Küçükemalı-Bilecik)

gada: Kadar, ölçüsünde,
derecesinde, değin.
(BİAİ.458:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik; BİAİ.
701:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik;
SİVKAA:Hamidabat-
Bilecik)

gadak Kadar, ölçüsünde,
derecesinde, değin.

(BİAİ.701:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik;
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

gadin barmaı Bir üzüm
çeşidi. (BİAİ.704:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

gadi Yenge. (BYSD-
Bilecik)

gafadar Görüş ve
anlayışları birbirine
uyan kimselerden her
biri, kafadar. (BİAİ.456:
Bozüyük,Bozalan-
Bilecik)

gak Elma, armut vb.
meyvelerin
kurutulmuşu, kak.
(BİAİ.607:Söğüt,
Tuzaklı-Bilecik)

gakışmak Tartışmak.
(SİVKAA:Hamitabad-
Bilecik)

gakıyva:mak İttiri
vermek. (SİVKAA:
Yeşilyurt-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

galagan tikenı Bir diken
ismi. (BİAİ.732:
Osmaneli,Ağlan-
Bilecik)

galbır Kalbur. (SİVKAA:
Geçitli-Bilecik)

galdırdayık Toprak
yığını, hüyük (DS.
1899:Gölpazarı-Bilecik)

ga:li Gayrı, artık,
bundan böyle. (BİAİ.
456:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

galle Bir çeşit lahana
yemeği.
(DS.1903:Bilecik)

galve Tarla ve bostan
bekçileri için tahtadan
yapılmış külübe (DS.
1901:Osmaneli-Bilecik)

gamanmak Tutulmak,
bir organ veya bir şey
hareket edemez
olmak. (BİAİ.541:
Söğüt,Çaltı-Bilecik)

gamıt Zayıf hayvan.
(DS.1908:Bilecik)

gamzeli Bağlı, bir bağ ile tutturulmuş olan.

(BİAİ.759:Yenipazar,
Yukarboğaz-Bilecik)

gan u:ramak Çok kan kaybetmek. (BİAİ.622:
Söğüt,Çaltı-Bilecik)

gangal Kangal. Tel, kurşun boru gibi uzun ve bükülebilir şeylerin halka biçiminde sarılmasıyla yapılan bağ ve bu biçimde bükülmüş şeylerin her bir halkası. (SİVKAA:
Yeşilyurt-Bilecik)

ganneş Bir ot ismi. (BİAİ.731:Osmaneli,Ağlan-Bilecik)

gannı Kanlı. (SİVKAA:
Tuzaklı-Bilecik)

gapbe Kahpe, ahlaksız kadın. (BİAİ.502:
Bozüyük,Dodurga-Bilecik)

gapçik çıka:mak
Yerinde duramamak.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.662:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

gara ka:mil Bir üzüm çeşidi. (BİAİ.704:
Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

gara yakı Nisan ayının ortası için kullanılan bir zaman ismi. (BYSD-Bilecik)

garanfil oyası Bir oya ismi. (BİAİ.731:
Osmaneli,Ağlan-Bilecik)

gara:tı Karaltı, hafif karanlık. (BİAİ.699:
Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

garbız Karpuz, dışı yeşil kabuklu, içi kırmızı ve sulu, iri meyve. (BİAİ.624:Söğüt,
Dömez-Bilecik)

gargılık Avcıların barut, saçma ve kapsül koydukları üç gözlü ya da ağaç kap. (DS.)

1923: *Borcak, Söğüt-Bilecik*)

ga:ri Gayrı, artık, bundan böyle. (*BİAİ. 470: Bozüyük, Günyanık-Bilecik*)

ga:rik Gayrı, artık, bundan böyle. (*BİAİ. 691: Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik*)

garnı gitmek İshal olmak. (*BYSD-Bilecik*)

garnı yuka: yatmak Sırt üstü yatmak. (*BYSD-Bilecik*)

garpız Karpuz, dışı yeşil kabuklu, içi kırmızı ve sulu, iri meyve. (*BİAİ. 469: Bozüyük, Delielmacık-Bilecik*)

garpuz Karpuz, dışı yeşil kabuklu, içi kırmızı ve sulu, iri meyve. (*BİAİ. 640: Söğüt, Dömez-Bilecik*)

garnı yuka: yatmak Sırt üstü yatmak. (*BYSD-Bilecik*)

gasalmak Dikleşmek, efelik taslamak, birine karşı ters tutum içine girmek. (*BİAİ. 662: Osmanieli, Medetli-Bilecik*)

gaşa: Hayvanları tımar etmek için kullanılan, sacdan, dişli araç. (*BİAİ. 611: Söğüt, Geçitli-Bilecik*)

gaşa:lamak

Kaşağılmak, tımar etmek için hayvana kaşağı sürmek. (*BİAİ. 611: Söğüt, Geçitli-Bilecik*)

gatgılı Katkılı, içine yabancı madde katılmış olan, karışık. (*BİAİ. 755: Yenipazar, Kümbet-Bilecik*)

gatılmak Katılmak, aşırı derecede gülme, ağlama, gıdıklanma,

korkma vb. tepkiler sırasında, solunum kaslarının kasılmasından dolayı soluk kesilmek. (BİAİ. 458:Bozüyük,Bozalan-Bilecik)

gatırak Katarakt, göz merceğinin şeffaflığını kaybederek opaklaşması, göze perde inmesi, göz perdesi. (BİAİ.739: Osmaneli,Büyükyenice-Bilecik)

gatmer Katmer, tandır ve sac üzerinde pişirilen yağlı ekmek. (BİAİ.486:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

gava Kafa, insan başı, ser. (BİAİ.699: Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

gavalık Sazlık. (DS.1937: Söğüt-Bilecik)

gayfe Kahve. (SİVKAA: Küre-Bilecik)

gavıl almak Söz almak, erkek tarafı oğullarıyla evlendirmek üzere kızın ailesinden olumlu cevap almak. (BİAİ.482:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

gavişdak Aniden, ansızın. (BİAİ.698: Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

gavil Gafil, çevresinde olup bitenlerin farkına varmayan, sezmeyen (kimse), gözü bağlı. (BİAİ.621:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

gaygay Ateş. (DS.1889: Bilecik)

gayırmak Üzülmek, üzüntü duymak, kaygılanmak. (BİAİ.701:Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

gaylı Gayrı, artık, bundan böyle. (BİAİ. 607:Söğüt,Tuzaklı-Bilecik)

gayli Gayrı, artık,
bundan böyle. (BİAİ.
708:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

gayma Para, kağıt veya
metalden ödeme aracı,
nakit. (BİAİ.699:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

gayme Para, kağıt veya
metalden ödeme aracı,
nakit. (BİAİ.505:
İnhisar,Samrı-Bilecik)

gayrantaşı Yerden
tabaka halinde çıkan
ve mezar taşı
yapmakta kullanılan
bir çeşit taş. (DS.1949:
Kasımlar,Gölpazarı-
Bilecik)

gayranlık doruğu
Gayran taşı bulunan
tepe. (DS.1949:
Kasımlar,Gölpazarı-
Bilecik)

gayrık Gayrı, artık,
bundan böyle. (BİAİ.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

702:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

gaysı gaki Kayısı dilimi.
(BİAİ.639:Söğüt,
Dömez-Bilecik)

gaz [1] Kaz. Perde
ayaklılardan, uzun,
beyaz veya gri
boyunlu, suda ve
karada yaşayan, uçan,
yabani veya evcil kuş
(Anser). (SİVKAA:
Geçitli-Bilecik)

gaz [2] İpek başörtüsü.
(DS.1952:Çaltı,Söğüt-
Bilecik)

gazeke Kısa ceket,
cepken (DS.1953:
Bozüyük-Bilecik)

gazelleme Masal,
olağanüstü kişiler ve
olaylarla geliştirilen
öykü.
(BİAİ.654:Osmaneli,
Soğucakpınar-Bilecik)

gazelleme satmak
Masal anlatmak.

(BİAİ.654:Osmaneli,
Soğucakpınar-Bilecik)

gebere ga:mak Ölmek,
vefat etmek (BİAİ.669:
Gölpazarı, Üzümlü-
Bilecik)

gebez Yağmurların
zamanında
yağmamasında
ekinlerin
boylanamayarak
kartlaşması. (DS.1956:
Borcak, Söğüt-Bilecik)

gecekuşu Yarasa.
(DS.1958:Ahırköy,
Söğütlü-Bilecik)

gecik Süslü, güzel, zarif,
şık (kimse). *Ben bugün
gecik bir kız gördüm.*
(DS.1995:Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

gecikli Uyuzlu (BİAİ.641:
Gölpazarı, Bayat-
Bilecik)

geç Genç, yaşı
ilerlememiş olan.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.449:Bozüyük
Delielmacık-Bilecik)

geçim o:mak Geçinmek,
yaşamak için gerekeni
sağlamak. (BİAİ.484:
İnhisar, Samrı-Bilecik)

gede Karnı şiş,
hastalıklı. (kimse)
(DS.1964:Söğüt-Bilecik)

geldeç Gelecek (zaman).
(*Cemil'in geldeçi çok iyi
görünüyor.*) (DS.1973:
Gümele, Söğüt-Bilecik)

gele Gene, yine. (BİAİ.
609:Söğüt, Dömez-
Bilecik)

gelennikle Genellikle.
(BİAİ.493:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

gelin alıcı gün Düğün
günü. (BİAİ.489:
İnhisar, Karaağaç-
Bilecik)

gelin yanarı Bir oya ismi.
(BİAİ.696:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

gengir Ayrı, uzak. (DS. 1992:Günyarık, Bozüyük-Bilecik)

ger Dut ağacının budanmayıp seneye kalan dalları. (Senin ağaçlar ger, bana yaramaz.) (DS.1994: Söğüt-Bilecik)

gercik Süslü, güzel, zarif, şık (kimse).Ben bugün gercik bir kız gördüm. (DS.1995: Bozcaarmut,Bozüyük-Bilecik)

gerdan gırmak

Oynamak, müziğin gerektirdiği uyumlu hareketleri yapmak (BİAİ.623:Gölpazarı, Ancaklar-Bilecik)

gerdeme Sulak yerlerde yetişen yenilir, yeşil renkli bir çeşit ot, tere. (BİAİ.444:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

gerdime Sulak yerlerde yetişen yenilir, yeşil

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

renkli bir çeşit ot, tere. (DS.1996:Bozcak, Söğüt-Bilecik)

gerezenmek Su, buz tutmak (DS.2000: Yenipazar, Gölpazarı-Bilecik)

gergef Bir tür işleme (BİAİ.457:Bozüyük, Günyarık-Bilecik)

gerz [1] Bakımsız, meyve vermeyen ağaç. (DS.2007:Akköy, Söğüt-Bilecik)

gerz [2] Zamanında yavrulamayan hayvan. (DS.2007:Akköy, Söğüt-Bilecik)

gesgey Gesgeri (BİAİ.663:Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

geşmek Geçmek. (SİVKAA:Hamitabat-Bilecik)

getmek Getirmek. (SİVKAA:Geçitli-Bilecik)

gevele Ahır, samanlık gibi binaların üzerine atılan ağaç direk (DS.2009:Zeyve,Söğüt; Bozüyük-Bilecik)

geveleşmek El şakası yapmak. (DS.2009: Dodurğa,Bozüyük-Bilecik)

gever Bahçe ve tarla sulamak için açılan ince su yolu, ark (DS.2009:Yarhisar-Bilecik)

gevırlık Kötülük (BİAİ. 713:Yenipazar,Selim-Bilecik)

gevr küfrü Nisan ayının ortası için kullanılan bir zaman ismi. (Bu zaman diliminde paskalya bayramı dönemi olduğu için birçok şeyin yapılmasının uğursuzluk getirdiğine inanılır.) (BYSD-Bilecik)

geyrek Çocuğun kaburgaları için kullanılan bir tabir. (Halk hekimliğinde geyrekleri batmak şeklinde kullanılır.) (BİAİ.658:Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik)

geysi Elbise, çamaşır vb. giyilecek şey (DS.2017: Bilecik)

gezenti Çok gezen (BİAİ.699:Osmaneli, Kazancı-Bilecik)

gıbla Kible, bulunulan yerden Kâbe'nin bulunduğu yön. (BİAİ.705:Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

gıçsız başsız Hazırlıksız, aceleyle yapılan (iş). (BİAİ.595:Söğüt, Hamitabat-Bilecik)

gıdıgıdı Cimri, pinti (DS.2031:Bilecik)

gılı gili [1] Ardiç ağacının meyvesi

(DS.2043:Gölpazarı;
Zeyve,Söğüt-Bilecik)

gılı gılı [2] Küçük.
(DS.2043:Bilecik)

gınamak Ayıplamak,
kınamak. (DS.2046:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

gıncırdak Tahterevallı ya
da tahterevallıye
benzeyen bir oyun
aracı. (DS.2048:
Bilecik)

gını Kına, saç ve el
boyamakta kullanılan
toz madde.
(BİAİ.621:Söğüt,Çaltı-
Bilecik)

gıpça Kopça, bir giysinin
iki yanını bitişirmeye
yarayan ve metal bir
halka ile bir çengelden
oluşan araç, agraf,
düğme. (BİAİ.654:
Osmaneli,
Soğucakpınar-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

gıpdik Taşla oynanan bir
oyun. (BYSD-Bilecik)

gıptik Taşla oynanan bir
oyun. (BİAİ.622:Söğüt,
Çaltı-Bilecik)

gır gır yapvamak Ateş
etmek, ateşli silahla
mermi atmak. (BİAİ.
539:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

gıraşmak Dövüşmek,
karşılıklı birbirini
dövmek, vuruşmak.
(BİAİ.662:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

gıravgırav Mavi renkli
karga (DS.2053:
Gölpazarı-Bilecik)

gırgızlamak Ateş etmek,
ateşli silahla mermi
atmak. (BİAİ.627:
Söğüt,Çaltı-Bilecik)

gırık derik Ufak tefek
şeyler. (BİAİ.536:
Söğüt,Çaltı-Bilecik)

gırılmak Mahvolmak,
talan olmak, heba
olmak. (BİAİ.458:

*Bozüyük, Bozalan-
Bilecik)*

gırlemek Ateş etmek,
ateşli silahla mermi
atmak. (BİAİ.457:
*Bozüyük, Bozalan-
Bilecik)*

gırmak Talan etmek,
yağmalamak. (BİAİ.
458:*Bozüyük, Bozalan-
Bilecik)*

gırsalkı Kız halkı, gelinin
arkadaşları. (BİAİ.481:
*Bozüyük, Dodurga-
Bilecik)*

gıymat Kıymet, değer.
(BİAİ.628:*Söğüt, Çaltı-
Bilecik)*

gıyran Sert (*toprak için*):
*Bugün mezar kazmaya
gittim çok gıyran çıktı.*
(DS.2069:*Kasımlar,
Gölpazarı-Bilecik)*

gıcikli Uyuzlu (BİAİ.641:
*Gölpazarı, Bayat-
Bilecik)*

gidişmek Kaşınmak,
kaşıntısı olmak,
kaşıma isteği duymak
(BİAİ.632:*Osmaneli,
Medetli-Bilecik)*

gine Yine, gene (BİAİ.
447:*Bozüyük,
Günyarık-Bilecik)*

goca Büyük, yaşlı, yaşlı
ilerlemiş (*kimse*).
(BİAİ.469:*Bozüyük,
Delielmacık-Bilecik)*

gocabuva Büyükbaba,
dede. (BİAİ.486:
*Bozüyük, Dodurga-
Bilecik)*

gocadam Yaşlı
kadınların kocaları
için kullandığı bir
sıfat. (BİAİ.506:*İnhisar,
Samrı-Bilecik)*

gocagarı Kocakarı, yaşlı
kadın. (BİAİ.471:
*Bozüyük, Günyarık-
Bilecik)*

gocunmak Sakınmak,
çekinmek, kaçınmak.

(DS.2090: Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

gokulu çavış Bir üzüm çeşidi. (BİAİ.704: Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

gokulu gara Bir üzüm çeşidi. (BİAİ.704: Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

gogo pilav Baykuş. Başında, kulak yerinde iki sorgucu bulunan, yırtıcı gece kuşlarının genel adı. (BYSD-Bilecik)

golaylı Kolay, sıkıntı çekmeden, yorulmadan yapılabilen, emeksiz, zahmetsiz. (BİAİ.708: Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

gopmadık Mayasız yapılan hamur işi. (BİAİ.627: Söğüt, Çaltı-Bilecik)

goruk Henüz olgunlaşmamış ekşi üzüm. (BİAİ.596: Söğüt, Hamitabat-Bilecik)

gorutmak Zarar etmemek. (BİAİ.629: Söğüt, Çaltı-Bilecik)

gosbadın Çekirdek. (DS.2106: Bozüyük-Bilecik)

goşmak Hazırlamak, bir şeyi kullanılacak, yararlanılacak duruma getirmek. (BİAİ.456: Bozüyük, Bozalan-Bilecik)

goşulu topçu Topçu süvari. (BİAİ.768: Pazaryeri, Merkez-Bilecik)

govalmak Böbürlenmek, övünerek kabarmak, üstünlük taslamak, kurulmak. (BİAİ.662: Osmaneli, Medetli-Bilecik)

- goytak** Kuytu, ıssız,
sessiz ve göze
çarpmayan, تنها
(yer). (BİAİ.462:
Bozüyük-Dodurğa-
Bilecik)
- goyu** Eti, sütü, yapağısı
ve derisi için
yetiştirilen evcil
hayvan, koyun.
(BİAİ.481:Bozüyük,
Dodurğa-Bilecik)
- goyuldmak** Koyultmak,
koyu hale getirmek.
(BİAİ.459:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)
- goyva:mak** Koyvermek,
bir yere bırakmak,
koymak. (BİAİ.697:
Gölpazarı, Üzümlü-
Bilecik)
- göcen** Tavşan yavrusu.
(DS.2119: Borcak,
Söğüt; Kasımlar,
Gölpazarı-Bilecik)
- göcey** Bir tür bitki
(BİAİ.489: İnhisar,
Karaağaç-Bilecik)

- göcek** Deve yavrusu.
(DS.2121:Gölpazarı,
Bilecik)
- göde** Şişman, deri
altında fazla yağ
toplanması sebebiyle
vücudun her yanı
şişkin görünen kimse.
(BİAİ.641:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)
- gödmek** Gütmek,
hayvan veya hayvan
sürüsünü önüne katıp
otlatarak sürmek
(BİAİ.723:Yenipazar,
Belkese-Bilecik)
- gök** Mavi renk için
kullanılan sıfat.
(BYSD-Bilecik)
- gökyeşil** Zehirli, yeşil
kertenkele. (DS.2139:
Dömez, Söğüt-Bilecik)
- gölemez** Yeni doğurmuş
hayvanın sağılan ilk
sütü, ağız. (DS.2143:
Gölpazarı-Bilecik)

gölet [1] Küçük su birikintisi, gölcük
(DS.2142:Yarhisar, Namrı,Söğüt,Tutluca, Bozüyük;Büyükyenice, Osmaneli-Bilecik)

gölet [2] Suyu biriktirmek için yapılan set, bütet.
(DS.2144:Zeyve, Söğüt-Bilecik)

gölük At, eşek, beygir, kısırak vb. hayvanların sürüsü. (DS.2146: Gümele,Söğüt-Bilecik)

gönç Zengin, varlıklı.
(DS.2152:Borcak, Söğüt-Bilecik)

göremez Doğuran ineğin ilk sütünden yapılan bir tatlı. (BİAİ.686: Osmaneli,Yeşilçimen-Bilecik)

görümlük Gelinle damadı tanıştırma adeti. (BİAİ.675: Osmaneli,Çerkeşli-Bilecik)

gösel Güzel, göze ve kulağa hoş gelen, hayranlık uyandıran
(BİAİ.730:Söğüt, Yeşilyurt-Bilecik)

göse Bıçak vb. şeyleri bilemeye yarayan bileği taşı. (DS.2164: Kasımlar,Gölpazarı-Bilecik)

göv Gök, gökyüzü, atmosferin gözle görünen bölümü.
(BİAİ.440:Bozüyük, Bozalan-Bilecik)

gövelenmek Kurtlanmak, içinde veya üzerinde kurt üremek/Rahat oturmayıp telaş ve sabırsızlık göstermek.
(BİAİ.607:Söğüt, Dömez-Bilecik)

gövmeriği Bir çeşit yabani erik, akdiken.
(DS.2168:Gölpazarı-Bilecik)

gövercin Güvercin,
Güvercingillerden,
hızlı ve uzun zaman
uçabilen, kısa vücutlu,
sık tüylü, evcilleşmiş
birçok türü bulunan,
yemle beslenen bir tür
kuş. (BİAİ.504:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

gövercin gursai
Kahverengi ile yeşil
arası bir renk.
(BYSD-Bilecik)

gövez [1] Bordo mavi.
(BİAİ.604:Söğüt,
Dudaş-Bilecik)

gövez [2] Bordo renk
için kullanılan bir
sıfat. (BYSD-Bilecik)

göynü dönmeK Midesi
bulanmak. (BİAİ.564:
Söğüt,Küre-Bilecik)

göynümeK Toplandığı
zaman sert olan
meyveler kendi
kendine fazla
olgunlaşmak,

yumuşamak (DS.
2173:Söğüt-Bilecik)

göyün Mide, gönül.
(SİVKAA:Yeşilyurt-
Bilecik)

gözdaşı Meyve
ağaçlarına atılan bir
ilaç. (Bakır-Sülfat)
(BİAİ.692:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

göze: Tarhanayı
geçirmek için
kullanılan kevgir,
kalbur (BİAİ.607:
Söğüt,Dömez-Bilecik)

gözenek Raf, dolap ya
da duvarlarda
oyularak yapılan eşya
koyacak delik. (DS.
2179:Ahırköy,
Söğüt-Bilecik)

gözer Tarhanayı
geçirmek için
kullanılan kevgir,
kalbur (BİAİ.725:
Pazaryeri,Küçükelmalı-
Bilecik)

gubaşmak İmece ile iş görmek,
yardımlaşmak.
(DS.2185:Söğüt-Bilecik)

gulaklı Bir mantı türü.
(BİAİ.621:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

guli Hindi
(DS.2191:Bilecik)

guluk Tavukgiller takımından eti için yetiştirilen bir kümes hayvanı, hindi.
(BİAİ.610:Söğüt,Geçitli-Bilecik;SİVKAA:Geçitli-Bilecik)

gumcuk Kum, kayaların, doğal etkenlerle parçalanarak ufalanmasından oluşan, ufak, sert tanecikler. (BİAİ.493:Bozüyük,Dodurga-Bilecik)

gumpir Toprak altı yumruları sebze olarak kullanılan, ülkemizde geniş

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

alandaki kültürü yapılan bir bitki, patates. (BİAİ.469:Bozüyük,Delielmacık-Bilecik)

gurdattırmak

Kurtarmak, bir canlıyı bir felaketten, tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak. (BİAİ.610:Söğüt,Geçitli-Bilecik)

gurlamak Övünmek, bir

niteliği sebebiyle kendini yücelmiş sayarak bundan abartmalı bir biçimde söz etmek, iftihar etmek. (BİAİ.662:Osmaneli,Medetli-Bilecik)

gurulanmak

Gururlanmak, kendini beğenmek, büyülenmek. (BİAİ.705:Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

guruleşmek

Kurulaşmak, kuru duruma gelmek. (BİAİ. 621:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

guruluk

Kuruluk, odunluk, odun konulan yer. (BİAİ. 467:Bozüyük, Delielmacık-Bilecik)

guruplamak

Mors alfabesiyle ilgili bir terim. (BİAİ.763: Pazaryeri,Küçükemal-Bilecik)

guş yürei

Bir üzüm çeşidi. (BİAİ.704: Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

gurutmak

Zarar etmemek. (BİAİ.629: Söğüt,Çaltı-Bilecik)

guvat

Kuvvet, fiziksel güç, takat. (BİAİ.610: Söğüt,Geçitli-Bilecik; SİVKAA:Geçitli-Bilecik)

guymak

Koymak, bir şeyi bir yere bırakmak.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.457:Bozüyük, Bozalan-Bilecik; SİVKAA:Yakacık-Bilecik)

guz

Gölgelik, güneş almayan yer. (DS.2204:Gümele, Söğüt-Bilecik)

guzu dili

Bir ot ismi. (BİAİ.731:Osmaneli, Ağlan-Bilecik)

guzulattırmak

Koyunu doğurtmak. (BİAİ.487: Bozüyük,Dodurga-Bilecik)

gücük

Küçük. (SİVKAA: Kayabalı-Bilecik)

gübüllük [1]

Gübrelik. (BİAİ.674:Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

gübüllük [2]

Popo, kaba et, kıç. (BİAİ.674: Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

güdemeç

Okurken satırları izlemekte kullanılan araç

(DS.2212:Zeyve,
Söğüt-Bilecik)

gülelemek Koyun, keçi kırkılırken ayaklarını bağlamak. (DS.2220: Bilecik)

gülüşlü Komik, gülme duygusu uyandıran, güldürücü. (BİAİ.512: İnhisar, Tozman-Bilecik)

güme Avcılıkta kullanılan küçük kulübe. (BİAİ.527: Söğüt, Oluklu-Bilecik)

gün batı Batıdan esen yel. (DS.2225: Gölpazarı-Bilecik)

güney Her zaman güneş alan yer. (DS.2228: Büyükyenice, Bilecik)

günne dive:mek Güneşe çıkarmak. (BİAİ.608: Söğüt, Dömez-Bilecik)

günne demek Güneşe çıkarmak. (BİAİ.608: Söğüt, Dömez-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

günücü Kıskaç (kimse).
(DS.2231:Söğüt-Bilecik)

günülemek Çekememek, kıskanmak. Sevgide veya kendisiyle ilişkili şeylerde bir başkasının ortaklığına, üstün durumda görünmesine dayanmamak. (DS. 2231:Söğüt-Bilecik; BİAİ.528:İnhisar, Kayabalı-Bilecik; SİVKAA:Kayabalı-Bilecik)

günyeli Doğu rüzgarı.
(DS.2232:Söğüt-Bilecik)

güre Bir yaşından üç yaşına kadar olan taylara verilen ad.
(DS.2234:Çukurhisar, Söğüt-Bilecik)

gürlük Çalılık, ormanlık
(DS.2233:İncirli, Bilecik)

güve: Damat, evlenmekte olan bir erkeğe, evlenme töreni sırasında verilen ad.

*(BİAİ.485:İnhisar,
Samrı-Bilecik)*

H

haba: Haber, bir olay, bir olgu üzerine edinilen

bilgi, salık. (BİAİ.566: *Sögüt,Tuzaklı-Bilecik; SİVKAA:Kayabalt-Bilecik*)

habar Haber, bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, salık. (BİAİ.483:*Bozüyük, Dodurga-Bilecik*)

habe: Haber, bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, salık. (BİAİ.690:*Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik*)

ha:busi Halbuki, oysa. (BİAİ.707:*Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik*)

hacı örtmesi Bir başörtüsü. (BİAİ.704: *Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik*)

hacat İhtiyaç, gereksinim. (BİAİ.595:

Sögüt,Hamitabat-Bilecik)

hacatam İpek böceğinin bir türü. (BİAİ.515: *İnhisar,Hisarcık-Bilecik*)

hacı balbal Bir üzüm çeşidi. (BİAİ.704: *Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik*)

hacıkabak Çamlıkların arkasında yükselen çıplak tepe, doruk. (DS.2248:*Kasımlar, Gölpazarı-Bilecik*)

hacılamak Üretmek, çoğaltmak. (DS.2248: *Dodurga,Bozüyük-Bilecik*)

hade Haydi, isteklendirmek, çabukluk belirtmek için kullanılan bir söz. (BİAİ.520:*İnhisar, Koyunlu-Bilecik*)

haden Haydi, bir grubu isteklendirmek, çabukluk belirtmek için kullanılan bir söz. (BİAİ.525:İnhisar, Çayköy-Bilecik)

hadin Haydi, bir grubu isteklendirmek, çabukluk belirtmek için kullanılan bir söz. (BİAİ.457:Bozüyük, Bozalan-Bilecik)

hadirellez Hıdırellez, Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü. (BİAİ.639: Söğüt, Dömez-Bilecik)

hadırlez Hıdırellez, Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü. (BİAİ.678: Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

hadralez Hıdırellez, Hızır ve İlyas

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü. (BİAİ.677: Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

hadrellez Hıdırellez, Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü. (BİAİ.665: Osmaneli, Medetli-Bilecik)

hadrilez Hıdırellez, Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü. (BİAİ.677: Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

hafiv Hafif, tartıda ağırlığı az gelen, ağır karşıtı. (BİAİ.716:Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

hakına Bir yaşında dişi keçi. (DS.2253: *Osmaneli-Bilecik*)

hakıt Vakit, zaman. (BİAİ.527: *İnhisar, Çayköy-Bilecik*)

hakıgat Gerçek, gerçekten. (BİAİ.710: *Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik*)

halaşa [1] Haşarı, edepsiz. (DS.2257: *Gölpazarı-Bilecik*)

halaşa [2] Şımarık, şımartılmış kimse. (BİAİ.713: *Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik*)

halaza Kendi kendine biten meyve. (BYSD-Bilecik)

halayık Kadın hizmetçi. (BİAİ.591: *Söğüt, Küre-Bilecik; SIVKAA: Küre-Bilecik*)

halbusi Halbuki, oysa. (BİAİ.594: *Söğüt, Hamitabat-Bilecik*)

halbusu Halbuki, oysa. (BİAİ.615: *Söğüt, Tuzaklı-Bilecik*)

hallemek Pişirmek, bir besin maddesini gerektiği kadar ısıda tutarak yenebilecek bir duruma getirmek. (BİAİ.459: *Bozüyük, Bozalan-Bilecik*)

halva Şeker, yağ, un veya irmikle yapılan tatlı, helva. (BİAİ.519: *İnhisar, Hisarcık-Bilecik*)

hamam beyazı Hamamda giyilen bir elbise. (BİAİ.746: *Osmaneli, Boyunkaya-Bilecik*)

hamba: Yiyecek ve bazı eşyanın saklandığı yer, ambar. (BİAİ.504: *Bozüyük, Dodurga-Bilecik*)

hamırsız Tuzsuz bir ekmek çeşidi. (BİAİ.

719:Osmaneli,
Yeşilçimen-Bilecik)

hana Hani, “nerede, ne oldu, nerede kaldı” anlamlarında kullanılan bir söz. (BİAİ.483:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

hane Hani, “nerede, ne oldu, nerede kaldı” anlamlarında kullanılan bir söz. (BİAİ.572: Deresakarı-Bilecik)

haney İki ya da daha çok katlı, büyük ev. (DS.2271:Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

hanı Hani, “nerede, ne oldu, nerede kaldı” anlamlarında kullanılan bir söz. (BİAİ.465:Bozüyük, Günyarık-Bilecik)

hankı Hangi, iki veya daha çok şeyden bir tanesini belirtecek bir cevap istemek için

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

kullanılan soru sıfatı. (BİAİ.521:İnhisar, Koyunlu-Bilecik; SİVKAA:Yakacık-Bilecik)

hara Pamuk, kenevir veya sentetik iplikten dokunmuş büyük torba, çuval. (BİAİ.516: İnhisar,Hisarcık-Bilecik)

haraba Tekerlekli, motorlu veya motorsuz her türlü kara taşıtı, araba. (BİAİ.471: Bozüyük, Günyarık-Bilecik)

haraka Araka, iri taneli bezelye. (BİAİ.756: Yenipazar,Kümbet-Bilecik)

haranı Kazan. (DS. 2285:İncirli-Bilecik)

harlayık Harıltı ile akan su, çağlayan. (DS. 2291:Tutluca, Bozüyük-Bilecik)

harp Ekmek. (DS.2294:
Bozüyük-Bilecik)

hartadak Birden bire.
(DS.2294:İnönü,
Bozüyük-Bilecik)

hasa Patiska. (DS.2297:
Söğüt-Bilecik)

haşaş baş Bir oya ismi.
(BİAİ.539:Söğüt,Çaltı-
Bilecik)

haşlak Kötü, fena.
(DS.2304:Kurşunlu,
Gölpazarı-Bilecik)

hata Hafta, birbiri
ardınca gelen yedi
günlük dönem.
(BİAİ.482:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

hataş Yanıcı cisimlerin
tutuşmasıyla beliren
ısı ve ışık, ateş. (BİAİ.
757:Yenipazar,
Kümbet-Bilecik)

hateş Yanıcı cisimlerin
tutuşmasıyla beliren
ısı ve ışık, ateş. (BİAİ.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

457:Bozüyük,Bozalan-
Bilecik)

hatırlı yer Kadınlar için
makyaj yapılan yerlere
verilen isim. (BİAİ.712:
*Osmaneli,Çerkeşli-
Bilecik*)

hatle Hatta, bile, hem
de. (BİAİ.521:İnhisar,
Koyunlu-Bilecik)

havarı Sebze. (DS.2309:
Gümele,Söğüt-Bilecik)

haviv Hafif, tartıda
ağırlığı az gelen,
ağır karşıtı. (BİAİ.669:
*Gölpazarı,Çukurören-
Bilecik*)

havliç Bir meyve adı.
(BİAİ.484:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

havrız Lazımlık. (BİAİ.
731:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

havta Hafta. (SİVKAA:
Tuzaklı-Bilecik)

havut Dişleri olmayan
(kimse). (DS.2313:
Samrı,Söğüt-Bilecik)

havya Hayvan, duygu ve
hareket yeteneği olan,
içgüdüleriyle hareket
eden canlı. (BİAİ.614:
Söğüt,Geçitli-Bilecik)

hayan Hain, zarar
vermekten, üzmetten
veya kötülük
yapmaktan hoşlanan
kimse. (BİAİ.672:
Gölpazarı,Bayat-
Bilecik)

hayat Evin salon
bölümü, sofa.
(BİAİ.713:Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik;DS.
2314:Söğüt ve Köyleri-
Bilecik)

haydamak Çifte koşulan
hayvanı sürmek,
dehlemek. (DS.2316:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

haydin Haydi,
isteklendirmek,

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

çabukluk belirtmek
için kullanılan bir söz.
(BİAİ.457:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

haydur hoyma Bir
çocuk oyunu. (BİAİ.
622:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

hayın Hain, zarar
vermekten, üzmetten
veya kötülük
yapmaktan hoşlanan
kimse. (BİAİ.501:
Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

hayıt Sepet örmekte
kullanılan ve su
kenarında yetişen ince
saplı bir ağaç ismi.
(BYSD-Bilecik)

he: Evet anlamında
gerçekleme edatı olup
soruların olumlu
olduğunu belirtir.
(DS.2323:Söğüt-Bilecik)

hebalem Herkes,
insanların bütünü.
(BİAİ.517:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

hec Olumsuz cümlelerde fiilin anlamını pekiştiren söz, hiç. (BİAİ.650:Gölpazarı, Arıcaklar-Bilecik)

he:kiş Herkes, insanların bütünü. (BİAİ.480:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

helbet Elbet. (SİVKAA: Geçitli-Bilecik)

helekallacı Hileci (özellikle çocuk oyunlarında). (BYSD-Bilecik)

helekalla işlemek Hile yapmak (özellikle çocuk oyunlarında). (BYSD-Bilecik)

helheli Bilezik. (DS. 2332:Söğüt-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

helke Su, süt vb. şeyleri koymaya yarayan, çoğunlukla bakırdan yapılan, bakraçtan büyük bir çeşit kova. (DS.2334:Çukurhisar, Söğüt-Bilecik)

helle Giysi, her türlü giyim eşyası, giyecek, elbise, kıyafet. (BİAİ.527:İnhisar, Çayköy-Bilecik)

heme: Hemen, çabucak. (BİAİ.619:Bilecik, Kurtköy-Bilecik)

hemme Ama, lakin. (BİAİ.524:İnhisar, Çayköy-Bilecik)

hemşeri Tedavileri uygulamak, hastanın bakımını düzenlemek, denetlemek ve değerlendirmekle görevli sağlık çalışanı, hemşire. (BİAİ.684: Gölpazarı, Çengeller-Bilecik)

henhen oyunu Bir çeşit şaşırtmaca oyunu.
(DS.2340:Bozüyük-Bilecik)

hepsem Uslu. (DS.2342:Çalkara,Söğüt-Bilecik)

herb Harp, devletlerin silahlı mücadelesi, savaş. (BİAİ.627:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

here Küçük kardeş. (DS.2342:Gümele,Söğüt-Bilecik)

herik Sürülmüş tarla.
(DS.2345:Kasımlar,Gölpazarı-Bilecik)

heriv Erkek, erkek eş.
(BİAİ.705:Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

herk Sürülüp dinlemeye, nadasa bırakılan tarla.
(DS.2345:Söğüt-Bilecik)

herkeş Herkes, insanların bütünü.
(BİAİ.630:Söğüt,Zemzemiye-Bilecik)

herkez Herkes, insanların bütünü.
(BİAİ.456:Bozüyük,Bozalan-Bilecik)

herkiş Herkes, insanların bütünü.
(BİAİ.498:Bozüyük,Dodurga-Bilecik)

heş Olumsuz cümlelerde fiilin anlamını pekiştiren söz, hiç.
(BİAİ.673:Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

heşeş Tohumlarından yağ çıkarılan bir yıllık ve otsu bir kültür bitkisi, haşhaş. (BİAİ.538:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

hevenk Asmaların altına konulan dikme, dayak. (DS.2350:Söğüt-Bilecik)

hevla Şeker, yağ, un veya irmikle yapılan tatlı, helva. (BİAİ.646:Gölpazarı,Çiftlik-Bilecik)

hezar Örnek: *Çorap*
örerken benden de mi
hezar almadın. (DS.
2355: Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

hicik Ufacık, çok ufak,
küçücük. (BİAİ.739:
Osmaneli, Büyükyenice
-Bilecik)

hicıp Aşık kemiği. (DS.
2357: *Osmanlı-Bilecik)*

hıra [1] Küçük, boyutları
benzerlerininkinden
daha ufak olan, mikro,
büyük karşıtı. (BİAİ.
672: *Gölpazarı, Bayat-*
Bilecik)

hıra [2] Küçük (*Çocuk*
için). *Ali Ağa'nun hıra*
oğlu. (DS.2367:
Yenipazar, Söğüt-
Bilecik)

hırlamak Kavga etmek,
birbiriyle atışmak,
dövüşmek. (BİAİ.520:
İnhisar, Koyunlu-
Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

hışdınmak Konuşmak,
cevap vermek.
(BİAİ.630: *Söğüt,*
Zemzemiye-Bilecik)

hıştanmak Susmak.
(DS.2379:
Gölpazarı, Bilecik)

hiya Hıyar, salatalık.
(BİAİ.624: *Söğüt, Çaltı-*
Bilecik)

hiynı Budala. (DS.2381:
Dodurga, Bozüyük-
Bilecik)

hızmat Hizmet, görev, iş.
(BİAİ.725: *Osmaneli,*
Ağlan-Bilecik)

himdi Şimdi, şu anda,
içinde bulunduğumuz
zamanda.
(BİAİ.650: *Gölpazarı,*
Arıcaklar-Bilecik)

himdik Şimdi, şu anda,
içinde bulunduğumuz
zamanda. (BİAİ.534:
İnhisar, Tozman-Bilecik)

hin Şimdi, şu anda,
içinde bulunduğumuz

zamanda.

(BİAİ.686:Gölpazarı,
Çengeller-Bilecik)

hinci Şimdi, şu anda,
içinde bulunduğumuz
zamanda. (BİAİ.527:
İnhisar,Çayköy-Bilecik;
SİVKAA:Hamitabat-
Bilecik)

hincik Şimdi, şu anda,
içinde bulunduğumuz
zamanda. (BİAİ.664:
Osmaneli,Medetli-
Bilecik;DS.2386:
Osmaneli-Bilecik)

hindi Şimdi, şu anda,
içinde bulunduğumuz
zamanda. (BİAİ.539:
Söğüt,Çaltı;İnhisar,
Koyunlu-Bilecik)

hindik Şimdi, şu anda,
içinde bulunduğumuz
zamanda. (BİAİ.507:
İnhisar,Koyunlu-
Bilecik)

hine Yine, bir daha,
tekrar, gene. (BİAİ.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

701:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

hiş Olumsuz cümlelerde
fiilin anlamını
pekiştiren söz, hiç.
(BİAİ.639:Söğüt,
Dömez-Bilecik)

hiştanmak Konuşmak,
cevap vermek. (BİAİ.
662:Osmaneli,Medetli-
Bilecik)

hiyet Heyet, kurul, bir
iş yapmak, yönetmek
veya bir kurum ve
kuruluşu temsil etmek
için görevlendirilmiş
kişilerden oluşmuş
topluluk. (BİAİ.701:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

hodalak Ekmek
pişirirken artan
hamurdan yapılan
küçük ekmek.
(BİAİ.713:Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)

hol Fol yumurtası.
(DS.2396:Akköy,
Sögüt-Bilecik)

holdur holdur Bol,
nicelik bakımından
olağandan veya
alışılandan çok,
kıt karşıtı. (BİAİ.713:
Osmaneli,Çerkeşli-
Bilecik)

holluk Tavuğun
yumurtladığı yer,
folluk. (DS.2397:
Akköy,Sögüt-Bilecik)

hombat Köfte. (DS.
2399:Bozüyük-Bilecik)

homurtu Çocukları
korkutmak amacıyla
söylenen hayali
yaratık, cin, şeytan.
(DS.2400:Bilecik)

hora Orası, o yer, ora.
(BİAİ.704:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

horanta Büyük,
kocaman. (DS.2408:

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

*Hamitabat,Sögüt-
Bilecik)*

horece Mahkeme
kararını bildiren resmi
belge. (DS.2410:İncirli-
Bilecik)

horuz Horoz, tavuğun
erkeği olan kümes
hayvanı. (BİAİ.755:
Yenipazar,Kümbet-
Bilecik)

hoşet Poşet, plastikten
veya kâğıttan yapılmış,
içine öteberi koymaya
yarayan taşıma gereci.
(BİAİ.689:Gölpazarı,
Büyükbelen-Bilecik)

hotalamak Zehirlemek.
(DS.2419:Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

hotul Bataklık yerlerden
çıkan iyi içme suların
kaybolmaması ya da
kötü suların
karışmaması için
kaynağın üzerine
konulan ağaç kovan.

(DS.2420:Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

hoşuk Bostan
korkuluğu. (DS.2423:
Aşağıbayındır-Bilecik)

hödük Acemi, toy
(kimse). (DS.2428:
Dudaş,Söğüt-Bilecik)

hökümat Bir ya da
birkaç kişiden oluşan
yasal ya da geleneksel
yönetici güç, hükümet.
(BİAİ.626:Söğüt,Çaltı-
Bilecik)

hökümet Bir ya da
birkaç kişiden oluşan
yasal ya da geleneksel
yönetici güç, hükümet.
(BİAİ.592:Söğüt,
Hamitabat-Bilecik;BİAİ.
556:Deresakarı-Bilecik)

hörtle Gözü dışarıya
fırlamış, patlak gözlü
(kimse). (DS.2435:
Dudaş,Söğüt-Bilecik)

höst At, katır, sığır vb.
hayvanları durdurma,

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

kovalama ünlemi. (DS.
2437:Gölpazarı-Bilecik)

hözün Hile. (DS.2441:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

hu: çekmek Zikretmek,
dua etmek. (BİAİ.665:
Osmaneli,Medetli-
Bilecik)

humayin Amerikan bezi,
patiska. (DS.2442:
Söğüt,Bilecik)

hunan Yunan. (BİAİ.527:
İnhisar,Çayköy-Bilecik)

hurgun Buğdaylara
zarar veren bir çeşit
hastalık. (DS.2444:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

hurun Ekmek, pasta vb.
pişirmeye yarayan,
tavanı tonoz
biçiminde, önünde tek
açıklık bulunan ocak,
fırın. (BİAİ.664:
Osmaneli,Medetli-
Bilecik)

hu:si Hususi, özel olarak.
(BİAİ.739:Osmaneli,
Büyükyenice-Bilecik)

huta Hüda, Allah, kâinatta var olan her şeyi yaratan, koruyan, tek ve yüce varlık.
(BİAİ.771:Söğüt,
Yeşilyurt-Bilecik)

hü:be Kulübe. (DS.
2447:İncirli-Bilecik)

hüne: Hüner, beceri, elinden iş gelme durumu, ustalık, maharet. (BİAİ.542:
Söğüt, Hamitabat-Bilecik; SİVKAA:
Hamitabat-Bilecik)

hürpüm Yudum. Bir fincan kahveyi kaç hürpümde içebilirsin?
(DS.2450:Bilecik)

hüsü:sü Hususi, özel olarak. (BİAİ.766:
Pazaryeri, Günyurdu-Bilecik)

hüşke Su sıkılmış üzüm posası.
(DS.2452:Bilecik)

I

ıbrık İbrik. Su koymaya yarayan kulplu, emzikli kap. (SİVKAA: Geçitli-Bilecik)

ıççak Sıcak, havadaki yüksek ısı. (BİAİ.681: Gölpazarı, Çengeller-Bilecik)

ıfak Ufak, boyutları normalden küçük. (BİAİ.522:İnhisar, Koyunlu-Bilecik)

ılbade Hırka, ceket. (DS.2465:Dudaş, Söğüt-Bilecik)

ılgı At, eşek ya da keçi sürüsü. (DS.2468: Dodurga, Bozüyük; Söğüt-Bilecik)

ıkırcık İşkil. (DS.2515: Söğüt-Bilecik)

ılgıdık Beşik. (DS.2468: Ahiköy, Söğüt-Bilecik)

ılcacık Ilık, soğukla sıcak arası. (BİAİ.720: Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

ıman Aman, yardım veya başışlanma istendiğini ya da usanç, öfke, rica, çok beğenme gibi duyguları anlatan bir söz. (BİAİ.716: Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

ımma Ama, lakin. (BİAİ.752:Yenişehir, Selim-Bilecik)

ıngırız Zayıf, cılız, hastalıklı. (DS.2478: Namrı, Söğüt-Bilecik)

ıraf Raf, üstüne öteberi koymak için duvara veya bir dolabın içine tutturulmuş, uzun tahta veya metal levha. (BİAİ.497: Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

irahat Rahat, üzüntüsüz ve sıkıntısız olan, huzurlu. (BİAİ.752: *Yenipazar, Selim-Bilecik*)

ira:t Rahat, üzüntüsüz ve sıkıntısız olan, huzurlu. (BİAİ.467: *Bozüyük, Delielmacık-Bilecik*)

iramazan Ramazan, ay takviminin dokuzuncu ayı. (BİAİ.681: *Gölpazarı, Çengeller-Bilecik*)

ira:metli Rahmetli, Tanrı'nın rahmetine kavuşmuş, bağışlanmış. (BİAİ.754: *Yenipazar, Kümbet-Bilecik*)

irmızan Ramazan, ay takviminin dokuzuncu ayı. (BİAİ.688: *Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik*)

irasge:mek Rast gelmek, ummadığı hâlde

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

karşılaşmak, tesadüf etmek. (BİAİ.535: *Sögüt, Çaltı-Bilecik*)

ira:t Ürün, doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul. (BİAİ.467: *Bozüyük, Delielmacık-Bilecik*)

irazdaki Razaki, bir üzüm çeşidi. (BİAİ.704: *Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik*)

irgalanmak Sallanmak, yerinden oynamak, kımıldamak. (BİAİ.652: *Gölpazarı, Arıcaklar-Bilecik*)

irgat İşçi, başkasının yararına ücretle çalışan kimse, amele. (BİAİ.661: *Gölpazarı, Kuşçaören-Bilecik*)

ırıpçı Dedikoducu, laf taşıyan, rol yapan. (BİAİ.672: *Gölpazarı, Bayat-Bilecik*)

- ısdanbıl** İstanbul.
(BİAİ.517:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)
- ıso** Havuç. (DS.2494:
Söğüt-Bilecik)
- ışıldmak** Aydınlatmak,
karanlığı giderip
görünür duruma
getirmek. (BİAİ.461:
Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)
- ışıldak** Parlayan,
ışıldayan. (DS.2496:
Kepen,Çaltı,Söğüt-
Bilecik)
- ıvacık** Ufacık, çok
küçük.
(BİAİ.759:Yenipazar,
Yukarıboğaz-Bilecik)
- ıvak** Ufak, boyutları
normalden küçük.
(BİAİ.75:Yenipazar,
Selim-Bilecik)
- ıza [1]** Kabuklu buğday.
(DS.2500:Gölpazarı-
Bilecik)

- ıza [2]** Arpa. (DS.2500:
Kasımlar,Gölpazarı-
Bilecik)
- ızga:** Cimri, elindeki
parayı harcamaya
kıyamayan, eli sıkı.
(BİAİ.672:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik;DS.2500:
Tangurlar,Gölpazarı-
Bilecik)
- ızgırı** Izgara, metal
çubukların, ağaç
dallarının aralıklı
sıralanmasıyla yapılan
parmaklık veya kafes
biçiminde araç.
(BİAİ.516:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)
- ızza** Bir tahıl türü.
(BİAİ.678:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)

İ

i: İyi, istenilen, beğenilen nitelikleri taşıyan, kötü karşıtı. (BİAİ.465: *Bozüyük, Günyanık-Bilecik*)

iba:de [1] Üç etek denilen giysi. (DS.2500: *Çaltı, Söğüt-Bilecik*)

iba:de [2] Pamuklu kumaştan yapılan, kolsuz, uzun hırka. (DS.2500: *Çaltı, Söğüt-Bilecik*)

ibe Nine, torunu olan kadın, büyük anne, nene. (BİAİ.582: *Bilecik, Deresakarı-Bilecik*)

ibra:hime Bir giysi türü. (BİAİ.747: *Osmaneli, Boyunkaya-Bilecik*)

içe:lik Evin ihtiyacı, içerlik. (BİAİ.523: *İnhisar, Çayköy-Bilecik*)

içi İçin, amacıyla, maksadıyla. (BİAİ.515: *İnhisar, Hisarcık-Bilecik*)

içine ılıştırmak Hoşa gitmeyen bir söz ya da davranışı karşılıksız bırakmak, içine atmak. (DS.2506: *Bilecik*)

idiref Etraf, çevre. (BİAİ.678: *Gölpazarı, Bayat-Bilecik*)

idmek Etmek, bir işi yapmak. (BİAİ.464: *Bozüyük, Günyanık-Bilecik*)

ier Eğer, şayet. (BİAİ.511: *İnhisar, Karaağaç-Bilecik*)

ik İki. (BİAİ.723-575: *Osmaneli, Ağlan; Deresakarı-Bilecik*)

ikin İki. (BİAİ.723.575:
Osmaneli,Ağlan;
Deresakarı-Bilecik)

ilba:de Hırka, ceket. (DS.
2518:Bozüyük;Akköy,
Çukurhisar,Söğüt;
Harman-Bilecik)

ilehen Genellikle içinde
bir şey yıkamak için
kullanılan metal veya
plastikten yayvan kap,
leğen. (BİAİ. 538:
Söğüt,Çaltı-Bilecik)

ileyen Genellikle içinde
bir şey yıkamak için
kullanılan metal veya
plastikten yayvan kap,
leğen. (BİAİ.637:
Söğüt,Dömez-Bilecik)

ileş İlaç, bir hastalığı iyi
etmek veya önlemek
için türlü yollarla
kullanılan madde, em,
deva. (BİAİ.487:
Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

i:leşmek İyileşmek, iyi
duruma gelmek. (BİAİ.
627:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

iliman Limon, sarı
renkli, kabuğu
kokulu, suyu ekşi
meyve. (BİAİ.703:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

ilistir Süzgeç. (DS.2527:
Söğüt-Bilecik)

ilişdir Kevgir.
(BYSD-Bilecik)

iliyak bezi El ayak bezi.
(BİAİ.668:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

iliyen Genellikle içinde
bir şey yıkamak için
kullanılan metal veya
plastikten yayvan kap,
leğen. (BİAİ.668:
Gölpazarı,Çukurören-
Bilecik)

ilk idünün İlk doğan
çocuk. (BİAİ.638:
Söğüt,Dömez-Bilecik)

ima:ne İmalat, ham madde işlenerek yapılan her türlü mal. (BİAİ.593:Söğüt, Hamitabat-Bilecik)

imik Beyin. (DS.2537: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

imma Ama, lakin. (BİAİ.760:Yenipazar, Yukarboğaz-Bilecik)

incellek İnce, dar ve kalınlığı az olan, kalın karşıtı. (BİAİ.672:Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

inci Şimdi, şu anda, içinde bulunduğumuz zamanda. (BİAİ.661: Gölpazarı,Kuşçaören-Bilecik)

indik Şimdi, şu anda, içinde bulunduğumuz zamanda. (BİAİ.507: İnhisar,Koyunlu-Bilecik)

inik Kedi, köpek vb. çok memeli hayvanların yavrusu, enik. (BİAİ.664:Osmaneli,Medetli-Bilecik)

inne Dikiş dikmeye yarayan, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç, iğne. (BİAİ.464: Bozüyük,Günyarık-Bilecik)

intizar Bekleme, gözleme. (SİVKAA: Tuzaklı-Bilecik)

ins İnsan. (SİVKAA: Yeşilyurt-Bilecik)

ireçbe: Rençber, geçimini toprağı ekerek sağlayan kimse, çiftçi. (BİAİ.626:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

ireşbe: Rençber, geçimini toprağı ekerek sağlayan kimse, çiftçi. (BİAİ.761:Yenipazar, Belkese-Bilecik)

iri gavi İpek böceğinin büyüme dönemi.

(BİAİ.515:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

iriyat Ürün, doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.

(BİAİ.594:Söğüt,
Hamitabat-Bilecik)

irkim Hazine, gömü.

(DS.2552:Gümele,
Söğüt-Bilecik)

irkinti Askeri birlik.

(BİAİ.539:Söğüt,
Çaltı-Bilecik)

irkmek Biriktirmek, toplamak. (DS.2531: Dodurga,Bozüyük-Bilecik;BİAİ.637: Söğüt,Dömez-Bilecik)

iryat Ürün, verim.

İryatlar bu sene olmadı. (DS.2553: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

i:san İnsan, toplum hâlinde bir kültür

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan canlı.

(BİAİ.495:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik;
SİVKAA:Hamitabad-Bilecik)

i:san okumak Düğüne

insan çağırarak.
(BİAİ.605:Söğüt,
Tuzaklı-Bilecik)

isi Ucu yanmış odun.

(DS.2556:Bilecik)

isiyel Sam rüzgarı.

(DS.2556:Samrı,
Söğüt-Bilecik)

iskirmek Köpeği

ısırması için kışkırtmak. (DS.2558: Pazarcık,Bozüyük-Bilecik)

islim İpek kozasını

kurutmak için konulan fırın.
(BİAİ.516:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

isot [1] Kırmızı biber.
(DS.2558:Söğüt-Bilecik)

isot [2] Havuç. (DS.2559:
İnönü,Söğüt-Bilecik)

issot Havuç. (DS.2559:
Söğüt-Bilecik)

iş gavi İpek böceğinin
büyüme dönemi.
(BİAİ.515:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

ispirto Kibrit. (DS.2559:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

isran Hamur teknesini
sıyırmaya ya da saç
üzerinde pişen ekmeği
çevirmeye yarayan
araç. (DS.2560:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

issi Yakıcı ve bunaltıcı
sıcak, ısı.
(DS.2560:Bilecik)

istiv İstif, eşya veya
başka nesnelere
düzgün bir biçimde
üst üste konulmasıyla

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

oluşan yığın. (BİAİ.
729:Osmaneli,Ağlan-
Bilecik)

iş İç, dahil, dış karşıtı.
(BİAİ.456:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

işey Şey, nesne, madde.
(BİAİ.752:Yenipazar,
Selim-Bilecik)

işmek İçmek, bir sıvıyı
ağza alıp yutmak.
(BİAİ.703:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik;
SİVKAA:Geçitli-Bilecik)

iştirak olmak Katılmak,
bir topluluğa girmek,
iştirak etmek. (BİAİ.
574:Deresakarı,
Bilecik-Bilecik)

i:tiyac İhtiyaç,
gereksinim.
(BİAİ.692:Gölpazarı,
Büyükbelen-Bilecik)

itiz Terbiyesiz. (DS.2570:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

ivmek acele etmek.
(DS.2573:Söğüt-Bilecik)

iynedennik İğneyi
batırarak saklamaya
yarayan sünger. (BİAİ.
712:Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)

iyney Dikiş dikmeye
yarayan, ucu sivri, bir
ucunda iplik geçecek
deliği bulunan çelik
araç, iğne. (BİAİ.699:
Gölpazarı, Üzümlü-
Bilecik)

iyrek Gündüz
hayvanların yatırıldığı
yer. (DS.2576:
Pazarcık, Bozüyük-
Bilecik)

izbent Satışlarda
beğenilmeyerek
satılamayan, zayıf
hastalıklı, sürüden
ayır edilmiş koyun vb.
hayvanlar. (DS.2576:
Borcak, Söğüt-Bilecik)

izinleme Resmî nikah.
(BİAİ.573:Deresakarı-
Bilecik)

K

kabak Alın. (DS.
2579:Bilecik)

kabarcıklı İri damlalı
yağmur. (DS.2582:
Söğüt-Bilecik)

kabin Kürk, gocuk,
yağmurluk. (DS.
2583:Gölpazarı-Bilecik)

kabran Arıkovanı.
(DS.2585:Bilecik)

kadi Yenge. (DS.2592:
Pazarlık,Bozüyük;
Söğüt-Bilecik)

kafa kağıdı Nüfus
cüzdanı. (DS.2591:
Gölpazarı-Bilecik)

kahet Kağıt, türlü
bitkisel maddeden
yapılan, yazı yazmaya,
baskı yapmaya, bir şey
sarmaya yarayan
kuru, ince yaprak.
(BİAİ.714:Osmaneli,
Yeşilçimen-Bilecik)

kak Meyve kurusu.
(DS.2600:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

kakırdak Eritilmiş iç
yağı ya da kuyruk
yağından kalan posa.
(DS.2604:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

kakışmak Karşılıklı söz
direnisinde bulunmak,
iddia etmek.
(BYSD-Bilecik)

kaklıç Taş oyuğu.
(DS.2605:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

kaklık Taş, ağaç
oyukları ve içindeki su
birikintisi. (DS.
2605:Samrı,Akköy,
Ahırköy,Söğüt-Bilecik)

kalafat Kılık, giyim.
(DS.2608:Pazarlık,
Bozüyük-Bilecik)

kambaz Kurnaz, oyuncu adam. (DS.2615: *Akköy, Söğüt-Bilecik*)

kapaltı Evin girişindeki boş alan. (BİAİ.712: *Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik*)

kaplıç Kaplumbağa. Kaplumbağalardan, çok sert ve kemiksi bir kabuk içinde yaşayan, ağır ağır yürüyen, dört ayaklı, sürüngen hayvan (*Testudo*). (DS.2636: *Çalkara, Söğüt-Bilecik*)

kaptan Kaftan, çoğu ipekten yapılan, bir çeşit uzun, süslü üst giysisi. (BİAİ.573: *Bilecik, Deresakarı-Bilecik*)

karagöz Börülce. Fasulyeye benzer bir bitki (*Vigna sinensis*). (DS.2644: *Ağlan, Osmaneli-Bilecik*)

karakılıçık Kılıçıkları siyah olan kırmızı ya da beyaz sert taneli buğday. (DS.2647: *Bilecik*)

kargın Suların çoğalarak taşmış, kabarmış durumu. (DS.2660: *Söğüt-Bilecik*)

kasan İnce samanlı, cılız buğday. (DS.2674: *Zeyve, Söğüt-Bilecik*)

kaş [1] Bağ ve bahçelerde toprak yığarak yapılan sınır, set. (DS.2678: *Bilecik*)

kaş [2] Ocağın kemeri. *Ocağa kaş çevirmek her ustanın işi değildir.* (DS.2678: *Bozüyük-Bilecik*)

kaşık çalımı Ortalığı kararmaya başladığı, akşam yemeği zamanı. (DS.2680: *Zeyve, Söğüt-Bilecik*)

ka:t Kağıt, yazı yazmaya, baskı yapmaya, bir şey sarmaya yarayan kuru, ince yaprak. (BİAİ.659:Gölpazarı, Kuşçaören-Bilecik)

kava Kafa, insan başı, ser. (BİAİ.748: Osmaneli,Hisarcık-Bilecik)

kavız Tahıl kabuğu, kapçık. (DS.2690: Harman,Söğüt-Bilecik)

kavil Dügün için söz almak. (BİAİ.545: Söğüt,Küre-Bilecik)

kavrama Küçük el orağı. (DS.2691:Tozman, Akköy,Söğüt-Bilecik)

ka:ya Kâhya, konak, çiftlik vb. Yerlerde türlü işleri yapmakla görevli kimse. (BİAİ.677:Gölpazarı,Bayat-Bilecik)

ka:ye Kâhya, konak, çiftlik vb. Yerlerde

türlü işleri yapmakla görevli kimse. (BİAİ.533:İnhisar,Tozman-Bilecik)

kaynaşık Yosma, oynak kadın. (DS.2705:Söğüt; Hisarcık-Bilecik)

kayrak Taşlı, kumlu, ekime elverişli olmayan toprak. (DS.2707:Söğüt-Bilecik)

kayran Taşlı, kumlu, ekime elverişli olmayan toprak. (DS.2707:Bilecik)

kazıcak Tekneden hamur kazımaya yarayan demir araç. (DS.2710:Söğüt-Bilecik)

kazıl Kıldan bükülmüş çuval dikmekte kullanılan ip, sicim. (DS.2713:Gölpazarı-Bilecik)

kefeleşmek Oynaşmak. (DS.2720:Söğüt-Bilecik)

keheç Kekeme, peltek.
(DS.2723:Söğüt-Bilecik)

kekir Bir saç kesme
şekli. (BİAİ.704:
Gölpazarı, Üzümlü-
Bilecik)

kelem Turpgillerden
geniş ve kalınca kat
kat yaprakları olan,
birçok türü olan bitki,
lahana. (BİAİ.538:
Söğüt, Çaltı-Bilecik;
DS.2728:Bilecik)

keleme [1] Sürülmeden
bırakılmış tarla. (DS.
2728:Gölpazarı-Bilecik)

keleme [2] Bakımsız
bahçe ya da bağ çayır
yeşillik alan. (DS.2728:
Bilecik)

kelemne Sürülmeden
bırakılmış tarla;
bakımsız bahçe yada
bağ çayır yeşillik alan.
İşlenmeyen toprak.
(DS.2728:Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik;BİAİ.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

594:Söğüt,Hamitabat-
Bilecik)

keleş Güzel, yakışıklı
(insan). (DS.2731:
Gölpazarı-Bilecik)

keleve [1] İpeği yaşken
çekmek. (BİAİ.663:
Osmaneli,Medetli-
Bilecik)

keleve [2] İplik çilesi.
(DS.2729:Tuzaklı,
Söğüt-Bilecik)

keleve [3] Kuyu çıkırığı
(DS.2732:Pazarcık,
Bozüyük;Bilecik)

kelkeli Hindi,
tavukgillerden eti için
yetiştirilen bir kümes
hayvanı. (BİAİ.582:
Deresakarı-Bilecik)

kemreşmek Güreşmek.
(DS.2741:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

keneke Teneke,
yumuşak çelikten
yapılmış üzeri kalay
kaplı ince sac. (BİAİ.

634:Söğüt,Dudaş-
Bilecik)

ke:ni Kişilerin öz
varlığını anlatmaya
yarayan dönüşlülük
zamiri, kendi. (BİAİ.
600:Söğüt,Borcak-
Bilecik;SİVKAA:
Hamitabat-Bilecik)

kepir Verimsiz, kıraç
toprak (DS.2749:
Borcak,Söğüt-Bilecik)

kerevet İpek böceği
yetiştirmek için evlere
asılan tabla. (BİAİ.515:
İnhisar,Hisarcık-
Bilecik)

keri Sonra, daha ileri bir
zamanda, müteakiben.
(BİAİ.516:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

keriş Havuç.
Maydanozgillerden,
koni biçimindeki etli
kökü için sebze olarak
yetiştirilen, iki yıllık
otsu bir kültür bitkisi,
yeregeçen (*Daucus*

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

carota). (DS.2755:
Bilecik)

kerkencek Delice de
denilen yırtıcı bir kuş
(DS.2756:Kasımlar,
Gölpazarı-Bilecik)

kerti Bayat (ekmek, et
için). (DS.2758:
Söğüt-Bilecik)

kertil İnişli yokuşlu yol
(DS.2758:Söğüt-Bilecik)

kesad olmak Nitelik ve
nicelik bakımından
eksik olmak, az olmak.
(BİAİ.749:Osmaneli,
Hisarcık-Bilecik)

kese: Tahta, ağaç
yontmaya ve çivi
çakmaya yarayan, kısa
saplı, bir yanı keskin
ağızlı çelik araç, keser.
(BİAİ.668:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

keseyin Belin yada
çapanın çıkardığı
sıkışmış kuru, iri
toprak parçası

(DS.2762: *Dodurga*,
Bozüyük-Bilecik)

kesik Bağları ayıran çit.
(DS.2764: *Söğüt-Bilecik*)

kesme Kaba, yumuşak
taş. (DS.2766: *Akkuş*,
Söğüt-Bilecik)

kesmik [1] Bir makarna
türü. (BİAİ.713:
*Osmaneli, Çerkeşli-
Bilecik*)

kesmik [2] Buğday
saplarının
boğumlarına verilen
isim. (BYSD-*Bilecik*)

kesve:mek Kesivermek,
ansızın kesmek.
(BİAİ.651: *Gölpazarı*,
Arcaklar-Bilecik)

keş Sert peynir.
(BİAİ.692: *Gölpazarı*,
Büyükbelen-Bilecik)

keşir Havuç.
Maydanozgillerden,
koni biçimindeki etli
kökü için sebze olarak
yetiştirilen, iki yıllık

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

otsu bir kültür bitkisi,
yeregeçen (*Daucus
carota*). (DS.2772:
Namrı, Söğüt; Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

keşiv olmak Dikkatli
olmak, dikkat etmek,
dikkat göstermek.
(BİAİ.539: *Söğüt*,
Çaltı-Bilecik)

keşkil Çam ağacından
yapılmış su taşı.
(DS.2773: *Bilecik*)

ketez Sandık çevresine
çakılan 1-3 cm eninde
demir çember.
(DS.2775: *Gümele*,
Söğüt-Bilecik)

ketez başı Bir işin, bir
şeyin sona ereceği yer.
(DS.2784:
Narludere-Bilecik)

kevin Kefen, ölünün
gömülmeden önce
sarıldığı beyaz bez.
(BİAİ.514: *İnhisar*,
Hisarcık-Bilecik)

kıfı Şaka, eğlence, alay.

(DS.2789:Bozüyük;
Gölpazarı;Pazaryeri-
Bilecik)

kığıştak Sinir

hastalığının
iyileştirilmesinde
kullanılan,
kaynatılarak suyu
içilen bir çeşit bitki.
(DS.2791:Söğüt ve
Köyleri-Bilecik)

kılınmak Bir işe istekle

başlamak, bir şey
yapmak isteği
göstermek. (DS.
2800:Yeniköy,
Küplü-Bilecik)

kımit Zayıf, kuru, etsiz.

(hayvan ya da insan)
(DS.2617:Söğüt ve
Köyleri-Bilecik)

kımpaça Ağsız kadın

donu. (DS.2804:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

kındırmak Kandırmak,

inandırmak. (DS.2811:
İnhisar,Söğüt-Bilecik)

kınıkmak [1] Usanmak,

fazla doymak, bıkmak.
(DS.2812:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

kınıkmak [2] Ağaçları

aşılama. (DS.2812:
Gümele,Söğüt-Bilecik)

kınnaçlama Yanlama,

meyilli (kesmek için).
Bir ağacın kınnaçlama
kesilmesi. (DS.2812:
Gölpazarı-Bilecik)

kıntır [1] Keçi kılından,

dokuma kumaştan
yapılmış don, şalvar.
(DS.2795:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

kıntır [2] Cimri, pinti.

(DS.2805:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

kıpra İki kulplu testi.

(DS.2815:Söğüt-Bilecik)

kıral Üzüm asmaı. (DS.

2815:Bozüyük-Bilecik)

kıran Dağ tepesindeki ağaçsız, çıplak düzlük. (DS.2816:Hamitabat, Söğüt-Bilecik)

kırvat Kağrı tekerleklerinin üstüne oturtulan kağrı iskeleti, kağrı. (DS.2818:Samrı, Söğüt-Bilecik)

kırçıl Kış günlerinde insanların sakal ve bıyığı, hayvanların tüyleri, bitkilerin yaprak ve dalları üzerinde olan buz. (DS.2819:Ahırköy, Söğüt-Bilecik)

kırçımak İnce ince yağmur yağmak, çiselemek. (DS.2819: Dudaş,Söğüt;Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

kırçıman Tutucu, yabani, görgüsü olmayan kaba ve hoyrat kimse. (BİAİ.632:Söğüt, Zemizeme-Bilecik)

kırık İbrik. (DS.2825: Bozüyük-Bilecik)

kırlangıç Öküz arabasında arka dingil ve tekerlekleri özeğe bağlayan çatal ağaç. (DS.2832:Çukurhisar, Söğüt;Hisarcık, Osmaneli-Bilecik)

kırklık Davar kırkılan makas. (DS.2831: Dodurga,Bozüyük; Çaltı-Bilecik)

kırnak Ağaçsız, çıplak ve taşlık tepeler. (DS.2835:Esnemez, Söğüt-Bilecik)

kırtık Şakaya gelmeyen. (kimse) (DS.2838: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

kısalkı Gelinin arkadaşları, türkücüleri. (Kısalkılar kız hamamına gidiyorlar.) (DS.2840: Dodurga,Bozüyük-Bilecik;BİAİ.483:

*Bozüyük, Dodurga-
Bilecik)*

kısık İki dağ ve tepe
arasındaki dar geçit,
boğaz. (DS.2841:
*Tuzluca, İnönü,
Bozüyük-Bilecik)*

kıskaç Demircilerin
kızgın demiri
tuttukları maşa gibi
bir araç.
(DS.2843:Bilecik)

kışkil Yağ ve bal gibi
yiyeceklerin
konulduğu teneke
kutu. (DS.2847:
Zeyve, Söğüt-Bilecik)

kıtsildi Dara dar,
kılpayı, ucu ucuna:
Tirene kıtsildi yetiştı.
(DS.2850:Küplü-
Bilecik)

kıvandırmak
Sevindirmek, mutlu
etmek. (DS.2850:
*Pazarcık, Bozüyük-
Bilecik)*

kıyak Güzel, biçimli,
yakışıklı, düzgün
giyimli. (DS.2855:
*Selimköyü, Gölpaazarı-
Bilecik)*

kıyılık Çoban abası
(DS.2857:Bilecik)

kıyırlı Girintili çıkıntılı.
(DS.2857:Dudaş,
Söğüt-Bilecik)

kıyran toprak Taşlı,
kumlu, ekime elverişli
olmayan toprak.
(DS.2707:Namrı,
Söğüt-Bilecik)

kızan Dişi köpek, kedi,
kurt vb. hayvanların
çiftleşmek isteği
gösterdikleri durum ya
da zaman. (DS.2862:
Zeyve, Söğüt-Bilecik)

kızılca Gırtlak, yemek
borusu. (DS.2867:
Namrun, Söğüt-Bilecik)

kiçen Geçen, bir önceki.
(BİAİ.465:Bozüyük,
Günyarık-Bilecik)

kilden Bakır, çinko, tunç ya da topraktan yapılmış tek kulplu su kabı: *Çocuk kildeni düşürdü. (DS.2872: Ahırköy, Söğüt-Bilecik)*

kile Genellikle tahıl ölçmede kullanılan belirli hacimdeki kap, ölçek. *(BİAİ.591:Söğüt, Küre-Bilecik; SİVCAA: Küre-Bilecik)*

killenmek Kirlenmek, kirli duruma gelmek, pislenmek. *(BİAİ.509: İnhisar, Koyunlu-Bilecik)*

killik Yeldirme. Kadınların çarşaf yerine kullandıkları, başörtüsü ile birlikte giyilen hafif üstlük, kirlilik. *(DS.2873: Bilecik; BİAİ.539: Söğüt, Çaltı)*

kip Uygun, tıpatıp gelen. *(DS.2874:Bilecik)*

kiriş Bez dokumaya yarayan alet. *(BİAİ.663:Osmaneli, Medetli-Bilecik)*

kirlilik Yeldirme, ferace, çarşaf. Kadınların çarşaf yerine kullandıkları, başörtüsü ile birlikte giyilen hafif üstlük. *(BİAİ.664:Osmaneli, Medetli-Bilecik; DS.2881: Dodurga, Pazarcık, Bozüyük; Akköy, Söğüt-Bilecik)*

kirlit Dokumacılıkta atkı ipliğini sıkıştırmak için kullanılan, demirden ya da ağaçtan yapılmış dişli araç. *(DS.2880: Bilecik)*

kirmen Elde yün eğirmeye yarayan araç *(DS.2881: Ericek, Bozüyük-Bilecik)*

kirt Sağlam, dayanıklı *(DS.2875: Oluklu, Söğüt-Bilecik)*

kirtelmiş Sertleşmiş.

(DS.2883:Tuzaklı,
Sögüt-Bilecik)

kirteşmek Karın

yağışından sonra
katılaşması. (BİAİ.
662:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

kirtiş Eğri olan şey.

(DS.2884:Gümele,
Sögüt-Bilecik)

kirtlenbiç Çitlembik.

Kara ağaçgillerden,
düz kabuklu, kerestesi
sert ve dayanıklı bir
ağaç, çıtlık, menengiç
(*Celtis australis*) ve bu
ağacın mercimekten
büyük, yuvarlak,
buruk lezzette
meyvesi.
(BYSD-Bilecik)

kitap galbi Kur'an-ı

Kerim, Müslümanlığın
temel kitabı. (BİAİ.755:
Yenipazar,Kümbet-
Bilecik)

kobat Görünüşü

biçimsiz, kaba,
kullanışsız eşya.
(DS.2891:Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

kobak Palamut ağacının

ya da karaçalının
yemişi. (DS.2890:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

koca kuşluk Öğleye

yakın olan zaman.
(DS.2893:Ahırköy,
Sögüt-Bilecik)

koç boynuzu Kadın

çorabında kullanılan
bir nakış motifi. (DS.
2895:Bozüyük-Bilecik)

koçmak Cinsel ilişkide

bulunmak. (DS.2896:
Bilecik)

kodik Eşek yavrusu,

sıpa. (DS.2897:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

ko:fer Kuaför, kadın ya

da erkek berberi.

(BİAİ.605:Sögüt,
Tuzaklı-Bilecik)

kokone buğday Çok tane veren bir çeşit buğday. (DS.2907: Kayınlar, Gölpazarı-Bilecik)

komit Komik, gülme duygusu uyandıran, güldürücü. (BİAİ.558: Deresakarı-Bilecik)

kon Soba (DS.2915: Bozüyük-Bilecik)

kona Hamur tahtası, sofrası. *Konayı getir de yufka açalım.* (DS.2915:Pazarcık, Bozüyük-Bilecik)

kopuşmak Koşuşmak, seğirtmek. (DS.2923: Pazarcık, Bozüyük-Bilecik)

korban Çam ağacının içi oyularak yapılan bir çeşit kovan. (DS.2925: Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

korluk Mangal.
(DS.2927:Pazarcık, Bozüyük-Bilecik)

kosa Tırpan, bir çeşit uzun saplı orak.
(DS.2931:Kurşunlu, Gölpazarı-Bilecik)

kosalmak Gururlanmak, övünmek. (DS.2900: Dudaş, Sögüt-Bilecik)

kosmak Çalımlı, iyi giyinmiş, güzel yakışıklı. (DS.2932: Gölpazarı-Bilecik)

kospak Çalımlı, iyi giyinmiş, güzel yakışıklı. (DS.2932: Gölpazarı-Bilecik)

kostak [1] Çalımlı, iyi giyinmiş, güzel yakışıklı. (DS.2932: Hamitabat, Sögüt; Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

kostak [2] Yiğit, kabadayı, yürekli.

(DS.2933: *Dodurga*,
Bozüyük-Bilecik)

kostor Kanda ve büyük ölçüde ödde bulunan, besinlerle alınan sterol, kolesterol. (BİAİ.694: *Gölpazarı*, *Kasımlar-Bilecik*)

kota Manda yavrusu, malak. (DS.2936: *Çukurhisar*, *Söğüt*; *Pazarcık*, *Bozüyük-Bilecik*)

kotak Erkek kedi. (DS.2936: *Pazarcık*, *Bozüyük-Bilecik*)

kotarmak Bir kaptan başka bir kaba yemek boşaltmak, yemeği kaplara dağıtmak. (DS.2937: *Kurşunlu*, *Gölpazarı-Bilecik*)

kov geçmek Arkadan çekiştirmek, dedikodu etmek. (DS.2903: *Söğüt-Bilecik*)

koyalık Sazlık yer. (DS.2939: *Büyükyenice*, *Osmaneli-Bilecik*)

kovsak [1] Eskimiş, yıkılmak üzere olan (*yapı*). (DS.2941: *İnhisar*, *Söğüt-Bilecik*)

kovsak [2] Duvarlarda yıkıntıdan, eskilikten oluşan aralık, açıklık. (DS.2941: *İnhisar*, *Söğüt-Bilecik*)

kovsak [3] Ağaç kovuğu. (DS.2941: *İnhisar*, *Söğüt-Bilecik*)

koyför Kuaför, kadın ya da erkek berberi. (BİAİ.483: *Bozüyük*, *Dodurga-Bilecik*)

köfter Üzüm şırasıyla nişasta kaynatılarak yapılan ve dilim dilim kesilerek kurutulan bir çeşit tatlı, pestil. (DS.2950: *Borcak*, *Söğüt-Bilecik*)

kölge Gölge. Saydam olmayan bir cisim tarafından ışığın engellenmesiyle ışıklı yerde oluşan karanlık. (SÍVKAA:Tuzaklı-Bilecik)

kömüş Manda. (DS.2958:Yenipazar, Gölpazarı;Bozüyük-Bilecik)

köpen Çocukların altına bağlanan bez. (BİAİ.713:Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik)

köpük getmek
Köpüklenmek, üstü köpük bağlamak. (BİAİ.719:Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

körepe Diken, çalı kesmeye yarayan yarım ay biçiminde küçük balta, keski. (DS.3045:Akköy, Söğüt-Bilecik)

kösnük Çiftleşmek isteyen at, eşek vb

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

hayvan. (DS.2976: Zeyve,Söğüt-Bilecik)

kösülmek Yorulmak, gücünü kaybetmek (DS.2978:Zeyve, Söğüt-Bilecik;BİAİ.662:Osmaneli, Medetli-Bilecik)

köv Köy, halkının yaşamı aşağı yukarı tümüyle toprağa bağlı olan yerleşim birimi. (BİAİ.456:Bozüyük, Bozalan-Bilecik; SÍVKAA:Geçitli-Bilecik)

kukkulav Baykuş. (DS.2994:Dudaş, Söğüt-Bilecik)

kukmiyav Baykuş, yırtıcı gece kuşlarının genel adı. (BİAİ.582: Deresakarı-Bilecik)

kukumav Baykuş. (DS.2993:Gölpazarı-Bilecik)

kuldur Fıtlıklı kimse. (DS.2996:Söğüt-Bilecik)

kulü Hindi. (DS.2996:
Sögüt-Bilecik)

kumlamak Hayvanlar
doğurmak. (DS.3003:
İncirli-Bilecik)

kumtan Komutan, bir
asker topluluğunun
başı, kumandan.
(BİAİ.702:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

kupay Av köpeği, ava
yardımcılık etmeye
alıştırılmış köpek.
(BİAİ.543:Sögüt,
Hamitabat-Bilecik;
SİVKAA:Hamitabat-
Bilecik)

kurdukmak Sürüye kurt
girmek. (DS.3007:
Bozüyük-Bilecik)

kurumatan Karacı, kara
süren. (DS.3013:
Gölpazarı-Bilecik)

kutnü Bir elbise ismi.
(BİAİ.747:Osmaneli,
Boyunkaya-Bilecik)

kuvanmak [1]

Sevinmek.
(DS.2850:Bilecik)

kuvanmak [2]

Güvenmek. (DS.
2850:Sögüt-Bilecik)

kuyrukölüsü Akrep. (DS.
3022:Gölpazarı-Bilecik)

kübür Gübre, toprağın
verimini artırmak için
toprağa dökülen her
türlü hayvan dışkısı,
kimyasal veya bitkisel
madde. (BİAİ.534:
İnhisar,Tozman-
Bilecik;SİVKAA:
Yakacık-Bilecik)

küfür küfür Toprağın
yumuşak hali için
kullanılan bir ünlem.
(BİAİ.752:Yenipazar,
Selim-Bilecik)

kül demiri Ateş küreği:
İstediginiz kül demirini
getirdim. (DS.3028:
Zeyve,Sögüt-Bilecik)

külçe [1] İçine yumurta konulan küçük ekmek. (BİAİ.714: *Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik*)

külçe [2] Saç ya da taş üzerinde pişirilen bazlama gibi ufak ekmek. (DS.3034: *Karaağaç, Gölpazarı-Bilecik*)

külotlu pantul Bir pantolon çeşidi. (BİAİ.685: *Gölpazarı, Çengeller-Bilecik*)

külür Külde, tepside, saçta pişen, mayasız çörek, mısır ekmeği. (DS.3034: *Bozüyük-Bilecik*)

kümelez Kimi yerleri aşınmış aşık kemiği. (DS.3035: *Dodurga, Bozüyük-Bilecik*)

kümük Ucu kalın, kırık, küt: *Kümük uçlu kalem*. (DS.3036: *İnönü, Söğüt-Bilecik*)

küne İpek böceğinin yetiştirildiği alan. (BİAİ.515: *İnhisar, Hisarcık-Bilecik*)

künge Toz, çöp, süprüntü: *Bu oda çok künge*. (BİAİ.748: *Osmaneli, Hisarcık-Bilecik; DS.3038: İnönü, Söğüt-Bilecik*)

küngüre Baca. (DS.3039: *Çaltı, Söğüt-Bilecik*)

küpecik Küpün küçüğü, küçük küp. (BYSD-Bilecik)

kürt Kuytu yerlere
toplanmış kar ya da
kum yığını (DS.3048:
Dudaş,Sögüt-Bilecik)

küsnek Çiftleşmek
isteyen at, eşek vb
hayvan. (DS.2976:
Gölpazarı-Bilecik)

küt Kötürüm, sakat
(DS.3053:*Gümele,*
Sögüt-Bilecik)

kütdek Küt diye. (BİAİ.
622:*Sögüt,Çaltı-Bilecik*)

L

lakma Pamuklu, uzun kadın yeleği. (DS.3061: *Bozüyük-Bilecik*)

lala Çocuğun, eğitim, öğretim ve gözetimi ile ilgilenen emektar vazifeli. (SİVCAA: *Geçitli-Bilecik*)

lambay Lamba, içindeki teller akkor durumuna geçerek ışık veren alet. (BİAİ.755: *Yenipazar, Kümbet-Bilecik*)

lan Ey, ulan anlamında kabaca seslenme ünlemi. (DS.3063: *Büyükyence-Bilecik*)

langaroz Geveze. (DS.3064: *Söğüt, Bilecik*)

lapak Oyunda önceden kararlaştırılan sayıya gelindiğinde söylenen sözcük, kama. (DS.3065: *Osmaneli-Bilecik*)

lapak oyunu Topu duvara vurup düşürmeden yüze kadar sayarak oynanan oyun. (DS.3066: *Osmaneli, Bilecik*)

laport Rapor, herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma sonucunu veya tespit edilenleri bildiren yazı, yazanak. (BİAİ.702: *Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik*)

lav olmak Dağıtılmak, dağıtma işi yapılmak, tevzi edilmek. (BİAİ.768: *Pazaryeri, Merkez-Bilecik*)

lavasa Lohusa, kadınlarda doğumdan sonraki altı haftayı kapsayan süreç. (BİAİ.729: *Osmaneli, Ağlan-Bilecik*)

laylon Naylon, dayanıklı ve esnek döküm maddesi. (BİAİ.692: Gölpaazarı, Büyükbelen-Bilecik)

lemon Sarı renkli, kabuğu kokulu, suyu ekşi meyve, limon. (BİAİ.707: Gölpaazarı, Üzümlü-Bilecik)

lepik Çocukların oyunda kullandıkları düz, yuvarlak ve yassı taş. (DS.3074: Osmaneli-Bilecik)

leşbe:lik Rençberlik, toplayıcılık ve avcılıktan geliştiği sanılan, genellikle hayvancılıkla birlikte yapılan ekonomi biçimi, çiftçilik. (BİAİ.481: Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

leylekgaga Uzun yapraklarının uçları kuruduktan sonra kıvrılarak leylek gagasına benzeyen

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

yabanıl bir ot. (DS.3076: Sıraca, Söğüt-Bilecik)

limon çekirdei Bir oya ismi. (BİAİ.731: Osmaneli, Ağlan-Bilecik)

loga Kuluçka. (DS.3083: Küplü-Bilecik)

lom atmak Çok konuşarak konuğu uykusuz bırakmak. (DS.3086: Başköy, Küplü-Bilecik)

löbet Nöbet, sıra ile yapılan görev, iş. (BİAİ.763: Pazaryeri, Küçükelmalı-Bilecik)

löblebi otu Bir ot ismi. (BİAİ.731: Osmaneli, Ağlan-Bilecik)

lök [1] Çevresi toprakla yükseltilmiş tarla parçası, evlek. (DS.3090: Bilecik)

lök [2] Kireç, zeytinyağı, pamuk, yumurta

akının
 karıştırılmasından
 elde edilen, kırık,
 çatlak çanak,
 çömlükleri, künkleri
 birleştirmekte
 kullanılan macun.
 (DS.3090:Sögüt-Bilecik)

löküs Tüple çalışan bir
 aydınlatma aracı,
 lüks. (BİAİ.532:İnhisar,
 Çayköy-Bilecik;BİAİ.
 668:Gölpazarı,
 Çukurören-Bilecik)

lüle Pipo, ucundaki lüle
 içine tütün konulan ve
 yakılarak dumanı
 çekilen kısa, çubuk
 biçimindeki tütün
 içme aracı. (BİAİ.757:
 Yenipazar,Kümbet-
 Bilecik)

M

ma:bbet Muhabbet,
karşılıklı dostça
konuşma, yârenlik.
(BİAİ.703:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

ma:cır Muhacir, kendi
ülkesinden ayrılarak
yerleşmek için başka
ülkeye giden, göçmen.
(BİAİ.457:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

ma:cur Muhacir, kendi
ülkesinden ayrılarak
yerleşmek için başka
ülkeye giden, göçmen.
(BİAİ.648:Vezirhan,
Kayabeli-Bilecik)

madrır Ürün kaldırma
zamanı sap, gübre
taşımaya yarayan iki
tekerlekli araba.
(DS.3103:Hisarcık,
Osmaneli-Bilecik)

ma:fitmek Mahvetmek,
bozup işe yaramaz
duruma getirmek.

(BİAİ.628:Söğüt, Çaltı-
Bilecik)

mahtı Mantı, içine
kıyma konularak
küçük bohçalar
biçiminde dürülen
hamur parçaları.
(BİAİ.658:Gölpazarı,
Kuşçaören-Bilecik)

ma:kak Muhakkak,
doğruluğu kesin
olarak bilinen,
gerçekliği kesinleşmiş.
(BİAİ.562:Söğüt,
Hamitabat-Bilecik)

maktu Makbul, kabul
edilen, beğenilen, hoş
karşılanan. (BİAİ.650:
Gölpazarı, Arıcaklar-
Bilecik)

mal Duygu ve hareket
yeteneği olan,
içgüdüleriyle hareket
eden canlı, hayvan.
(BİAİ.468:Bozüyük,
Delielmacık-Bilecik)

mala Mısır. (DS.3108:
Tuzaklı,Sögüt-Bilecik)

malak Manda yavrusu.
(DS.3109:Pazarcık-
Bilecik)

malay Mısır ekmeği.
(DS.3112:Kasımpaşa,
Bozüyük-Bilecik)

malık İnce çam ağacı.
(DS.3114:Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

maltak Kuzunun
boynuna takılan
tasma. (DS.3115:
Osmaneli-Bilecik)

mamak Genellikle gül
goncası. (DS.3116:
Gölpazarı-Bilecik)

mambarak Çatıya
çıkmak için tavana
yapılan küçük kapak.
(DS.3116:Bilecik)

mambırak Mambarak.
(DS.3116:Bilecik)

ma:na Bahane, bir şeyin
gerçek sebebi

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

gizlenerek ileri sürülen
uydurma sebep. (BİAİ.
463:Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

manav Yerli halk.
(DS.3118:Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

mancılık İpek işlemekte
kullanılan bir alet.
(BİAİ.691:Gölpazarı,
Büyükbelen-Bilecik)

mancılık örtmesi İpek
başörtü. (BİAİ.527:
İnhisar,Çayköy-Bilecik)

manculuk İpek
işlemekte kullanılan
bir alet. (BİAİ.527:
İnhisar,Çayköy-Bilecik)

mancunuk İpek
işlemekte kullanılan
bir alet. (BİAİ.614:
Sögüt,Tuzaklı-Bilecik)

mancımak Çürümek,
kimyasal değişikliğe
uyrayıp bozulup
dağılmak. (BİAİ.662:

*Osmaneli, Medetli-
Bilecik)*

mandal Demir ya da tahtadan yapılmış kapı sürgüsü. (DS.3120:Tuzaklı, Söğüt-Bilecik)

mani Her zaman, sürekli olarak. (DS.3124: Hisarcık, Osmaneli-Bilecik)

ma:ni atmak Mani söylemek. (BİAİ.573: Deresakarı-Bilecik)

manipla Maniple, telgraf işaretlerini göndermek için bir devredeki akımı kesmekte veya yeniden vermekte kullanılan araç. (BİAİ.763:Pazaryeri, Küçükkelmalı-Bilecik)

manta İçinde zehirlileri de bulunan silindir bir gövde ve üst tarafı şapka biçiminde olan ilkel bitkilerin genel

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

adı, mantar. (BİAİ.611: Söğüt, Geçitli-Bilecik)

map Değerli, saygın, geçer. (DS.3127: Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

mapıs Hapishane, cezaevi. (BİAİ.471: Bozüyük, Günyarık-Bilecik)

marhama Yüz ve hamam örtüsü. (DS.3130: Bozüyük-Bilecik)

ma:suz Mahsus, şakadan, kandırılmak için yapılan davranış. (BİAİ.770:Söğüt, Yeşilyurt-Bilecik)

maşınğa Bir soba türü. (BİAİ.486:Bozüyük, Dodurga-Bilecik)

matufa Şişman. (DS.3138:Bozüyük-Bilecik)

mayafa Tembel. (DS.3140:Bilecik)

maydonoz yapraı Bir oya ismi. (BİAİ.731: *Osmaneli,Ağlan-Bilecik*)

mayış Maaş, aylık. (BİAİ.505:*İnhisar, Samrı-Bilecik*)

maymalamak Kararsızlığa düşmek, afallamak. (DS.3143:*Bilecik*)

maymaşak Beceriksiz, sersem, şaşkın. (DS.3143:*Bilecik*)

maymuncuk Dört tekerlekli arabalarda, ön tekerleğin üzerindeki yastığın üstüne konulan ağaç. (DS.3143:*Çukurhisar, Söğüt-Bilecik*)

ma:za Depo, kiler. (BİAİ.457:*Bozüyük, Bozalan-Bilecik*)

mazık Camdan ya da taştan yapılmış bilye. (DS.3146:*Bilecik*)

ma:zur Mağdur. Haksızlığa uğramış (*kimse*), kıygın. (BİAİ.595:*Söğüt,Hamitabat-Bilecik*)

meci Parasız iş gören kimse. (DS.3148: *Pazarcık-Bilecik*)

mecilis Meclis. Bir konuyu konuşmak veya görüşmek için bir araya gelmiş kimseler topluluğu. (BİAİ.592: *Söğüt,Hamitabat-Bilecik*)

mefat Vefat. (BİAİ.682: *Gölpazarı,Çengeller-Bilecik*)

meh Al, buyur. (DS.3147:*Abbaslık-Bilecik*)

mehele Mahalle. (BİAİ.692:*Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik*)

meka: Bir ot ismi. (BİAİ.731:*Osmaneli,Ağlan-Bilecik*)

mekdap Mektep, okul.
(BİAİ.656:Osmaneli,
Soğucakpınar-Bilecik)

memlekit Memleket.
(BİAİ.456:Bozüyük-
Bilecik)

memlekan Memleket.
(BİAİ.457:Bozalan-
Bilecik)

me:ndis Mühendis.
(BİAİ.524:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

menmer Mermer.
Bileşiminde % 75'ten
çok kalsiyum karbonat
bulunan, genellikle
beyaz, renkli ve
damarlı da olan,
cilalanabilen,
billurlaşmış kireç taşı.
(BİAİ.607:Söğüt,
Tuzaklı-Bilecik)

merdaman Merdiven.
(SİVKAA-Bilecik)

merdeman Merdiven.
(BİAİ.518:İnhisar,
Hisarcık-Bilecik)

merdiman Merdiven.
(BİAİ.759:Yenipazar,
Yukarboğaz-Bilecik)

mesa: Mesela. (BİAİ.711:
Osmaneli,Çerkeşli-
Bilecik)

mesel Masal. (SİVKAA:
Kayabalı-Bilecik)

met Bir çocuk oyunu.
Çelik çomak oyunu.
(BİAİ.622:Söğüt,Çaltı-
Bilecik;BYSD-Bilecik)

metere Metre. (BİAİ.522:
İnhisar,Koyunlu-
Bilecik)

metire Metre. (BİAİ.701:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

metis Melez, kırma.
(Hayvanlar için
kullanılan bir niteleyici)
(BYSD-Bilecik)

meye:sem Meğerse.
(BİAİ.667:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

- meye:lim** Meğerse.
(BİAİ.710.Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)
- meye:se** Meğerse. (BİAİ.
557:Deresakarı-Bilecik)
- mıgır** Cimri, az
harcayan. (BİAİ.672:
Gölpazarı,Bayat-
Bilecik)
- mırık [1]** Çam ağacının
tohumu, kozalak.
(DS.3188:Çengeller,
Gölpazarı-Bilecik)
- mırık [2]** Tavşan
yavrusu. (DS.3187:
İnhisar,Söğüt-Bilecik)
- mırşık** Amacı belli
olmayan iş. (DS.
3190:Gümele,
Söğüt-Bilecik)
- mısırka** Hindi. (DS.
3191:Bozüyük-Bilecik)
- mısmıl [1]** İyi. Çocuğum
çok mısmıl. (DS.3192:
Kurşunlu,Gölpazarı;
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

- mısmıl [2]** Güzel.
(DS.3192:Kurşunlu,
Gölpazarı-Bilecik)
- mısmıl [3]** Sağlam.
(DS.3192:Kurşunlu,
Gölpazarı-Bilecik)
- mısmıl [4]** Adamakıllı,
tam, eksiksiz (yapılan
iş için). (DS.3191:
Bozüyük-Bilecik)
- mı:ta:** Muhtar. (BİAİ.
513.:İnhisar,Hisarcık-
Bilecik)
- mukta:** Muhtar. (BİAİ.
75:Yenipazar,Kümbet-
Bilecik)
- mu:ta:** Muhtar. (BİAİ.
702: Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)
- mu:tar** Muhtar. (BİAİ.
698:Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)
- mızganmak** İçi geçmek,
kestirmek,
uyuklamak. (DS.3195:
Tekke,Bozüyük-Bilecik)

mızgır Zayıf,
büyümemiş (*insan
ya da hayvan*).
(DS.3195:Pazarlık,
Bozüyük-Bilecik)

mızıklamak Huysuzluk
yapmak. (BİAİ.690:
Gölpazarı,Büyükbelen-
Bilecik)

mikrap Mihrap. Cami,
mescit vb. yerlerde
Kâbe yönünü
gösteren, duvarda
bulunan ve imama
ayrılmış olan oyuk
veya girintili yer.
(BİAİ.520:İnhisar,
Koyunlu-Bilecik)

misa:firpevreni
Misafirperver. (BİAİ.
546:Söğüt,Küre-Bilecik)

misirke Hindi. (DS.3191:
Pazarlık,Bozüyük-
Bilecik)

mişkat Sardunya çiçeği.
(DS.3205:Pazarlık,
Bozüyük-Bilecik)

miyan helvası Bir helva
türü. (BİAİ.756:
Yenipazar,Kümbet-
Bilecik)

mi:zan Tartı. (SİVKAA:
Küre-Bilecik)

moçuk Ucu topuzlu
değnek. (DS.3208:
Pazarlık,Bozüyük-
Bilecik)

motak Ayı yavrusu. (DS.
3212:Gölpazarı-Bilecik)

mozalak Kozalak, çam
ağacının meyvesi.
(BİAİ.500:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

möme Meme.
Yavrularını emzirmek
için, memelilerin
göğsünde türlü biçim
ve sayıda bulunan,
meme başı denilen
çıkıntıları olan organ,
bicik, emcek, emcik.
(SİVKAA:Kayabalı-
Bilecik)

muga:bele Cenaze arkasından okunan dua. (BİAİ.689: *Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik*)

mugalletlik Komiklik. (BİAİ.582: *Deresakarı-Bilecik*)

munlu Düğüne davet etme. (BİAİ.683: *Gölpazarı, Çengeller-Bilecik*)

musap kesesi Bezden dikilmiş ya da örülmüş Kur'an kılıfı. (BİAİ.712: *Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik*)

musluk Kesilmiş, yüzülmüş, temizlenmiş fakat bölünmemiş hayvan eti (*koyun vb.*). (DS.3223: *Dodurga, Bozüyük-Bilecik*)

musmul Özenli, düzgün (*yapılan iş için*). (DS.3224: *Kurşunlu, Gölpazarı-Bilecik*)

muşkuldak Topaç. Çevresine ip sarılıp birden bırakılarak veya kamçı ile vurularak döndürülen koni biçiminde ucu sivri oyuncak. (DS.3225: *Dudaş, Söğüt-Bilecik*)

muзу Engel. (DS.3228: *Söğüt-Bilecik*)

mühlüz Yoksul, parasız. (DS.3229: *Gökçesu, Yarhisar-Bilecik*)

mürdük Mercimeğin büyüğü. (DS.3230: *Gölpazarı, Bilecik*)

müşiv Çekmece. (DS.3232: *Söğüt-Bilecik*)

müvtü Müftü. İl ve ilçelerde Müslümanların din işlerine bakan görevli. (BİAİ.665: *Osmaneli, Medetli-Bilecik*)

müzmel olmak Zıyan olmak. (BİAİ.662:

*Osmaneli, Medetli-
Bilecik)*

N

nalbeki Küçük sahan.

(DS.3236: *Dodurga, Bozüyük-Bilecik*)

nalça gavı İpek

böceğinin bir dönemi.
(BİAİ.561: *İnhisar, Yakacık-Bilecik*)

nalın Takunya.

Genellikle hamam vb. ıslak tabanlı yerlerde kullanılan, yüksek ökçeli, ağaçtan yapılmış bir tür ayak giysisi, nalın. (BİAİ.610: *Söğüt, Geçitli-Bilecik; SIVKAA: Geçitli-Bilecik*)

nar çiçeği Bir oya türü.

(BİAİ.731: *Osmaneli, Ağlan-Bilecik*)

nas Nasıl. (BİAİ.530:

İnhisar, Çayköy-Bilecik)

nası Nasıl. (BİAİ.458:

Bozüyük, Bozalan-Bilecik)

naşırfa Maşrapa. Metal, toprak, plastik

vb.nden yapılmış, ağzı açık, kulplu, bardağa benzeyen, küçük kap. (BİAİ.668: *Gölpazarı, Çukurören-Bilecik*)

navıt Yahut. Bir

düşünceden cayıldığında `daha doğrusu, iyisi` anlamlarında kullanılan bir söz. (BİAİ.638: *Söğüt, Dömez-Bilecik*)

naza: Nazar. Belli

kimselerde bulunduğu inanan, kıskançlık veya hayranlıkla bakıldığında insanlara, eve, mala mülke hatta cansız nesnelere kötülük verdiğine inanan uğursuzluk, göz. (BİAİ.474: *Bozüyük, Günyarık-Bilecik*)

ne Neden. (BİAİ.465:
Bozüyük, Günyarık-
Bilecik)

nede Neden. (BİAİ.614:
Söğüt, Tuzaklı-Bilecik)

nebedir Görünmez,
kayıp. (DS.3242:
Bakraz, Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

neblen Ne bileyim.
(BİAİ.771:Söğüt,
Yeşilyurt-Bilecik)

nemazla: Seccade.
(BİAİ.712:Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)

nesi Nasıl. (BİAİ.673:
Gölpazarı, Bayat-
Bilecik)

neva:zil Bir diş hastalığı.
(BYSD-Bilecik)

neyet Niyet. (BİAİ.697:
Gölpazarı, Üzümlü-
Bilecik)

neyi Falan. (BİAİ.471:
Bozüyük, Günyarık-
Bilecik)

ni:se Neyse. (BİAİ.650:
Gölpazarı, Arıcaklar-
Bilecik)

ne:se Neyse. (BİAİ.529.:
İnhisar, Çayköy-Bilecik)

neyise Neyse. (BİAİ.457:
Bozüyük, Bozalan-
Bilecik)

nodul [1] Çivi. (BİAİ.668:
Gölpazarı, Çukurören-
Bilecik)

nodul [2] Üvendirenin
ucumdaki sivri demir.
(DS.3254:Pazarcık,
Bozüyük;Avlaklar,
Gölpazarı-Bilecik)

nofat Nohut. (BYSD-
Bilecik;BİAİ.471:
Bozüyük-Bilecik)

nohot Nohut. (BYSD-
Bilecik;BİAİ.471:
Günyarık-Bilecik)

nohusa Lohusa. Yeni
doğum yapmış kadın.
(BİAİ.742:Osmaneli,
Ericek-Bilecik)

nohut yolmak Nohut toplamak. (BİAİ.741: *Osmaneli,Ericek-Bilecik*)

nor Lor. Bir tür taze, yumuşak ve tuzsuz beyaz peynir. (BİAİ.577:*Deresakarı-Bilecik*)

nuzla Yaradılış. *Herkesin nuzlası başkadır.* (DS.3257:*Söğüt-Bilecik*)

O

obur Öbür. (BİAİ.520:
İnhisar, Koyunlu-
Bilecik)

o:ha Sığır durdurma
ünlemi. (DS.3274:
Gölpazarı-Bilecik)

oklaha Oklava. Hamur
açmakta kullanılan,
silindir biçiminde,
uzunca, ince değnek.
(BİAİ.685:Gölpazarı,
Çengeller-Bilecik)

oklahaç Oklava. Hamur
açmakta kullanılan,
silindir biçiminde,
uzunca, ince değnek.
(BİAİ.668:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik;
SİVKAA:Yakacık-
Bilecik)

oklahaşçı Oklavacı.
(BİAİ.561:İnhisar,
Yakacık-Bilecik)

oklan İnce, uzun sıruk.
(DS.3277:Osmaneli-
Bilecik)

omre Umre. Hac
mevsimi dışında
Kâbe'yi ve Mekke'nin
öbür kutsal yerlerini
ziyaret etme. (BİAİ.
545:Söğüt, Küre-Bilecik)

onarmak Bir işi özenle
yapmak, başarmak.
(DS.3283:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

onur Kibir, çalım. (DS.
3286:Pazarcık-Bilecik)

onurga Çatının en
yüksek yerini köşelere
bağlayan yatay
direkler. (DS.3286:
Söğüt-Bilecik)

oran Anlayış. (DS.3288:
Gümele, Söğüt-Bilecik)

oray Oraya. (BİAİ.465.:
Bozüyük, Günayrak)

oru Oraya. (BİAİ.462:
Bozüyük, Dodurga-
Bilecik)

oruk Orak. Yarım
 çember biçiminde
 yassı, ensiz ve keskin
 metal bir bıçakla,
 buna bağlı bir saptan
 oluşan ekin, ot vb.
 biçme aracı. (BİAİ.628:
 Söğüt, Çaltı-Bilecik)

oruzga: Rüzgar. (BİAİ.
 628:Söğüt, Çaltı-Bilecik)

ot çalgını Ağılı ot
 yiyerek hastalanan
 hayvan. (DS.3295:
 Medetli, Osmaneli-
 Bilecik)

otmak Oturmak. (BİAİ.
 462:Bozüyük, Dodurga-
 Bilecik)

oynak Diz kapağı. (BİAİ.
 465:Bozüyük, Günyarık
 -Bilecik)

Ö

ödüç Ödünç. (BİAİ.482:
Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

ögür Birbirinden
ayrılmayan, birbirine
alışkın, yakın (*insan
ya da hayvan*). (DS.
3323:Osmaneli-Bilecik)

öhmek Öpmek. (BİAİ.
514:İnhisar,Hisarçık-
Bilecik)

öl Toprağın nemi, tav.
(DS.3330:Söğüt-Bilecik)

ö:le Öyle. (SİVKAA:
Kayabalı-Bilecik)

ö:lennek Öğleyin, öğle
vakti. (BİAİ.749:
Osmaneli,Hisarçık-
Bilecik)

ölesem Öyleyse. (BİAİ.
700:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

ö:sem Öyleyse. (BİAİ.
611:Söğüt,Geçitli-
Bilecik)

ölmes tiken Bir diken
ismi. (BİAİ.732:
Osmaneli,Ağlan-
Bilecik)

ölünkörü Ocaklarda,
yakılan odunları
dayamaya yarayan üç
ayaklı büyük, demir
sacayak. (DS.3336:
Çaltı-Bilecik)

ön gün Önceden. (BİAİ.
627:Söğüt,Çaltı-Bilecik)

önize Yol kesme. *Bu
gece tilkilere önizeye
gideceğiz.* (DS.3342:
Kümbet,İnönü,
Söğüt-Bilecik)

önnü gerli konuşmak
Düşüncesizce
konuşmak. (BİAİ.652:
Gölpazarı,Arıcaklar-
Bilecik)

önsüz Öksüz. Anası veya hem anası hem babası ölmüş olan (*çocuk*).
(BİAİ.751:Yenipazar, Selim-Bilecik)

ö:süz Öksüz. Anası veya hem anası hem babası ölmüş olan (*çocuk*).
(BİAİ.528:İnhisar, Çayköy-Bilecik)

ördek Çinko çaydanlık.
(DS.3346:İnönü,Söğüt-Bilecik)

örök Başiboş gezen hayvan sürüsü.
(DS.3346:Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

öröklemek Hayvanın kaçmaması için bir ayağını bağlamak.
(DS.3347:Çukurhisar, Söğüt-Bilecik)

ören Şehir ya da ev yıkıntısı, kalıntı.
(DS.3347:Kasımlar, Gölpazarı-Bilecik)

örende Hayvan dürtmeye yarayan ucu bizli değnek, üvendire.
(DS.3364:İncirli, Pazarcık,Bozüyük; Arıcaklar,Gölpazarı-Bilecik)

örtlek Korkak. (DS.3351: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

örtme Başörtüsü. (BİAİ.527:İnhisar,Çayköy-Bilecik)

örüklemek Hayvanı otlaması için uzunca bir iple çayıra bağlamak. (DS.3350: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

örüm Sürünün gece otlaması. (DS.3355: Çukurhisar,Söğüt-Bilecik)

örütmek Davarı gece otlatmak. (DS.3356: Çiftlik,Bozüyük-Bilecik)

örüzge: Rüzgar. (BİAİ. 596:Söğüt,Hamitabat-Bilecik)

ö:sem Öyleyse. (SİVKAA: Geçitli-Bilecik)

öşme Suyun topraktan çıktığı yer, kaynak. (DS.3358: Borcak, Söğüt-Bilecik)

öşmek Eşmek, toprağı kazarak çukur yapmak. (DS.3358: Borcak, Söğüt-Bilecik)

öte gün Önceki gün. (BİAİ.755:Yenipazar, Kümbet-Bilecik)

öten Geçen. (BİAİ.703: Gölpazarı, Üzümlü-Bilecik)

ötürmek İshal, sürgün olmak. Çocuk ötürük olmuş, ortalığa ötürüp durur. (DS.3361: Dodurga, Söğüt-Bilecik)

öveç Enenmiş erkek koyun ya da keçi.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(DS.3316:Çalkara, Söğüt-Bilecik)

övelemek Ufalamak. (BİAİ.716:Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

övey Üvey. (BİAİ.677: Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

övez [1] Hayvanlara dadanan sinek, büvelek. (DS.3365: Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

övez [2] Üvez ağacı ve meyvesi. (DS.3365: Kasımlar, Gölpazarı-Bilecik)

övkü Öfke. (BİAİ.622: Söğüt, Çaltı-Bilecik)

övmek Yoğurmak. (BİAİ.664:Osmaneli, Medetli-Bilecik)

övün Öğün, yemek vakti. (BİAİ.515:İnhisar, Hisarcık-Bilecik)

öysen Belki. (DS.3368:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

öz Tepeler arasındaki
çukur, düzlük yer,
koyak. (DS.3370:
Çukurhisar,Söğüt-
Bilecik)

özek Arabalarda ön ve
arka dingili birbirine
bağlayan uzun ağaç
direk. (DS.3371:
Çukurhisar,Söğüt;
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

özelemek Üzerini
örtmek. (BİAİ.628:
Söğüt,Çaltı-Bilecik)

özencik Küçük
çocukların
arkadaşlarını
kışkırtmak
amacıyla ellerindeki
şeyi göstererek
söyledikleri sözcük.
(DS.3373:Osmaneli-
Bilecik)

öziün Düzen, oyun.
(DS.3376:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

P

paalı Pahalı. (BİAİ.594:
Sögüt,Hamitabat-
Bilecik)

pahal Ters, aksi. İşim
pahal gitti. (DS.3382:
Bilecik)

pahıllık yapmak Zarar
vermek. Şu çocuk
pahıllık yapıyor.
(DS.3382:Kasımpaşa,
Bozüyük-Bilecik)

pahlamak Patlamak.
(BİAİ.701:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

pala bai Eşya konulan
bohça. (BİAİ.675:
Gölpazarı,Bayat-
Bilecik)

pala pırtı Eşya. (BİAİ.
634:Sögüt,Dudaş-
Bilecik)

pa:landırmak
Pahalandırmak, pahalı
hale getirmek. (BİAİ.

604:Sögüt,Tuzaklı-
Bilecik)

pa:lanmak Pahalanmak,
pahalı hale gelmek.
(BİAİ.629:Sögüt,Çaltı-
Bilecik)

paleze Bir tür yemek.
(BİAİ.685:Gölpazarı,
Çengeller-Bilecik)

pa:lı Pahalı. (BİAİ.595:
Sögüt,Hamitabat-
Bilecik)

pallak Parlak. (BİAİ.704:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

palta Balta, nacak.
(DS.3389:Tozman,
Sögüt-Bilecik)

pambıt Pamuk. (BİAİ.
668:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

panca: Pancar.
(BİAİ.632: Sögüt,
Zemzemiye-Bilecik)

- pança:** Pancar. (BİAİ. 751:Yenipazar,Selim-Bilecik)
- pançar** Pancar. (BİAİ. 661:Gölpazarı, Kuşçaören-Bilecik)
- panga** Banka. (BİAİ.477: Bozüyük,Günyarık-Bilecik)
- paniyer** Panayır. Belli zamanlarda ve genellikle küçük yerleşim birimlerinde kurulan, sergi niteliğini de taşıyan büyük pazar. (BİAİ. 619:Bilecik,Kurtköy-Bilecik)
- pantul** Pantolon. (BİAİ. 503:Bozüyük,Dodurga-Bilecik)
- pontul** Pantolon. (BİAİ. 579:Söğüt,Geçitli-Bilecik)
- paprika** Fabrika. (BİAİ. 687:Gölpazarı, Büyükbelen-Bilecik)

- pavlika** Fabrika. (BİAİ. 626:Söğüt,Çaltı-Bilecik)
- paralamak** Parçalamak. (BİAİ.764:Pazaryeri, Günyurdu-Bilecik)
- parça** Küçük arazi. (BİAİ. 527:İnhisar,Çayköy-Bilecik)
- pardüse** Pardösü. Serin havalarda öbür giysilerin üzerine giyilen, paltodan ince üstlük. (BİAİ.664: Osmaneli,Medetli-Bilecik)
- parra** Para. (BİAİ.457: Bozüyük,Bozalan-Bilecik)
- partal** Giyinişi düzensiz ve pis olan. (DS.3404: Gölpazarı-Bilecik)
- pasa** Posa. Suyu alınmış her tür yiyecek maddesinin artığı. (BİAİ.722:Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

- pasbal** Pasaklı. (BİAİ. 645:Gölpazarı,Çiftlik-Bilecik)
- pasgal** Kurumuş tütün yaprağını istifleme işi. (BİAİ.728:Osmaneli, Ağlan-Bilecik)
- paşa** Büyük kardeş, ağabey. (DS.3407: Bakraz,Bozüyük-Bilecik)
- paşaport** Pasaport. (BİAİ.765:Pazaryeri, Günyurdu-Bilecik)
- pat** Yerli sedir, kerevet. (DS.3408:Bozüyük; Namrı,Çukurhisar, Söğüt-Bilecik)
- patadis** Patates. (BİAİ. 573:Deresakarı-Bilecik)
- pate** Patates. (BİAİ.713: Osmaneli,Çerkeşli-Bilecik)
- patez** Patates. (BİAİ.718: Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

- patitiz** Patates. (BİAİ. 513:İnhisar,Hisarcık-Bilecik)
- pattis** Patates. (BİAİ.510: İnhisar,Karaağaç-Bilecik)
- patiron** Patron. (BİAİ. 523:İnhisar,Çayköy-Bilecik)
- patike** Kuyruksuz koyun. (DS.3413: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)
- patisga** Patiska. Çoğu pamuktan dokunmuş sık ve düzgün bez, hasse, hasa. (BİAİ.711: Osmaneli,Çerkeşli-Bilecik)
- patişa:** Padişah. (BİAİ. 521:İnhisar,Koyunlu-Bilecik)
- patlemek** Patlamak. (BİAİ.457:Bozüyük, Bozalan-Bilecik)

- pavkırmak** Bağırmaq.
(BİAİ.662:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)
- payam** Badem.
(BİAİ.594:Söğüt,
Hamitabat-Bilecik)
- paза:** Pazar. Satıcıların
belirli günlerde
mallarını satmak için
sergiledikleri belirli
geçici yer. (BİAİ.647:
Bilecik, Vezirhan,
Kayabeli-Bilecik)
- paзı [1]** Yufka. (DS.
3419:Künçez-Bilecik)
- paзı [2]** Yufka yapmak
için parçalanan
hamurun her biri.
(BİAİ.748:Osmaneli,
Hisarcık-Bilecik)
- pecerik** Dokuma. (BİAİ.
528:İnhisar,Çayköy-
Bilecik)
- pedirig** Dokuma. (BİAİ.
750:Yenipazar,Selim-
Bilecik)

- pedrik** Temizlenip
taranarak eğirilecek
duruma getirilmiş
pamuk yumağı. (DS.
3421:Harman,Söğüt;
Karaağaç,Gölpazarı-
Bilecik)
- pekemek** Kapamak,
tıkamak. (DS.3422:
Gölpazarı-Bilecik;BİAİ.
662.679:Osmaneli,
Medetli,Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)
- pekеt** Paket. (BİAİ.715:
Osmaneli,Yeşilçimen-
Bilecik)
- pelevend** Pamuğun ham
hali. (BİAİ.663:
Osmaneli,Medetli-
Bilecik)
- pelte** Bir yemek türü.
(BİAİ.638:Söğüt,
Dömez-Bilecik)
- pempe çavış** Bir üzüm
çeşidi. (BİAİ.703:
Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

- peñire** Pencere. (BĪĀĪ. 644:Gölpazarı,Çiftlik-Bilecik)
- peñere** Pencere. (BĪĀĪ. 551:İnhisar,Kayabalı-Bilecik)
- peñire** Pencere. (BĪĀĪ. 532:İnhisar,Çayköy-Bilecik)
- pepe** Kekeme. (İnsanlar için kullanılan bir niteleyici.) (BYSD-Bilecik)
- peri** Küçük çivi, ayakkabı çivisi. (DS.3432:Dutluca, Bozüyük-Bilecik)
- peşit** Peşin. (BĪĀĪ.595: Söğüt,Hamıtabat-Bilecik)
- peşkünlü** Çokbilmiş. (DS.3437:Rumeli göçmenleri,Bozüyük-Bilecik)
- petirol** Petrol. (BĪĀĪ.629: Söğüt,Çaltı-Bilecik)

- peyelmek** Kapanmak, örtülmek, kabuk bağlamak (yaralar için). (DS.3439: Arıcağlar,Gölpazarı-Bilecik)
- pıltı** Sert. (BĪĀĪ.577: Deresakarı-Bilecik)
- pırıldak** Kadınların giydiği bir giysi adı. (BĪĀĪ.711:Osmaneli, Çerkeşli-Bilecik)
- pırpıt [1]** Yün ya da kıldan yapılmış bir çeşit pantolon, şalvar, potur. (DS.3446: Bakraz,Bozüyük-Bilecik)
- pırpıt [2]** Eskimiş, yıpranmış giysi, yatak, yorgan, yaygı vb. şeyler. Üstü başı pırpıt olmuş. (DS.3446: Bozüyük-Bilecik)
- pıslamak** Sönmek. Ocağın pıslasın. (DS. 3449:Harman,Söğüt-Bilecik)

pıt pıt armıt Bir armut türü. (BİAİ.756: *Yenipazar,Kümbet-Bilecik*)

pi Bir. (BİAİ.747: *Osmaneli,Hisarçık-Bilecik*)

piçok Birçok. (BİAİ.543: *Söğüt,Hamitabat-Bilecik*)

pinar Süpürge yapımında kullanılan bir ağaç. (BYSD-Bilecik)

pinek Ekmek hamurunun konduğu tahta. (BİAİ.692: *Gölpazarı,Büyükbelen-Bilecik*)

pipi Hindi. (DS.3459: *Kurşunlu,Gölpazarı; İncirli,Kaynarca, Osmaneli-Bilecik*)

pirakım Platin. (BİAİ.507: *İnhisar, Koyunlu-Bilecik*)

pirehor Bir yemek ismi. (BİAİ.550: *Söğüt, Oluklu-Bilecik*)

pirelik Papatya. (DS.3460: *Bozüyük-Bilecik*)

piri Yaşlı. (BİAİ.639: *Söğüt,Dömez-Bilecik*)

piriç Pirinç. (BİAİ.66: *Osmaneli,Medetli-Bilecik*)

piriş Pirinç. (BİAİ.677: *Gölpazarı,Bayat-Bilecik*)

pirotoküs Ağaca renk vermek için kullanılan bir madde. (BİAİ.668: *Gölpazarı,Çukurören-Bilecik*)

pisdan Fistan, elbise. (BİAİ.579: *Söğüt, Geçitli-Bilecik*)

pisleç Yufka çevirme aleti. (BİAİ.660: *Gölpazarı,Kuşçaören-Bilecik*)

pistan Fistan, elbise.
(SİVKAA:Geçitli-Bilecik)

pişe: Bir şey. (BİAİ.529:
İnhisar,Çayköy-Bilecik)

pişey Bir şey. (BİAİ.610:
Söğüt,Geçitli-Bilecik;
SİVKAA:Hamitabad-
Bilecik)

pişirgeç Yufka pişirme
aleti. (BİAİ.577:
Deresakarı-Bilecik)

pita: Bir daha. (BİAİ.565:
Söğüt,Tuzaklı-Bilecik;
SİVKAA:Yakacık-
Bilecik)

po:ça Bohça. İçine
çamaşır, elbise vb.
koyup sarılan dört
köşe kumaş. (BİAİ.
712:Osmaneli,
Çerkeşli-Bilecik)

poççık Kuyruk sokumu.
(DS.3479:Söğüt-Bilecik)

poçu Başa sarılan,
çevresi saçaklı, ipek
örtü. (DS.3467:

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

*Dodurga,Bozüyük;
İnönü,Söğüt-Bilecik)*

podura Pudra. Bazı
mineral ürünlerin
karışımı ile elde
edilen, cildi korumak,
düzgün ve güzel
göstermek veya
kırıksıklıkları, pürüzleri
gizlemek amacıyla
yüze ve tene sürülen,
kokulu ince toz. (BİAİ.
663:Osmaneli,Medetli-
Bilecik)

ponsuman Pansuman.
Yara temizliği ve
bakımı. (BİAİ.465:
Bozüyük,Günyarık-
Bilecik)

pontul Pantolon.
(SİVKAA:Geçitli-Bilecik)

porogram Program.
(BİAİ.559:
Deresakarı-Bilecik)

poruk İpek böceğinin
koza yapması için
dikilen çalı. (BİAİ.616:
Söğüt,Tuzaklı-Bilecik)

postalamak

Evlendirmek. (BĪĀĪ.
737:Osmaneli,
Kazançı-Bilecik)

potöz Harman makinesi.

(BĪĀĪ.549:Söğüt,
Oluklu-Bilecik)

potur Arka tarafında

kırmaları çok,
bacakları dar bir
pantolon türü.
(BYSD-Bilecik)

pöseğ Sisli havalarda

dallarda donan kar,
kırağı, kırç. (DS.3504:
Esnemez,Bozüyük-
Bilecik)

pulaşta Üstü başı kirli

ve dağınık (kimse).
(DS. 3486:Zeyve,
Söğüt-Bilecik)

pulaşta Saçma ve

şımarık hareketler
yapan kişiler için
kullanılan bir
niteleyici.
(BYSD-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

pulis Polis. (BĪĀĪ.660:

Gölpazarı,Kuşçaören)

pullu çevre Bir örtü.

(BĪĀĪ.574:Deresakarı-
Bilecik)

pusarık Bulutlu, puslu,

yağışlı (hava için).
(DS.3491:Ahırköy,
Söğüt-Bilecik)

puylu Sabah demirinin

iki yanında bulunan
ve toprağı devirmeye
yarayan, kanat gibi
yassı tahta, sabah
kulağı. (DS.3495:
Pazarlık,Bozüyük-
Bilecik)

pülüzük Pütürlü, çürük,

eğri büğrü. Bu ağaç
çok pülüzüktür,
temizlenmezse çerçeve
olmaz. (DS.3496:
Kurşunlu,Gölpazarı-
Bilecik)

püner Bahçe, harman

süpürgesi yapılan çalı.
(DS.3496:Kasımlar,
Gölpazarı-Bilecik)

pürçekli Havuç. (DS.

3499:Söğüt-Bilecik)

pürçük Parça parça.

(BİAİ.760:Yenipazar,
Belkese-Bilecik)

pürçüm Özlü ağaçların

kurumasına neden
olan kırağı, kırç.

(DS.3500:Hamitabat,
Söğüt-Bilecik)

püskün Yağı kavurma

tavı. (BİAİ.556:

Deresakarı-Bilecik)

püsü Kahve kutusu.

(DS.3505:Gümele,
Söğüt-Bilecik)

püsür Tembel, kalpazan.

(DS.3505:Kurşunlu,
Gölpazarı-Bilecik)

pütün Bütün. (BİAİ.516:

İnhisar,Hisarcık-
Bilecik)

R

radiye Radyo. (BİAİ.745:
Osmaneli, Boyunkaya-
Bilecik)

raşbe:k Rençberlik,
çiftçilik. (BİAİ.682:
Gölpazarı, Çengeller-
Bilecik)

reşbe:lik Rençberlik,
çiftçilik. (BİAİ.512:
İnhisar, Karaağaç-
Bilecik)

reçbe: Rençber, çiftçi.
(BİAİ.629:Söğüt,
Çaltı-Bilecik)

römok Römork. (BİAİ.
722:Osmaneli,
Yeşilçimen-Bilecik)

S

sa: Sağ. (BİAİ.464:
Bozüyük, Günyarık-
Bilecik)

saba: Sabah. (BİAİ.461:
Bozüyük, Dodurga-
Bilecik)

sabak Sabah. (BİAİ.480:
Bozüyük, Dodurga-
Bilecik)

sabay Sabah. (BİAİ.699:
Gölpazarı, Üzümlü-
Bilecik)

saba:han Sabahleyin.
(BİAİ.656:Osmaneli,
Soğucakpınar-Bilecik)

saba:layın Sabahleyin.
(BİAİ.508:İnhisar,
Koyunlu-Bilecik)

saba:len Sabahleyin.
(BİAİ.465:Bozüyük,
Günyarık-Bilecik)

saba:lin Sabahleyin.
(BİAİ.754:Yenipazar,
Kümbet-Bilecik)

saba:liyın Sabahleyin.
(BİAİ.601:Söğüt,
Borcak-Bilecik)

sabe:len Sabahleyin.
(BİAİ.658:Gölpazarı,
Kuşçaören)

sacıcak Sacayak. (DS.
3560:Akköy, Söğüt-
Bilecik)

saçak Sofa. (DS.3510:
Söğüt-Bilecik)

saçı Dügünlerde atılan
para ve çerez. (BİAİ.
572:Deresakarı-Bilecik)

sa:de başına Tek başına.
(BİAİ.664:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

safa [1] Topraktan
yapılmış su kabı,
maşrapa. (DS:3514:
Söğüt; Yenipazar,
Karaağaç, Gölpazarı,
Bozüyük-Bilecik)

safa [2] Testi. (DS.3514:
Söğüt-Bilecik)

safa [3] Abla. (DS.3514:
Bozüyük-Bilecik)

safcana Saf. (BİAİ.600:
Söğüt,Borcak-Bilecik)

sa:fır Sahur. Ramazan
ayında oruç tutanların
gün doğmadan önce
belirli saatte yedikleri
yemek. (BİAİ.534:
İnhisar,Tozman-Bilecik)

sa:fur Sahur. Ramazan
ayında oruç tutanların
gün doğmadan önce
belirli saatte yedikleri
yemek. (BİAİ.721:
Osmaneli,Yeşilçimen-
Bilecik)

safi Bir çocuk oyunu.
(BİAİ.622:Söğüt,Çaltı-
Bilecik)

sahan Tabak. (BİAİ.668:
Gölpazarı,Çukurören-
Bilecik)

sahanlık Tabak konulan
yer. (BİAİ.668:

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

Gölpazarı,Çukurören-
Bilecik)

sahat Saat. (BİAİ.666:
Osmaneli,Medetli-
Bilecik)

sakak Boyunduruğun
altında bulunan ağaç.
(DS.3519:Samrı,
Söğüt-Bilecik)

sakarı Sakarya . (BİAİ.
520:İnhisar,Koyunlu-
Bilecik)

sakızlık Çalılık. (BİAİ.
665:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

salak Düşkün. (DS.
3524:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

sa:lam Sağlam. (SİVKAA:
Tuzaklı-Bilecik)

salgın Vergi. (DS.3525:
Bozüyük-Bilecik)

salık Haber, bilgi.
(DS.3526:Gümele,
Söğüt-Bilecik)

salla Salya. Ağzdan sızan tükürük. (SİVKAA:Küre-Bilecik)

sallalı Salyalı. (BİAİ.755: Yenipazar,Kümbet-Bilecik)

sallantı Deprem. (DS.3529:Söğüt-Bilecik)

sallantiya vemek Geçıştirmek. (BİAİ.697: Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

salma Köy bütçesi için köylülerden alınan vergi. Köy için toplanan para. (DS.3530:Söğüt;BİAİ.640: Söğüt,Dömez-Bilecik)

salmak Dökmek, koymak. (BİAİ.471: Bozüyük,Günyarık-Bilecik)

sa:mak Sağmak. (BİAİ.480:Bozüyük,Dodurga-Bilecik;BİAİ.485: Bozüyük,Dodurga-Bilecik)

samallık Samanlık. (BİAİ.728:Osmaneli,Ağlan-Bilecik)

samır Bir kürk ismi. (BİAİ.596:Söğüt,Hamitabat-Bilecik)

samsak Sarımsak. (BİAİ.531:İnhisar,Çayköy-Bilecik)

san [1] Tahılların başak tutmamasına neden olan hastalık. (DS.3536:Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

san [2] Ekinlere dadanan bir çeşit böcek. (DS.3536: Dodurga,Bozüyük-Bilecik)

sağ Tahılların başak tutmamasına neden olan hastalık. (DS.3536:Gümele,Söğüt-Bilecik)

sancak Salıncak. (BİAİ.620:Bilecik,Kurtköy-Bilecik)

sandalkuşu Sarıasma da denilen bir çeşit kuş.
(DS.3535:Tuzaklı,
Sögüt-Bilecik)

sangırtmak
Şaşakalmak,
şaşırmak. (DS.3539:
Gümele,Sögüt-Bilecik)

sanrı Duyarsız, ilgisiz.
(BİAİ.672:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)

sapan kulağı Sabanın çizgi açan ucu, demiri.
(DS.3542:Toyaklı,
Sögüt-Bilecik)

saplıkarga Alakarga, saksagan. (DS.3544:
Çavuşköy,Yarhisar-Bilecik)

sarıbalık Sazan balığı.
(DS.3546:Osmaneli-Bilecik)

sarka Üstü sırma işlemeli, kadife ya da çuhadan yapılan kollu, kolsuz kadın

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

ceketi. (DS.3548:
Bozüyük-Bilecik)

sarma Yelek boyunda kollu, önü açık, düz yakalı, kadifeden işli kadın giysisi, kısa entari. (DS.3548:
Çaltı,Sögüt-Bilecik)

sarmak Yükleme. (BİAİ.457:Bozüyük,Bozalan-Bilecik)

saş Saç. (BİAİ.476:
Bozüyük,Günyanık-Bilecik)

saşlı Saçlı. (SİVKAA:
Kayabalı-Bilecik)

saşma Saçma. (BİAİ.708:
Gölpazarı,Üzümlü-Bilecik)

sa:t Saat. (BİAİ.462:
Bozüyük,Dodurga-Bilecik)

satın Zaten. (BİAİ.642:
Gölpazarı,Çiftlik-Bilecik)

satı Zaten. (BİAİ.755:
Yenipazar,Kümbet-
Bilecik)

satyan Bir deri çeşidi.
(BİAİ.746:Osmaneli,
Boyunkaya-Bilecik)

sav Tütünün
kurutulmak için
asıldığı yer. (BİAİ.
728:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

savak Çeşme boruları.
(DS.3555:Zeyve,
Söğüt-Bilecik)

savatlı Gümüş. (BİAİ.
604:Söğüt,Tuzaklı-
Bilecik)

saya [1] Koyun ahır,
ağıl. (DS.3559:
Arıcaklar,Gölpazarı-
Bilecik;BİAİ.520:
İnhisar,Koyunlu-
Bilecik)

saya [2] Yeldirme. (DS.
3559:Yarhisar,Söğüt-
Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

saya [3] Manto. (DS.
3559:Söğüt-Bilecik)

sayınsamak Hor
görmek, küçümsemek,
azımsamak. (DS.3561:
Gümele,Söğüt-Bilecik)

sazak Çok konuşan,
geveze, sersem.
(DS.3564:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

se: Sen. (BİAİ.755:
Yenipazar,Kümbet-
Bilecik)

seet Saat. (BİAİ.616:
Söğüt,Tuzaklı-Bilecik)

sefe: Sefer. (BİAİ.545:
Söğüt,Küre-Bilecik)

sefte Siftah, ilk defa.
(BİAİ.531:İnhisar,
Çayköy-Bilecik)

segizene çalmak
Seksene yaklaşmak.
(BİAİ.658:Gölpazarı,
Kuşçaören-Bilecik)

seğirtmek Koşmak.
(DS.3596:Söğüt-Bilecik)

seğitmek Koşmak.
(DS.3596:Söğüt-Bilecik)

sehap Sevap. (BİAİ.649:
Gölpazarı,Arıcaklar-
Bilecik)

seherlen zıkkım omak
Zehirle zıkkım olmak.
(BİAİ.541:Söğüt,Çaltı-
Bilecik)

sehet Saat. (BİAİ.758:
Yenipazar,Yukarıboğaz
-Bilecik)

seitmek Koşturmak.
(BİAİ.662:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

selavatlamak
Göndermek,
uğurlamak. (BİAİ.725:
Osmaneli,Ağlan-
Bilecik)

selbes Yakışıklı,
görkemli. (DS.3575:
Bilecik)

selbeş Serbest.
(BİAİ.604:Söğüt,
Tuzaklı-Bilecik)

selçik Geveze, arsız.
Kızım selçik olma
ayıptır. (DS.3575:
Bozüyük-Bilecik)

seldirmek Aksamak,
topallamak. (DS.3570:
Gümele,Söğüt-Bilecik)

selek Aptal, budala.
(DS.3577:Söğüt-Bilecik)

selendire Kayıgın
bağlandığı tel. (BİAİ.
522:İnhisar,Koyunlu-
Bilecik)

seme Aptal, sersem,
budala. (DS.3580:
İnönü,Söğüt;Akpınar,
Bozüyük;Künçez-
Bilecik)

se:mek Sevmek.
(BİAİ.488:Bozüyük,
Dodurga-Bilecik)

sene yaı Bölgede genel
olarak margarin için
kullanılan bir özel yağ
markası. (BİAİ.637:
Söğüt,Dömez-Bilecik)

sentildemek Sallanmak.

(BİAİ.662:Osmaneli,
Medetli-Bilecik)

sepmek Serpmek.

(BİAİ.538:Bozüyük,
Dodurga:Söğüt, Çaltı-
Bilecik)

sepelemek Serpmek.

(BİAİ.538:Söğüt,
Çaltı-Bilecik)

serfoş bacarı Bir oya

ismi. (BİAİ.731:
Osmaneli,Ağlan-
Bilecik)

serfoş Sarhoş. (BİAİ.703:

Gölpazarı,Üzümlü-
Bilecik)

serhoş Sarhoş. (BİAİ.

701:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

sergen [1] Mutfak rafı.

(DS.3589:Pazarcık,
Bozüyük;Gölpazarı;
Söğüt-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

sergen [2] Odalarda

yatak, yorgan konulan
dolap, yüklük.

(DS.3590:Arıcaklar,
Gölpazarı;Yarhisar-
Bilecik)

sergen [3] Tepelerdeki

düzlük yerler.

(DS.3590:Ahırköy,
Söğüt-Bilecik)

sergen [4] Tahıl, meyve,

sebze serip kurutmaya
yarayan yer. (DS.3590:
Söğüt-Bilecik)

sergen karıştırın

Kocaların karıları için
kullandıkları takma

ad. (DS.3590:

Yenipazar,
Gölpazarı-Bilecik)

serken Mutfak rafı.

(DS.3590:Çukurhisar,
Karaağaç-Bilecik)

serom Serum. (BİAİ.464:

Bozüyük,Günyarık-
Bilecik)

seroş Sarhoş. (BİAİ.652:
Gölpazarı,Arıcaklar-
Bilecik)

se:ten Zaten. (BİAİ.489:
Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

se:tlık Saatlik. (BİAİ.
603:Söğüt,Tuzaklı-
Bilecik)

seva:berlik Seferberlik.
(BİAİ.522:İnhisar,
Koyunlu-Bilecik)

seve: Sefer. (BİAİ.729:
Osmaneli,Ağlan-
Bilecik)

seviç Sevinç. (BİAİ.572:
Deresakarı-Bilecik)

seyirtmek Koşmak.
(DS.3598:Söğüt-Bilecik)

seyitmek Koşmak.
(DS.3599:Pazarcık,
Bozüyük;Söğüt-Bilecik)

seyman Seymen,
düğünü başlatmak
için sıraya girip silah
atan delikanlı alayı.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

(BİAİ.562:Söğüt-
Hamitabat-Bilecik)

seymen Köyden köye
gelin almaya giden
güvey yanlısı, atlı,
davullu, zurnalı,
silahlı ve cepken
gysinmiş delikanlı
alayı. (DS.3600:
Söğüt-Bilecik)

sıbıtmak Atmak,
fırlatmak. (DS.3615:
Pazarcık-Bilecik)

sıpıtmak Atmak,
fırlatmak. (DS.3615:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

sıçan dişi Bir oya ismi.
(BİAİ.731:Osmaneli,
Ağlan-Bilecik)

sıçancık Kerkenez kuşu.
(DS.3602:Gölpazarı-
Bilecik)

sıfra Sofra. (BİAİ.480:
Bozüyük,Dodurga-
Bilecik; SİVKAA:
Çaltı-Bilecik)

sufra Sofra. (BİAİ.514:
İnhisar,Hisarcık-
Bilecik)

sıkma Kollu ya da
kolsuz korsa gibi
sıkan kadın yeleşti.
(DS.3608:Söğüt-Bilecik)

sıkvarmak Sıkıvermek.
(BİAİ.748:Osmaneli,
Hisarcık-Bilecik)

sımpara Zımpara.
(BİAİ.668:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

sındı Makas. (DS.3612:
Alpagut,Söğüt;
Arcaklar,Gölpazarı-
Bilecik)

sınv Sınav.(BİAİ.524:
İnhisar-Çayköy-Bilecik)

sıpıtmak Atmak,
fırlatmak. (DS.3615:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

sıbıtmak Atmak,
fırlatmak. (DS.3616:
Pazarcık-Bozüyük-
Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

sırçan Eğrilmiş ip
yumağı, İplik
yapılacak pamuk
demeti. (DS.3617:
Karaağaç,Tozman,
Söğüt-Bilecik)

sırımından Bir metal türü.
(BİAİ.762:Pazaryeri,
Küçükelmali-Bilecik)

sırtmac Çoban. (BİAİ.
551:İnhisar-Kayabaltı-
Bilecik)

sırtmaç Sığır çobanı.
(SİVKAA:Hamitabat-
Bilecik)

sıvama yüz Güzel yüz.
(BYSD-Bilecik)

sıvat Sulak ve otu bol
otlak. (DS.3624:
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

sıyırma Taze börülce.
(DS.3627:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

sifil Çete. (BİAİ.575:
Deresakarı-Bilecik)

siftinmek Zaman geçirmek, oyalanmak. (DS.3632:Bilecik)

simsak Yemek seçen, iştahsız insanlar için kullanılan bir niteleyici. (BYSD-Bilecik)

sinecen Güvensiz, baskı altında kalan. (BİAİ.672:Gölpazarı, Bayat-Bilecik)

sinek Çam ağacından oyularak yapılan su kabı, tahta testi. (DS.3583:Söğüt ve köyleri, Gölpazarı-Bilecik; BİAİ.668:Gölpazarı, Çukurören-Bilecik)

sinsi sıtma İçten pazarlıklı insanlar için bölgede kullanılan bir niteleyici. (BYSD-Bilecik)

sipsi Ağaç dallarından yapılan düdük. (DS.3647:Bozüyük-Bilecik)

sirken otu Bir ot ismi. (BİAİ.731:Osmaneli, Ağlan-Bilecik)

sitil Kevgir. (BİAİ.716:Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)

sivreltmek Sivriltmek. (BİAİ.459:Bozüyük, Bozalan-Bilecik)

siyinti Dam saçağı. (DS.3650:Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

siymek Hayvan işemek, sidiklemek. (DS.3654:Hisarcık, Söğüt-Bilecik)

sivta: Siftah, ilk defa. (BİAİ.682:Gölpazarı, Çengeller-Bilecik)

so: Sonra. (BİAİ.513:İnhisar, Hisarcık-Bilecik)

soğudan Kahveyi soğutmaya yarayan ağaç kap, çanak. (DS.3657:Osmaneli; Söğüt-Bilecik)

soluan Nefes darlığı.
(BĪĀ.697:Gölpazarı,
Üzümlü-Bilecik)

solüsyon Yapıştırıcı.
(BĪĀ.642:Gölpazarı,
Çiftlik-Bilecik)

somsom [1] Obur.
(DS.3665:Harman,
Söğüt-Bilecik)

somsom [2] Kocamış
koyun köpeği. (DS.
3665:Harman,
Söğüt-Bilecik)

so:na Sonra. (BĪĀ.459:
Bozüyük,Bozalan-
Bilecik;SİVKAA:
Küre-Bilecik)

songaltı Sonradan.
(DS.3666:Kayrak,
Söğüt-Bilecik)

so:r Sonra. (BĪĀ.716:
Osmaneli,Yeşilçimen-
Bilecik)

so:ra Sonra. (BĪĀ.457:
Bozüyük,Bozalan-
Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

so:racım Sonra. (BĪĀ.
456:Bozüyük,Bozalan-
Bilecik)

soulcan Solucan.
Yuvarlak veya yassı,
uzun kurtlara verilen
genel ad.
(BĪĀ.690:Gölpazarı,
Büyükbelen-Bilecik)

souldan Çorba kasesi.
(BĪĀ.668:Gölpazarı,
Çukurören-Bilecik)

sovumak Soğumak.
(BĪĀ.751:Yenipazar,
Selim-Bilecik)

soya [1] Eğimli, yatık.
(DS.3670:Çukurhisar,
Söğüt-Bilecik)

soya [2] İz. (DS.3670:
Dodurga,Bozüyük;
Çukurhisar,Söğüt-
Bilecik)

soyak soyak Birbiri
ardınca. (DS.3671:
Gümele,Söğüt-Bilecik)

soyha Bıçak, çakı. (DS.
3672:Söğüt-Bilecik)

soyka Bıçak, çakı. (DS.
3672:Söğüt-Bilecik)

soymaltı Soyulmuş
meşe kütüğü. (DS.
3672:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

söbü Uzun, dar, ince.
(DS.3675:Söğüt-Bilecik)

söbü yüz Uzun yüz.
(BYSD-Bilecik)

söfkenmek Uzanmak,
yatmak, yaslanmak.
(DS.3685:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

söğen Bağ, bahçe
çitlerinde kullanılan
uzun kazıklar. (DS.
3676:Gölpazarı-Bilecik)

söhöndürmek
Söndürmek. (BİAİ.
679:Gölpazarı,
Bayat-Bilecik)

sökülmek Geri çekilmek.
(BİAİ.456:Bozüyük,
Bozalan-Bilecik)

sö:lemek Söylemek.
(SİVKAA:Yakacık-
Bilecik)

sömek Yuvarlanmış
hamur. (BİAİ.678:
Gölpazarı,Bayat-
Bilecik)

söve Arabalarda, yükü
tutmak ya da
bağlamak için dört
yana dikilen direkler.
(DS.3683:Çukurhisar,
Samrı,Söğüt-Bilecik)

söfkenmek Uzanmak,
yatmak, yaslanmak.
(DS.3685:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

söykünmek Uzanmak,
yatmak, yaslanmak.
(DS.3686:İnönü-Bilecik)

subay sırması Bir oya
çeşidi. (BİAİ.731:
Osmaneli;Ağlan-
Bilecik)

suğur Uğur, şans. (Ceviz
oyununda çok
kazanırım fakat sen

geldin suğurum kaçtı.)
(DS.3691:Söğüt-Bilecik)

sulanmak Su içmek.
(BİAİ.468:Bozüyük,
Delielmacık-Bilecik)

sulu sepkın Karla
karışık yağın yağmur.
(BYSD)

sulu sirken otu Bir ot
çeşidi. (BİAİ.731:
Osmaneli,Ağlan-
Bilecik)

sundurma Sofa, küçük
salon ya da koridor.
(DS.3698:Bozcaarmut,
Bozüyük-Bilecik)

sungu Geline verilen
armağan. (DS.3698:
Çukurhisar,Söğüt-
Bilecik)

suntraç Bir marangoz
aleti. (BİAİ.557:
Deresakarı-Bilecik)

susığır Manda, dişi
manda. (DS.3702:
Kurşunlu, Gölpınarı,

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

*Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)*

susuru Manda, dişi
manda. (DS.3702:
Kurşunlu,Gölpınarı,
Pazarcık;Bozüyük-
Bilecik)

süksün Ense. (DS.3709:
Gölpazarı-Bilecik)

sülmek Sürmek. (BİAİ.
480:Bozüyük,Dodurga-
Bilecik)

sümbe Utanmaz, arsız.
(DS.3711:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

sümdük Arsız, açgözlü,
başkasının yediğinden
isteyen. (DS.3711:
Gölpazarı;Akköy,
Zeyve,Söğüt-Bilecik)

sümeymi Saf (*kimse*).
(DS.3713:Tuzaklı,
Söğüt-Bilecik)

sümter Kırmızımtırak,
küçük taneli, sert
buğday. (DS.3714:

*Kasımlar, Gölpazarı-
Bilecik)*

sünge Ucunda ıslak bez bulunan, fırındaki kızgın külleri süpürmeye yarayan sırk. (DS.3717: *Bozüyük-Bilecik; BİAİ. 714: Osmaneli, Yeşilçimen-Bilecik)*

sürgün Ağaç filizi. (DS.3723: *Söğüt-Bilecik)*

sürgüç Bulaşık bezi, paçavra. (DS.3722: *Akköy, Söğüt-Bilecik)*

süsmek Toslamak, boynuz vurmak. (DS.3727: *Söğüt-Bilecik)*

süvenmek Sıvanmak. (BİAİ.685: *Gölpazarı, Çengeller-Bilecik)*

süvük Dam saçağı. (DS.3650: *Söğüt-Bilecik)*

süyüm Bir sap iplik, kol gerilişyle kirmene sarılacak yün. (DS.

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

3731: *Gümele, Söğüt-
Bilecik)*

süzme Süt. (BİAİ.468: *Bozüyük, Delielmacık-
Bilecik)*

S

şamata Kavga. (BİAİ.
557:Deresakarı-Bilecik)

şambili mambili Süslü
elbiseler için
kullanılan bir tabir.
(BİAİ.557:Deresakarı-
Bilecik)

şaplama Bir çeşit
kumaş. (DS.3747:
Akköy,Söğüt-Bilecik)

şapşak Ağaçtan oyma
tas, bardak. (DS.3747:
Gölpazarı;Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

şapşal Şaşkın,
beceriksiz, alık.
(DS.3749:Gölpazarı,
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik)

şapurdum [1] İri taneli
yağmur. (DS.3750:
Samrı,Söğüt-Bilecik)

şapurdum [2] Yağmur
gibi yukardan düşen

su. (DS.3750:Samrı,
Söğüt-Bilecik)

şarpı Eşarp. (BYSD-
Bilecik)

şaşkın Zayıf. (İnsanlar
için kullanılan bir
niteleyici.)
(BYSD-Bilecik)

şavkı Işık. (SİVKAA:
Yakacık-Bilecik)

şembel Şakacı.
(DS.3761:Söğüt-Bilecik)

şerlek Çıplak.
(BYSD-Bilecik)

şılak Işıklı, aydınlık,
parlak. (DS.3769:
Gümele,Söğüt;
Gölpazarı-Bilecik)

şımal [1] Ağaçların ince
dalı. (SİVKAA:Geçitli-
Bilecik)

şımal [2] Taze sürgün.
(DS.3780:Zeyve,
Söğüt-Bilecik)

şingırdak Sallanınca ses çıkartan içine taş ya da benzeri sert nesnelere konulmuş çocuk oyuncağı.
(DS.3771:Bilecik)

şırgın Şımarık. (DS.3774: Dodurga, Bozüyük-Bilecik)

şırlanyağı Susamyağı.
(DS.3775: Pazarcık, Bozüyük; Gölpaazarı-Bilecik)

şifşirmek Sözü, olayı gizlice ilgili yere ya da kimseye bildirmek.
(DS.3778: Bozüyük-Bilecik)

şinana İdare lambası.
(DS.3781: İnönü, Söğüt-Bilecik)

şinik Tahıl ölçü birimi.
(SİVKAA: Küre-Bilecik)

şipdik Terlik (BYSD-Bilecik)

şipşip Ökçesiz hafif ayakkabı. (DS.3784: Yarhisar-Bilecik)

şipdik Terlik.
(BYSD-Bilecik)

şıptik Ökçesiz hafif ayakkabı. (DS.3784: Pazarcık, Bozüyük; Söğüt-Bilecik)

şışek 1-2 yaşında koyun. (DS.3788: Çalkara, Söğüt-Bilecik)

şıta:ri Elbise. (BİAİ.265: Gölpaazarı, Çengeller-Bilecik)

şivşirmek Kışkırtmak.
(DS.3791: Gümele, Söğüt-Bilecik)

şoğla toprak Mil, derenin ovada biriktirdiği toprak.
(DS.3791: Samrı, Söğüt-Bilecik)

şopar Çingene çocuğı.
(DS.3792: Gölpaazarı-Bilecik)

şu Engin. (DS.3795:
Tuzaklı, Söğüt-Bilecik)

T

taban Temel, asıl. (DS. 3799:Küplü-Bilecik)

tabla Yer sofrası.
(BYSD-Bilecik)

tahra Ağaç budamaya, kesmeye, odun kırmaya yarayan, satırdan biraz büyük, demir saplı araç. (DS.3804:Tuzaklı, Söğüt-Bilecik)

takı Düğüne gelenlerin getirdikleri armağan. (DS.3809:Akköy, Söğüt-Bilecik)

takka Takke. (SIVKAA: Hamitabad-Bilecik)

talazlamak Ürün kaldırıldıktan sonra dökülen tanelerden ertesi yıl yeniden ürün almak. (DS.3816: Arıcaklar, Gölpazarı-Bilecik)

ta'lı piyam Bir ot ismi.
(BYSD-Bilecik)

taliga Çeşitli biçimlerde at arabası. (DS.3815: Gökçesu, Yarhisar-Bilecik)

taman Hani, hani ya.
(DS.3818:Gümele, Söğüt-Bilecik)

tamasa İpekli bir giysi.
(BYSD-Bilecik)

tanga Kadınların giydiği topuklu ayakkabı.
(BYSD-Bilecik)

tanışman Salatısı yapılan bir çeşit ot.
(DS.3823:Sıraca, Söğüt-Bilecik)

tapındırık Tulumba.
(DS.3827:Söğüt-Bilecik)

taşdöven Ayakta olan yara. (DS.3841: Söğüt-Bilecik)

tavı kaçmak Zamanı geçmek anlamında kullanılan deyimsel bir ifade. (*BYSD-Bilecik*)

tavsamak Zamanında müdahale edilmemiş olaylar hakkında (*pişmanlık*) kullanılan bir fiil. (*BYSD-Bilecik*)

tavukotu Böreğe konulan bir çeşit ot. (*DS.3852:Straca, Söğüt-Bilecik*)

tecir Sürü hayvanlarının alım satımını yapan kimse. (*DS.3859: Samrı, Söğüt-Bilecik*)

tedik Çabuk davranan, çevik. (*DS.3901: Dudaş, Söğüt-Bilecik*)

tehlemek [1] Dikkat etmek. (*DS.3863: Söğüt-Bilecik*)

tehlemek [2] Gözetlemek. (*DS.3862: Günyarı, Bozüyük-Bilecik*)

tehliz Sedir. (*DS.3863: Söğüt; Bozüyük-Bilecik*)

tek durmak Uslu durmak, rahat durmak. (*DS.3864: Pazarcık, Bozüyük-Bilecik*)

telemir Peynir mayasıyla kestirilmiş süttten yapılan süzülmemiş peynir. (*DS.3871: Borcak, Söğüt-Bilecik*)

teplik İyice dolu. (*çuval, fıçı vb. şeyler için*). (*DS.3886: Söğüt-Bilecik*)

tepsirmek Kurumaya yüz tutmak. (*DS.3888: Dodurga, Bozüyük-Bilecik*)

tergömlek İnce kabuklu, pembe bir çeşit üzüm. (*DS.3893: Bilecik*)

tersyel Batıdan esen yel. (*DS.3897: Zeyve, Söğüt-Bilecik*)

teşik Sin, gömüt.

(DS.3899:Gümele,
Söğüt-Bilecik)

tete Teyze. (DS.3900:

Pazarcık,Kaynarca,
Osmaneli;Bozcaarmut,
Bozüyük;İncirli-Bilecik)

tetik Çabuk davranan,

çevik. (DS.3901:
Gümele-Bilecik)

teydilemek Sıçraya

sıçraya, koşar gibi
gitmek. (DS.3905:
Borcak,Söğüt-Bilecik)

te:ze Teyze. (SİVKAA:

Tuzaklı-Bilecik)

tezek Saban ya da belin

kaldırdığı iri toprak
parçası. (DS.3907:
Söğüt-Bilecik)

teziktirmek

Usandırarak
kaçırtmak, bıktırmak.
(DS.3908:Pazarcık,
Bozüyük-Bilecik)

tığan Yağ tavası. (DS.

3910:Gölpazarı-Bilecik)

tıkız Koyu, katı, sert.

(DS.3913:Gölpazarı-
Pazarcık;Bozüyük;
Söğüt-Bilecik)

tınaz Harmanlanmış,

buğdayla karışık
saman yığını.
(BYSD-Bilecik)

tingır Çinko, teneke ya

da bakırdan yapılmış
leğen, kova vb. şeyler.
(DS.3917:Samrı,
Söğüt-Bilecik)

tınlamak Ses vermek,

söylemek. (DS.3918:
Gökçesu,Yarhisar-
Bilecik)

tırıl Köpek. (DS.3922:

İncirli,Gölpazarı-
Bilecik)

tırkaz Kapı sürgüsü,

dayağı, mandalı.
(DS.3923:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

tırkız Kalemlerdeki

çengel. (DS.3924:
Ahırköy,Söğüt-Bilecik)

tırlak Ekime elverişsiz toprak. *Tırlak toprakta ekin olmaz. (DS.3924: Büyükyenice-Bilecik)*

tırlamak Gizliden gitmek, kaçmak. *(DS.3924:Bozüyük-Bilecik)*

tırnakop Kazma, çapa: *Tırnakopun sapı kırıldı. (DS.3925:Pazarlık, Bozüyük-Bilecik)*

tı:sım Tılsım. *(SİVKAA: Hamitabad-Bilecik)*

tikilmek Dikilmek. *(SİVKAA:Kayabalı-Bilecik)*

tikolta Kadınların giydiği askılı, dantelli, ipek iç giysisi. *(BYSD-Bilecik)*

tille Semere bağlı, üstüne yük sarılan organ. *(DS.3934: Akköy,Söğüt-Bilecik)*

tingildemek Zıplayarak yürümek, koşmak. *(DS.3936:Söğüt-Bilecik)*

tintin Hayvan kuyruğunu semere bağlayan ip. *(DS.3937: Akköy,Söğüt-Bilecik)*

tipsimek Yağmur çiselemek. *(DS.3938: Ahırköy,Söğüt-Bilecik)*

tiryaki Oval taneli bir çeşit üzüm, razakı üzümü. *(DS.3942: Bilecik ve çevresi)*

tokdur Doktor. *(SİVKAA: Tuzaklı-Bilecik)*

toklu Altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu. *(DS. 3950:Çalkara,Söğüt; Dodurga,Kasımlar, Gölpazarı-Bilecik)*

tokmak İplik makarası. *(DS.3948:İnönü, Söğüt-Bilecik)*

toktakı Kulpsuz, küçük su testisi. *(DS.3951: Borcak,Söğüt-Bilecik)*

toktoku Kulpsuz, küçük su testisi. (DS.3951: *Söğüt-Bilecik*)

tokur Kısa boylu. (BYSD-*Bilecik*)

tokurcum Başakları iç yana gelerek dokuz ya da on üç bağlamdan yapılmış ekin yığınları. (DS.3953: *Gölpazarı-Bilecik*)

tomarmak Somurtmak, surat asmak, küsmek. (DS.3959: *Dudaş, Söğüt-Bilecik*)

tomatiz suyu Salça. (BYSD-*Bilecik*)

tombak Toparлак, küre biçiminde. (DS.3957: *Söğüt-Bilecik*)

tombalak Domates. (DS.3956: *Söğüt-Bilecik*)

tombatın Pancar. (DS.3957: *Gölpazarı, Osmaneli-Bilecik*)

tombatum Pancar. (DS.3957: *Osmaneli-Bilecik*)

tomto Süt paparası. (DS.3960: *Bozüyük-Bilecik*)

tomtu Et, bulgur ya da pirinçle karıştırılarak yapılan sulu köfte. (DS.3960: *Çukurhisar, Söğüt-Bilecik*)

tonbayan Ak pancar. (DS.3960: *Kasımlar, Gölpazarı-Bilecik*)

tongurdak Davar ya da köpeklerin boynuna takılan çan. (DS.3962: *Bilecik*)

tongur Düğünleri yöneten kimse. (DS.3962: *Çaltı, Söğüt-Bilecik*)

topur Kök sökmekte kullanılan bir çeşit büyük balta. (DS.3967: *Bilecik*)

topyıldız Takımyıldız.

(DS.3968:
Gölpazarı-Bilecik)

tosarmak Somurtmak,
surat asmak, küsmek.

(DS.3959:Dudaş,
Söğüt-Bilecik)

toyla Bitki yetişmeyen,
taşlı toprak. (DS.3977:
Gölpazarı-Bilecik)

tozkovan Süpürge. (DS.
3979:Bilecik ve çevresi)

tökezimek Ayağı engele
takılıp sendelemek,
düşer gibi olmak. (DS.
3981:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

töngü Küçük tepe,
tümsek. (DS.3958:
Arıcaklar, Gölpazarı,
Büyükyenice-Bilecik)

tuluk Tulum. (SİVKAA:
Tuzaklı-Bilecik)

tulluk Bağ kulübesi.
(DS.3990:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

Bilecik Yöresi Söz Varlığı

tuman Don, şalvar.
(DS.3991:Çayköy,
Söğüt-Bilecik)

tumba Pancar. (DS.
3992:Söğüt-Bilecik)

tumbatın Pancar. (DS.
3992:Arıcaklar,
Gölpazarı-Bilecik)

tumbatun Pancar.
(DS.3958:Ağlan,
Osmaneli-Bilecik)

tumbaz Dere yatağını
yükseltmek için
yapılan kalın, yüksek
taş duvar.
(DS.3993:Bilecik)

tura [1] Kıvrılarak
sıkıştırılmış iplik
çilesi. (DS.3995:
Akköy, Söğüt-Bilecik)

tura [2] Tuğra. (SİVKAA:
Geçitli-Bilecik)

turluk [1] Keçi ağılı.
(DS.3997:İncirli-Bilecik)

turluk [2] Ağılların
yanına yapılan küçük

çoban evi. (DS.3997:
Osmaneli-Bilecik)

turluk [3] Kulübe.

(DS.3997:Yenişehir,
Gölpazarı-Bilecik)

turluk [4] Bostan ve

bahçelerdeki küçük
ev. (DS.3997:Gümele,
Söğüt;Arıcaklar,
Gölpazarı-Bilecik)

turta Mayasız hamurdan

yapılan küçük çörek,
poğaç. (DS.3997:
Bozüyük-Bilecik)

tutalak Uçurumlu

yollardaki dönemeçler.
(DS.4000:Akköy,
Söğüt-Bilecik)

tuyan Semiz, şişman.

(DS.4004:Bozüyük-
Bilecik)

tülemek Karmakarışık

olmak: Saçlarım
tülerdi. (DS.4010:
Dodurga,Bozüyük-
Bilecik)

tülütombak Şeftali.

(DS.4011:Dodurga,
Bozüyük;Söğüt-Bilecik)

tüşünmek Düşünmek.

(SIVKAA:Kayabalı-
Bilecik)

U

uğra Yufka açılırken hamurun tahtaya yapışmaması için kullanılan kalın un. (DS.4027:Bilecik)

uğratmak Kovmak. (DS.4029:Osmaneli-Bilecik)

uğru Hırsız, yolkesen. (DS.4029:Abbaslar-Bilecik)

uluk [1] Miskin, tembel. *Kızım sende bu ulukluk varken satılamazsın.* (DS.4036:Dudaş, Gümele,Sögüt; Bozüyük-Bilecik)

uluk [2] Pasaklı. (DS.4036:Dudaş, Gümele,Sögüt; Bozüyük-Bilecik)

undaga:mak Unutmak. (SİVKAA:Yakacık-Bilecik)

urba Elbise. (SİVKAA:Tuzaklı-Bilecik)

urgan Kalın ip. (SİVKAA:Yeşilyurt-Bilecik)

us Yarar, çıkar. (DS.4044:Gümele, Sögüt-Bilecik)

usat Havuç. (BYSD-Bilecik)

uşmak Uçmak. (SİVKAA:Küre-Bilecik)

uvalmak Bayılmak. (DS.4048:Pazarcık, Bozüyük-Bilecik)

uylaşmak Uzlaşmak, anlaşmak. (DS.4052:Bedi,Gölpazarı-Bilecik)

uyuntu Kişiliksiz, onun bunun ardına takılan, serseri, tembel, uyuşuk. (DS.4053:Bilecik)

uz [1] Uygun, yerinde, eşit, doğru, iyi, ustaca, düzgün (Nesne, iş, durum için). (DS.4054:Dodurga,Bozüyük; Gökçesu,Yarhisar-Bilecik)

uz [2] Yavaş. (DS.4054:
Bozüyük-Bilecik)

Ü

üçlemek İçki içmek.

(DS.4059:Bilecik)

üfürük çalmak Islık

çalmak. (BYSD-Bilecik)

ünük Soluk borusu,

gırtlak. (DS.4067:

Ahırköy,Söğüt-Bilecik)

üslük Başörtüsü, başa

takılan peştamal.

(DS.4076:Akköy,

Söğüt-Bilecik)

ütmek Oyunda,

kumarda kazanmak.

(DS.4081:Dodurga,

Bozüyük-Bilecik)

üzlük Topraktan

yapılmış, ufak,

kulpsuz çömlek.

(DS.4087:Gümele,

Söğüt-Bilecik)

V

veram otu Bir ot ismi.

(BYSD-Bilecik)

vidi Tavuk, hindi, ördek,

kaz yavrularını

çağırarak için

kullanılan ünlem. *(DS.*

4106:Gölpazarı-Bilecik)

vuva Baba. *(SİVKAA:*

Geçitli-Bilecik)

Y

yağrın Sırt (DS.4119:
Hisarcık,Söğüt-Bilecik)

yalabımak Işık
yansımak, parlak bir
nesne, parlayıp
sönmek: şimşek
çakmak. (DS.4134:
Zeyve,Söğüt-Bilecik)

yalabuk İvedi,çabuk.
*yalabuk git, yalabuk
gel.* (DS.4134:*Dodurga,
Bozüyük-Bilecik*)

yalakçı Açgözlü,
bedavacı, asalak,
arsız. (DS.4138:
*Alpanas,Büyükyenice-
Bilecik*)

yalan sığmak Yalan
söylemek. (DS.4142:
Tuzaklı,Söğüt-Bilecik)

yaldırayık Elektrik. (DS.
4145:*Bozüyük-Bilecik*)

yalkı [1] İki tekerlekli
öküz arabası. (DS.

4149:*Zeyve-Söğüt-
Bilecik*)

yalkı [2] İnce, zayıf. (DS.
4149:*Bozüyük-Bilecik*)

yamız Kıyı. (DS.4158:
Ahırköy,Söğüt-Bilecik)

yamrı Eğrilmiş, eğri,
yan, çarpık. (DS.4159:
Küplü-Bilecik)

yanaşma Uşak,
hizmetçi. (DS.4162:
Gölpazarı,Bilecik)

yangı Yağ, pekmez, su
vb. kaynatmakta
kullanılan küp. (DS.
4167:*Tozman,Söğüt;
Pazarcık,Bozüyük-
Bilecik*)

ya:nış Yanlış. (SİVKAA:
Yakacık-Bilecik)

yanşah Geveze, densiz,
yersiz konuşan. (DS.
4175:*İnönü,Kümbet,
Seyitgazi;Söğüt-Bilecik*)

- yarılğan** İki kaya arasında bulunan çukur geçit. (BYSD-Bilecik)
- yarsımak** Bir şeyi, bir işi yapmaya heveslenmek, yapmaya başlamak. *Ali ev yapmaya yarsıdı.* (DS.4192: *Yenipazar, Gölpazarı-Bilecik*)
- yaslahaç** Tahta sini. (SIVKAA: *Yakacık-Bilecik*)
- yaşmah** Başla birlikte yüzü, ağzı kapatan örtü. (DS.4199: *Abbaslık, Söğüt-Bilecik*)
- yatık** Ağaç testi. (DS.4202: *Kurşunlu, Gölpazarı, Pazarcık, Bozüyük-Bilecik*)
- yavı** Akılsız, sersem. (DS.4206: *Abbaslık-Bilecik*)
- yavuhlu** Nişanlı, sözlü. (DS.4209: *Hisarcık,*

Osmaneli; İlyasbey-Bilecik)

- yavuklu** Nişanlı, sözlü. (DS.4209: *Hisarcık, Osmaneli; İlyasbey-Bilecik*)

yavuklanmak

Nişanlanmak. (BYSD-Bilecik)

- yavuz** İyi, güzel, iyi huylu. (DS.4210: *Yenipazar, Gölpazarı; Pazarcık, Bozüyük-Bilecik*)

yazı Düzlük, ova.

(DS.4218: *Ahırköy, Söğüt-Bilecik*)

yazma Oyalı başörtüsü.

(BYSD-Bilecik)

yazmak [1] Yarmak,

çizmek (*et ve balık için*). (DS.4221: *Söğüt-Bilecik*)

yazmak [2] Saç

taramak. (DS.4221: *Söğüt-Bilecik*)

yedek İp, kayış,
zincirden yapılan
yular, yuların elle
tutulan bölümü.
(DS.4222:Çukurhisar,
Söğüt-Bilecik)

yeldirme Önlük. (DS.
4233:Bozüyük-Bilecik)

yelikmek Oynamak.
(DS.4236:Bozüyük-
Bilecik)

yelmek Bir işin, bir
şeyin peşinden
koşmak, koşturmak.
*Bu işin peşinde bir
aydır yeliyorum.*
(DS.4240:Söğüt-Bilecik)

yelmeşik [1] Yapışkan,
sulu (*nesne*).
(DS.4240:Söğüt-Bilecik)

yelmeşik [2] Sırnaşık.
(DS.4240:Söğüt-Bilecik)

yelönü Harman
savrulurken, biriken
cılız tahıl taneleri.
(DS.4241:Zeyve,
Söğüt-Bilecik)

yemiş İncir. (DS.4244:
*Ağlan,Osmaneli-
Bilecik*)

yermek Birinin
ardından kötülüğünü
söylemek, bir şeyi
beğenmemek.
(DS.4255:Bilecik)

yeyni Hafif. (DS.4228:
Bozüyük-Bilecik)

yılık Şaşı. (DS.4271:
Söğüt-Bilecik)

yılparık Nemli yer.
(DS.4274:Gümele,
Söğüt-Bilecik)

yimsel Lezzetli. (DS.
4280:Bozüyük-Bilecik)

yoranlamak
Tasarlamak, ölçüp
biçmek, kestirmek.
(DS.4298:Söğüt-Bilecik)

yorgine Yıldızçiçeği.
(DS.4300:Bozüyük-
Bilecik)

yosmak Karşılaştırmak,
benzetmek: *Beni*

kendine yosma! (DS.
4301:Gökçesu,
Yarhisar,Söğüt-Bilecik)

yova Başiboş, evden,
sürüden kaçma
huyunda olan. (DS.
4302:Ortaca,Söğüt;
Yarhisar-Bilecik)

yöre [1] Çevre. (DS.4310:
Gümele,Söğüt-Bilecik)

yöre [2] Harman yerinin
kıyısı. (DS.4310:
Dodurga,Bozüyük;
Zeyve,Söğüt-Bilecik)

yöre [3] Değirmende,
taşla kasnak arasında
kalan ve hayvan yemi
olarak kullanılan salt
un. (DS.4310:Zeyve,
Söğüt-Bilecik)

yöre [4] Buğday
saklanan tandırda,
buğdayın çürümemesi
için, toprakla arasına
konan saman.
(DS.4310:Bilecik)

yuka [1] Yukarı.
(SİVKAA:Yakacık-
Bilecik)

yuka [2] Yufka. (SİVKAA:
Yeşilyurt-Bilecik)

yumurtalık Parmağın
tırnak altında kalan, iç
ve uç bölümü. (DS.
4320:Tiyaklı,Söğüt-
Bilecik)

yumuşmak Toplaşmak,
üşüşmek. (DS.4320:
Bozüyük-Bilecik)

yunmak Yıkanmak.
(DS.4322:Hisarcık,
Söğüt-Bilecik)

yürük İyi yürüyen,
koşan (at vb. için).
(DS.4328:Dodurga,
Bozüyük-Bilecik)

yüsük Yüzük. (SİVKAA:
Tuzaklı-Bilecik)

yüz kapak yatmak Yüzü
koyun yatmak.
(BYSD-Bilecik)

Z

zağlamak Hızla,
akarcasına kayıp
gitmek. (DS.4344:
Söğüt-Bilecik)

zağlı Yağlı, besili,
gelişmiş: *Hayvan*
bahara zağlı çıkmalı,
zağlı adam. (DS.4345:
Değirmendere,
Bozüyük-Bilecik)

zarka Önü açık giysi.
(DS.4351:Bozüyük-
Bilecik)

zatan Zaten. (SÍVKAA:
Tuzaklı-Bilecik)

zelve Çift sürülecek
hayvanın boynuna
takılan, ağaçtan
yapılmış 'U'
biçimindeki alet.
(BYSD-Bilecik)

zeylek Ketentohumu.
(DS.4365:Çukurhisar,
Söğüt;Arıcaklar,
Gölpazarı-Bilecik)

zeyrek Ketentohumu.
(DS.4365:Kasımlar,
Gölpazarı-Bilecik)

zıbın [1] Kadın giysisi.
(DS.4367:Dudaş,
Söğüt-Bilecik)

zıbın [2] Mintan.
(DS.4365:İlçe ve
Köyleri,Selöz-Bilecik)

zınkıldanmak
Sarsılmak, sallanmak.
(DS.4375:Dudaş,
Söğüt-Bilecik)

zıpçıktı Kıyafetleri
üstüne dar gelen
kişiler için kullanılan
bir niteleyici.
(BYSD-Bilecik)

zibidi Eli sıkı, cimri. (DS.
4386:Gölpazarı-Bilecik)

zini Tepsi. (BYSD-Bilecik)

zopti gibi gezmek Çok,
gezmek, boş boş

dolaşmak.

(BYSD-Bilecik)

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, Halil; Yelten, Muhammet, *Kelime Grupları*, Doğu Kütüphanesi Yayınları, İstanbul, 2005.
- Aksan, Doğan, *Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1995.
- Banguoğlu, Tahsin, *Ana Hatlarıyla Türk Grameri*, İstanbul 1940.
- Başkan, Özcan, “*Türkiye Köy Adları Üzerine Bir Deneme*”, 1970; TDAY Belleten, s.237-251
- Buluç, Sadettin, “*Anadolu Ağızları Bibliyografyası*”, *TM VII-VIII* (1942), 327-333
- Demir, Tufan, *Türkçe Dil Bilgisi*, Kurmay Yayınları, Ankara, 2004.
- Doğan, Levent – Kaya, Nesrin – Oyar, Ahmet – Topaloğlu, Yüksel – Durmuş, Oğuzhan – Özden, Muharrem – Özden, Ersin; “*Üniversiteler için Türk Dili, Yazılı ve Sözlü Anlatım*” Kriter Yayınevi, İstanbul, 2008.
- Eren, M. Emin, “*Zonguldak - Bartın- Karabük İlleri Ağızları*”, 1997; Ankara, TDK Yayınları
- Ergin, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul 1958, 364 S.; 2.basıls: İstanbul 1962, 384S
- Erimer, K., “*Anadolu ve Rumeli ağızları üzerine bir bibliyografya denemesi*”, TDAY 1970, s. 211-236.
- Erten, Münir, “*Diyarbakır Ağızı*”, 1994; Ankara, TDK Yayınları
- Gabain, A. von, *Alttürkische Grammatik*, Leibzig 1942, -Alt. Gr.
- _____, “*Das Alttürkische*”, *Fundamenta*, 2-45
- _____, Gordlevskiy, V.A., *İzbranniya Soçineniya I, Gosudarstvo Seldjukidov Maloy Azii*, Moskova 1960
- Gemalmaz, Efrasiyap, “*Erzurum İli Ağızları I-II-III*”, 1978; Ankara, TDK Yayınları
- Gencan, Tahir Nejat, *Dilbilgisi*; Kanaat Yayınları; İstanbul, 1978.
- Gülsevin, Gürer, *Uşak İli Ağızları (Dil Özellikleri-Metinler-Sözlük)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2002.
- Gülensoy, T., “*24 Oğuz boyunun Anadolu’daki izleri*”, *Türk Halkbilim Araştırmaları Yıllığı 1977*, 73-98
- _____, “*Türk fonetik transkripsiyonu üzerine*”, *Türkoloji Der.*, VIII / 1979, 169-190
- _____, *Anadolu ve Rumeli Ağızları Bibliyografyası*, Ankara 1981
- _____, *Türkçenin El Kitabı*, Bizim Gençlik Yayınları, Ankara, 1994.
- _____, “*Kütahya ve Yöresi Ağızları*”, Ankara, 1988.
- Günay, Turgut, “*Rize İli Ağızları*”, 2003; Ankara, TDK Yayınları
- Günşen, Ahmet; “*Kırşehir ve Yöresi Ağızları Sözlüğü*”, Ocak yayınları, Ankara, 2001

Haz. Çelik, Tahsin – Gülşen, Gülcan, Ongun, Deniz; “*Bilecik Kültür Envanteri 2006*”, Bilecik İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, İstanbul, 2006

İmer, Kamile, “*Batı Anadolu Ağzları Üzerine Gözlemler*”, “*Doğan Aksan Armağanı*”, 1998; AÜ, DTCF Yayınları No:366, s.85

Kalay, Emin, “*Edirne ili Ağzları, inceleme-metin*” TDK, Ankara, 1998

Karahan, Leyla, “*Türkçe’de Sözdizimi*”, Akçay Yayınları, Ankara, 1993.

_____, “*Anadolu Ağzlarını Sınıflandırmada Kullanılabilecek Bazı Ölçüler*”, 1992; Uluslararası Türk Dil Kongresi Bildirileri sf. 637-640

_____, “*Anadolu Ağzlarının Sınıflandırılması*”, 1996; Ankara, TDK Yayınları I. Baskı

Korkmaz, Zeynep, “*Batı Anadolu ağzlarında aslî vokal uzunlukları hakkında*”, TDAY 1953, 197-203

_____, “*Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2003.

_____, “*Güney Batı Anadolu Ağzları*”, Ankara 1956.- GBAA

_____, “*Türkçe -acak / -ecek gelecek zaman (futurum) ekinin yapısı üzerine*”, DTCFD XVII / 1-2 (1959), 159-168

_____, “*Türk Dilinde -ça eki ve bu ekle yapılan isim teşkilleri üzerine bir deneme*” DTCFD XVII / 3-4 (1960), 275-358.

_____, “*Türkçede eklerin kullanış şekilleri ve ek kalıplaşması olayları*”, DTCF yayını: 124, Ankara 1962

_____, “*Neuşehir ve yöresi ağzları*”, Ankara 1963. –NYA

_____, “*Kaşgarlı Mahmud ve Oğuz Türkçesi*”, TD XXVII / 253 (ekim1972),3-19

_____, “*XI-XIII. yüzyıllar arasında Oğuzca*”, TDAY 1973-1974, 41-48

_____, “*Anadolu ağzları üzerinde araştırmaların bugünkü durumu ve karşılaştığı sorunlar*”, TDAY 1975-1976, 143-172.

_____, “*Bartın ve Yöresi Ağzları Üzerine*”, *Türkoloji Derg.*, I / I (1964),103-141.

_____, “*Anadolu Ağzlarının Etnik Yapı İle İlişkisi Sorunu*”, TDAY 1971,21-46

Köprülü, M.F., “*Osmanlı Devleti’nin Kuruluşu*”, Ankara 1959; 2.basım: *Osmanlı İmparatorluğu’nun kuruluşu*, Ankara 1972.

Özden, Muharrem; “*Bilecik İli Söğüt İlçesi ve Köyleri Ağız Araştırması*” Trakya Üni. Sos. Bil. Ens. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Edirne, 2000.

_____, “*Bilecik İli Ağız İncelemesi (Ses ve Şekil Bilgisi-Metinler-Söz Varlığı)*”, Paradigma Akademi, Çanakkale, 2015.

Özkan, Mustafa – Tören, Hatice – Esin, Osman; “*Yükseköğretimde Türk Dili – Yazılı ve Sözlü Anlatım*”, Filiz Yayınevi, İstanbul, 2006

- Özçelik, Sadettin, “*Urfa Merkez Ağzı*”, 1997; Ankara, TDK Yayınları
Parlatır, İsmail vd., *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Cilt 1, 9.Baskı, Ankara, 1998.
- Sağır, Mukim, “*Erzincan ve Yöresi Ağzıları*”, 1995; Ankara TDK Yayınları
- Sümer, Faruk, “*Osmanlı devrinde Anadolu’da yaşayan bazı Üçoklu Oğuz boylarına mensup teşekküller*”, *İFM XI (1949-50)*, 437,508
- _____, “*Ywa Oğuz Boyuna Dair*”, *TM IX (1951)*, 151,170
- _____, “*Bayatlar*”, *TDED IV / 4 (1952)*, 373-417
- _____, “*XVI. asırda Anadolu, Suriye ve Irak’ta yaşayan Türk aşiretlerine umumî bir bakış*”, *İFM XI / 1-4 (1949-50)*
- _____, “*Bayındır, Peçenek ve Yüreğirler*”, *DTCFD X / 2.3.4 (1953)*, 317-344
- _____, “*Bozoklu Oğuz Boylarına Dair*”, *DTCFD XI / 1 (1953)*, 65-103
- _____, “*Avşarlara dair*”, *Fuad Köprülü Armağanı*, İstanbul 1953, 453-478
- _____, “*Döğörlere dair*”, *TM X (1953)*, 139-158
- _____, “*Anadolu’ya yalnız göçebe Türkler mi geldi?*”, *Bellekten XXIV (Ekim 1960)*, S. 96, 567-594
- _____, “*Oğuzlara dair destanî mahiyette eserler*”, *DTCFD XVII / 3-4 (1960)*, 359-455
- _____, “*Anadolu’da Moğollar*”, *Selçuklu Araştırmaları Dergisi 1(1969)*,1-147.
- _____, *Oğuzlar – Türkmenler*, Ankara 1972(2.basıls).
- Tarama Sözlüğü(I-VIII)*, Ankara 1963-1977. –TS I-VIII.
- Şahin, İlhan, “*Osmanlı Döneminde Konar Göçerler*”, Eren Yayınevi, İstanbul, 2006
- Şahin, Muhammet, “*Türk Tarihi ve Kültürü*”, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara, 2006.
- Türk Dil Kurumu, *Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü I-VI*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara,2009.